

**საქართველომ უნდა გადაუნადგოს  
 ნატოს მშპ-ს 2%. სანაცვლოდ  
 არაფრის გარანტიას არ გვაძლევან** 3



**«ნატომ ათასობით  
 აღამიანი მოკლა  
 და ყველაფერი იმით  
 გააგართლეს, რომ  
 თურქე აღამიანის  
 უფლებები ითხოვდა  
 ამ სისასტიკეს...»**



**რა თანაუბი ნაგოიწყო  
 სალოგე ზურაბიშვილგე?** 8



**კარინსკი: რვენ «არა»-ს ვეუბნებოთ  
 ჰომოსექსუალთე ჰორენებეს!**



**რვენი  
 მთავროგე  
 გებედავს ამის  
 გებეოროგეს?** 3

**იბალიის გეგალითი —  
 გეკვეთილი ქართველებისტვის** 9



**ბერლინი — კიევს: თევი შორს დეიჭირათ  
 კონსტანტინოპოლის პატრიარქისგენ** 16





# ინტერვიუ

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

**ნატომ, იმავამ ამერიკამ, საომარი მოქმედებების დაწყების გადაწყვეტილება ისა მიიღო, გაეროს თანხმობა არ ჰქონია. მეტიც, ის არათუ დაელოდა ამ თანხმობას, არც კი დაუწყებია საჰაერო, იყო თუ არა ის საჭირო. ამით ვაშინებთონმა ხაზი გაუსვა იმას, რომ საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ მას, პრაქტიკულად, საპირფონო ქალა ალარ ჰყავდა და, როგორც ყველაზე მძლავრი სახელმწიფო, განსაკუთრებული პრივილეგიებით სარგებლობდა საერთაშორისო პოლიტიკურ ასპარეზზე.**



**გურამ ნიკოლაიშვილი:**

# ნატო ათასობით ალაშიანი მოკლა და ყველაფერი იმით გააგართლეს, რომ თურქმა ალაშიანის უფლებები იტხოვდა ამ სისასტიკეს...

24 მარტს 20 წელი შესრულდა მას შემდეგ, რაც „ცივილიზებული მსოფლიომ“ მისი მთავარი ჰეგემონისა და მენტორის — ამერიკის შეერთებული შტატების — ხელმძღვანელობით გადაწყვიტა, რომ იუგოსლავიის ყოფილი რესპუბლიკა სერბეთი, რომელიც იმხანად თავის საკუთარ ტერიტორიაზე კონსტიტუციური ნესრიგის აღდგენას ცდილობდა, „საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმების უხეშად დარღვევის გამო“ მკაცრად უნდა დასჯილიყო. 1999 წლის 24 მარტს ჩრდილო-ატლანტიკური ალიანსის საპაერო ძალებმა ბელგრადზე პირველი მასირებული იერიში მიიტანეს და ტერიტორიული მთლიანობისთვის მებრძოლ სერბ ხალხს დემოკრატიის სახელით სისხლიანი კალო მოუწყვეს.

ამ წარმოდგენელ სამხედრო და პოლიტიკურ სისასტიკეს, რომელიც ნატოსთან ერთად ტერორისტული ორგანიზაცია „ალ-ქაიდაც“ აქტიურად მონაწილეობდა, ათასობით უდანაშაულო მოქალაქის სიცოცხლე შეენარა. დაიბოძა და განადგურდა ინფრასტრუქტურა, საწარმოები და სამრეწველო ობიექტები, მართლმადიდებლური ტაძრები. (!) შეტევები განსაკუთრებით ინტენსიური იყო ალდგომის დღეებში (გავრცელებული ცნობების თანახმად, მოსახლეობა დაბომბვების შედეგად განადგურებული აგურის ნანგრევებში ხშირად პოულობდა ჭურვის ნამსხვრევებს წარწერით: „გილოცავთ აღდგომას“). ქვეყანა ჰუმანიტარული კატასტროფის ზღვრამდე მივიდა. მშვიდობიანი მოსახლეობა ნატოს ფართომასშტაბიანი სამხედრო აგრესიის წინაშე სრულიად დაუცველი აღმოჩნდა. ამ დემოკრატიული დასავლეთი „ამ ყველაფერი იმით ხსნიდა, რომ თურმე სერბეთის სამთავრობო ძალებს მიერ შევიწროებული ალბანურ მოსახლეობას სასწრაფო ჰუმანიტარული დახმარება სჭირდებოდა. მეტიც, კონფლიქტის გავრცელებაში, რომელიც კოსოვოს მკვიდრმა ალბანელმა სეპარატისტებმა დაიწყეს, პასუხისმგებლობა სერბეთის პოლიტიკურ ხელმძღვანელობას დაევალა. დამნაშავედ გამოცხადდა პრეზიდენტი **სლობოდან მილოშვილი** და მისი გარემოცვა. ის დაადანაშაულეს ეთნოწმენდასა და სხვადასხვა სახის სამხედრო დანაშაულის ჩადენაში არა მხოლოდ სერბეთში, არამედ ხორვატისა და ბოსნიამში. მოკლედ, ომიდან დაახლოებით წელიწად-ნახევრის შემდეგ მილოშვილის ცნობილი დასავლური სცენარით რევოლუცია მოუწყვეს (ე.წ. ბულღოზერების რევოლუცია) და გადადგომა აიძულეს, 2001 წელს კი იგი დამნაშავის სტატუსით ჰააგის ტრიბუნალს გადასცეს. 5-წლიანი პატიმრობის შემდეგ ყოფილი პრეზიდენტი ჰააგის ციხეში ისე გაიდაცვლა (ოფიც-

ალური ვერსიით, გულის შეტევით), რომ ტრიბუნალმა მისთვის განაჩენის გამოტანა ვერ მოახერხა. უფრო სწორად, შეგნებულად განელეს პროცესი, რომ განაჩენი არ გამოეტანათ. რაც შეეხება ნატოს ძალების მიერ სერბეთის მშვიდობიან მოსახლეობაზე განხორციელებულ აგრესიას, დასავლეთმა ეს ყველაფერი ისევ დემოკრატიისა და ადამიანის უფლებების დაცვის აუცილებლობით ახსნა. კანონიერ ქმედებად გამოცხადდა ყველა დანაშაული, რომლებიც ალიანსის ხელმძღვანელობამ ჩაიდინა ქვეყნის ტერიტორიაზე; მერე კი იმაზეც დაიწყო საუბარი, რომ კოსოვო „განსაკუთრებული შემთხვევა“ და მისი დამოუკიდებლობის აღიარება საერთაშორისო სამართლის დარღვევა არ იქნება. ერთი სიტყვით, 2008 წელს სერბეთს ისტორიული მიწა ჩამოეჭრა და მსოფლიო რუკაზე ახალი „დამოუკიდებელი სახელმწიფო“ გაჩნდა. პირველმა ეს „სახელმწიფო“ სწორედ აშშ-მა აღიარა, შემდეგ — ევროპის ქვეყნებმა... ჩვენდა სამწუხაროდ და საუბედუროდ, საქართველოს ხელისუფლება მიესალმა ბელგრადის დაბომბვებსაც 1999 წელს და კოსოვოს აღიარებასაც 2008 წელს.

რატომ იყო დაინტერესებული აშშ სერბეთის დაბომბვით და რას ნიშნავდა საქართველოსთვის, როგორც ტერიტორიული მთლიანობის პრობლემების მქონე სახელმწიფოსთვის, კოსოვოს დამოუკიდებლობა, რომელმაც ჩვენთვის არასასურველი პრეცედენტი შექმნა?

**ამ და სხვა მნიშვნელოვან საკითხებზე გვესაუბრება გენერალ-ლეიტენანტი გურამ ნიკოლაიშვილი.**

— ბატონო გურამ, ოცი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ნატოს ძალებმა სერბეთს საკუთარ ტერიტორიაზე კონსტიტუციური ნესრიგის აღდგენის მცდელობისთვის ომი გამოუცხადეს და მასირებული საპაერო იერიშებით ქვეყანა, პრაქტიკულად, მიწასთან გაასწორეს. ამას მოყვა



**«სრულიად მსოფლიომ ნახა ის უპიძესი კლკაბი, რას აკეთებდა ამერიკის ავიაციის ბელგრადის ხაზზე, რა ჯოჯოხეთი დაუტრიალეს მშვიდობიან მოსახლეობას. მსოფლიომ ნახა ნანგრევებად ქმარული პარტიზანული ბაქაბი, ნახარტუტად ქმარული ქალაქები და გაუბედურებული ალაშიანები»**

პროცესი, რომელიც კოსოვოს „დამოუკიდებლობით“ დასრულდა. რა მიზნებსა და პოლიტიკურ ამოცანებს ემსახურებდა ეს ყველაფერი? — ნატომ, იმავამ ამერიკამ, საომარი მოქმედებების დაწყების გადაწყვეტილება ისა მიიღო, გაეროს თანხმობა არ ჰქონია. მეტიც, ის არათუ დაელოდა ამ თანხმობას, არც კი დაუწყებია საჰაერო, იყო თუ არა ის საჭირო. ამით ვაშინებთონმა ხაზი გაუსვა იმას, რომ საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ მას, პრაქტიკულად, საპირფონო ქალა ალარ ჰყავდა და, როგორც ყველაზე მძლავრი სახელმწიფო, განსაკუთრებული პრივილეგიებით სარგებლობდა საერთაშორისო პოლიტიკურ ასპარეზზე. — თუმცა გარკვეული ლეგიონი იყო კონფლიქტის წარმოჩენა, როგორც ჰუმანიტარული კატასტროფის. გარდა ამისა, თუ შეერთებული შტატები მხოლოდ საკუთარი ძალებით ჩაერეოდა კონფლიქტში, ეს მაინც ერთი სახელმწიფოს ინტერესებზე აღიქმებოდა. ამ ფორმით კი, ბუნებრივია, გაცილებით რთული იქნებოდა იმის წარმოჩენა, თითქოს განვითარებული მოვლენები საერთაშორისო საზოგადოების

70 წლის განმავლობაში საბჭოთა კავშირი ადგენდა თამაშის წესებს. — სერბეთი ამ მოცემულ ბაზაზე ვერ „ჩაჯდა“? — სერბეთი, როგორც პოსტსოციალისტური სახელმწიფო, ისევე რჩებოდა რუსეთის გავლენის ქვეშ. ეს კი, ცხადია, სრულიად ამოვარდნილი იყო იმ პოლიტიკური კონიუქტურიდან, რომელიც საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ შეიქმნა რეგიონში... ის, რაც შემდეგ ამ ქვეყანაში ჩაიდინეს, რაც შემთხვევაში ეწინააღმდეგებოდა თვით დასავლეთის მიერ დადგენილ თამაშის წესებს, მაგრამ, მიუხედავად ამ-

გიურ-პოლიტიკური დღის ნესრიგის წინააღმდეგ წამსვლელ ნებისმიერ სახელმწიფოს. ეს იყო ძალისა და შესაძლებლობების წარმოჩენა... — საქართველოს ჭრილობი შევხედოთ ამ ყველაფერს. კოსოვოს აღიარებაზე დღემდე ერთი აზრი ჩვენს ქვეყანაშიც არ არსებობს: ზოგი თვლის, რომ ამით ჩვენთვის არაფერი შეცვლილა; ზოგიც ცენდენტი შეიქმნა. თქვენ როგორ ფიქრობთ? — თეთრი სახლი კარგა ხნის განმავლობაში არწმუნებდა მსოფლიოს, რომ კოსოვო განსაკუთრებული შემთხვევაა და მისი აღიარება დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ საერთაშორისო სამართლის დარღვევა არ იქნებოდა, მაგრამ ამერიკელების არგუმენტები კრიტიკას ვერ უძლებდა. რატომ უნდა გამოცხადებულყო სუვერენული ქვეყნის ერთი ისტორიული მხარე დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ, გაუგებარი დარჩა, თუმცა მათთვის ამას ხელი არ შეუძლია დანეშებული საქმის ბოლომდე მიყვანაში. რაც შეეხება საქართველოს, რთულია ერთმნიშვნელოვნად თქმა, მოახდინა თუ არა კოსოვოს დამოუკიდებლად გამოცხადებამ აფხაზეთისა და სამჩაბლოს აღიარების პროცესზე რამე გავლენა, მაგრამ ფაქტია: როგორც დასავლეთმა ვერ ახსნა და გაამყარა თავის დროზე რეალური არგუმენტებით თავისი გადაწყვეტილება სერბეთის მიმართ, ისე რუსეთსაც არ დასჭირვებია დიდ ახსნა-განმარტებები. დიდ სახელმწიფოებთან ურთიერთობაში ჩვენ ერთი რამ უნდა გვახსოვდეს: როდესაც საქმე მათ სტრატეგიულ ინტერესებს ეხება, საერთაშორისო სამართალს შეიძლება მხოლოდ ძალა წარმოადგენდეს. ასე მოხდა სერბეთის შემთხვევაში და ასე გვემართება ჩვენც. ოღონდ ჩვენგან განსხვავებით, იქ მეტ-ნაკლებად მოვიდნენ აზრზე — ჩაუღრმავდნენ, სად რა შეცდომები დაუშვეს. აქ კი ხელისუფლებაში მოკალათებული ცხელი თავების ხროვა სისულელის კეთებას განაგრძობს.

**ესაუბრა ჯაბა ჟვანია**

**P.S.** კოსოვო და მისი მართლმადიდებლური ტაძრები იგივეა სერბებისთვის და მსოფლიო მართლმადიდებლობისთვისაც, რაც ჩვენთვის მცხეთა და სვეტიცხოველი. ასე რომ, იუგოსლავიის და კოსოვოს ტაძრების განადგურება მართკრიტიკური აქცია არ იყო, ეს მართლმადიდებლობის მოსასპობად დაწყებული ცხელი ომი უფრო იყო.

# საქართველოს ნატოსთვის



www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

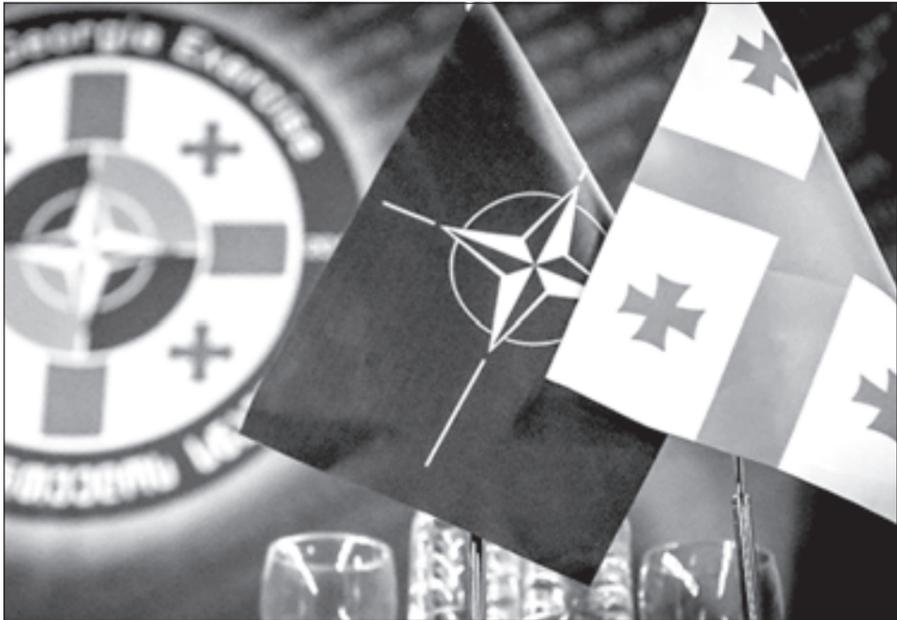
**„რუსეთი პირდაპირ გვეუბნება: ნატოსკენ სწრაფვა კარგია, ევროკავშირისკენ სწრაფვა კარგია, მაგრამ ჩვენ ვერასოდეს შევებუებით ამ ორბანდინაციებში თქვენს შესვლას. საქართველო კი არა, რუსეთის მეზობელი ფინეთი, რომელიც არის დემოკრატიული, განვითარებული, ძლიერი ქვეყანა, თავს იკავებს ნატოში შესვლაზე. როდესაც ფინელებს ამას სთავაზობენ, ამბობენ, ნატო ჩვენთვის საფრთხის შემცველიაო“.**



**თამარ კიკნაძე:**

## საქართველო უნდა გადაიხადოს გზა-ს 2% ნატოსთვის და ეს გაუინ, როდესაც არაფრის ბარანტი არ გვაქვს სანახევლოდ

24 მარტს საქართველოს ენვია ნატოს გენერალური მდივანი იენს სტოლტენბერგი. „საქართველო და ნატო ერთობლივად გადაწყვეტენ, როდის უნდა გახდეს საქართველო ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის წევრი, და არც ერთ სხვა მხარეს არ აქვს ჩარევის უფლება“, — განაცხადა სტოლტენბერგმა საქართველოს პრემიერმინისტრ მამუკა ბახტაძესთან ერთად გამართულ პრესკონფერენციაზე, როდესაც უპასუხა კითხვას: რა ფაქტორი აქვს რუსეთს ნატოში საქართველოს განწევრების პროცესში? ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ხელმძღვანელის თქმით, ნატოში ინტეგრაციისთვის საქართველომ უნდა განახორციელოს რეფორმები, მათ შორის, სასამართლო სისტემის და მოახდინოს თავდაცვის სფეროს მოდერნიზაცია. იენს სტოლტენბერგმა აღნიშნა, რომ საქართველომ უნდა დააკმაყოფილოს ნატოს სტანდარტები, რათა მოიპოვოს ალიანსის წევრობა. რისთვის ჩამოვიდა სინამდვილეში ნატოს გენერალური მდივანი საქართველოში? ამ თემაზე კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტის პროფესორი თამარ კიკნაძე გვესაუბრება:



### «გვეუბნებიან, რომ ფული უნდა გადაიხადოთ ნატოს წევრობისთვის, გვეუბნებიან იმასაც, რომ რუსეთის საქმე არ არის, რა ქარსს უირჩევს საქართველო, მაგრამ არაფრის გვეუბნება, ნავა თუ არა ნატო რუსეთის წინააღმდეგ, თუ საფრთხე დაგვიუქრება. ნატო გვეუბნება, რომ ქარსი არაფრის დიდებით არ უნდა შევხვალეთ, ოღონდ დახვას არ გვიჩვენებ. უსაფრთხოების ბარანტი გვაქვს ამ ვიზიტისას მოვიხილეთ რაზე»

— საქართველო პატარა ქვეყანაა კი არის, მაგრამ, კარგად მოგესვენებათ, გეოსტრატეგიული მდებარეობა აქვს ძალიან სახარბიელო. აქვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ საგარეო კურსი, რომელიც ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლებას აქვს გაცხადებული, დასავლეთისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია. მათ მოსწონთ, რომ საქართველო პროდასავლური ქვეყანაა, ამიტომ სულ ცდილობენ, ამ პატარა ქვეყანაში კურსი არ შეიცვალოს.

თავდაცვის ზომების, მათ შორის სამხედრო ძალების, გამოყენება უნდა მოხდეს მხოლოდ აუცილებლობის შემთხვევაში.

ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის გენერალური მდივანი იენს სტოლტენბერგი ჩამოვიდა და განვიცხადებ: საქართველოს ნატოსკენ მიმავალ გზაზე საკმაოდ დიდი ნარმატივები აქვს, მაგრამ საჭიროა დემოკრატიზაციის კიდევ უფრო გაღრმავება. ის შეეხო სასამართლო ხელისუფლების საკითხსაც, აგრეთვე, ისაუბრა ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებზეც, მაგრამ არის ერთი ძალიან მნიშვნელოვანი საკითხი — **საქართველომ უნდა გადაიხადოს მთლიანი შიდა პროდუქტის ორი პროცენტი თავისი მიზნებისთვის და ეს მიზნები ნატომ უნდა განაწილოს თავისთვის, ე.ი. ფაქტიურად ნატომ უნდა ვსაძლავოთ ფული. და ეს მაშინ, როდესაც საქართველო არ არის ნატოს წევრი. ბარაბა ამისა, ჩვენს არ გავრცელებს ნატოს წესდების მისთვის და ეს მიზნები ნატომ უნდა განაწილოს თავისთვის, ე.ი. ფაქტიურად ნატომ უნდა ვსაძლავოთ ფული. და ეს მაშინ, როდესაც საქართველო არ არის ნატოს წევრი. ბარაბა ამისა, ჩვენს არ გავრცელებს ნატოს წესდების მისთვის და ეს მიზნები ნატომ უნდა განაწილოს თავისთვის, ე.ი. ფაქტიურად ნატომ უნდა ვსაძლავოთ ფული. და ეს მაშინ, როდესაც საქართველო არ არის ნატოს წევრი.**

ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის გენერალური მდივანი იენს სტოლტენბერგი ჩამოვიდა და განვიცხადებ: საქართველოს ნატოსკენ მიმავალ გზაზე საკმაოდ დიდი ნარმატივები აქვს, მაგრამ საჭიროა დემოკრატიზაციის კიდევ უფრო გაღრმავება. ის შეეხო სასამართლო ხელისუფლების საკითხსაც, აგრეთვე, ისაუბრა ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებზეც, მაგრამ არის ერთი ძალიან მნიშვნელოვანი საკითხი — საქართველომ უნდა გადაიხადოს მთლიანი შიდა პროდუქტის ორი პროცენტი თავისი მიზნებისთვის და ეს მიზნები ნატომ უნდა განაწილოს თავისთვის, ე.ი. ფაქტიურად ნატომ უნდა ვსაძლავოთ ფული. და ეს მაშინ, როდესაც საქართველო არ არის ნატოს წევრი. ბარაბა ამისა, ჩვენს არ გავრცელებს ნატოს წესდების მისთვის და ეს მიზნები ნატომ უნდა განაწილოს თავისთვის, ე.ი. ფაქტიურად ნატომ უნდა ვსაძლავოთ ფული. და ეს მაშინ, როდესაც საქართველო არ არის ნატოს წევრი.

იცის, რა არჩევანს გააკეთებენ უკრაინელები. — **ოფიციალური ინფორმაციაში ნატოსთვის მთლიანი შიდა პროდუქტის გადახდაზე არაფერი უთქვამთ...** — იენს სტოლტენბერგმა ამაზე ისაუბრა, მან გარკვევით თქვა, რომ ნატოს წევრობისთვის საქართველომ ქვეყნის მშპ-ის ორი პროცენტი უნდა გადაიხადოს, თუ ნატოს წევრობა უნდა. ეს თავდაცვისთვის თანხების გამოყოფაზე ფრაზით შენიღბა. — **ჩვენი ქვეყნის ხელისუფლება გადახდაზე თანახმაა? როგორც ცნობილია, ნატოს წევრ ბევრ ქვეყანას არ აქვს ამის გადახდის უნარი...** — დიახ, ბევრ ქვეყანას არ აქვს გადახდის უნარი, მაგალითად, ჩინეთი 1,05%-ს იხდის, 1 პროცენტზე ნაკლებს იხდის სლოვენია (0,98%-ს),

აღრე ამერიკის შეერთებული შტატები დიდძალ ფულს ხარჯავდა ნატოზე და იმხანად ეს ორგანიზაცია უსაფრთხოების ქოლგა იყო დასავლეთის ქვეყნებისთვის, რომლებსაც ჰქონდათ შესაძლებლობა, რემელშიც იგი უკმაყოფილებას გამოთქვამს მათი მხრიდან ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო, რომელიც თავდაცვის მიზნით გამოყოფილი თანხების გაზრდას ითვალისწინებდა. გერმანიის კანცლერ ანგელა მერკელისთვის გაგზავნილ წერილში აღწერილია თანხების მიხედვით, რომ ბერლინის მიერ გაგზავნილი არასაკმარისი თანხა ძირს უთხრის ალიანსის უსაფრთხოებას და სხვა ნევრ ქვეყნებსაც აქვთ უსაფრთხოების პრობლემები.

დასავლეთის ქვეყნები ნატოს ხარჯზე თავდაცვისთვის ბევრ ფულს არ ხარჯავდნენ. ახლა, ტრამპის გაზრდილ თანხების შემდეგ, ვითარება შეიცვალა. ამერიკის პრეზიდენტი მთლიანი შიდა პროდუქტის ორი პროცენტის გადახდას ითხოვს, როგორც ეს წესდებაში უნერიათ; გარდა ამისა, ქვეყნებმა, რომლებშიც განლაგებულია ნატოს ბაზები, უნდა გადაიხადონ ბაზების შენახვის ღირებულებას პლუს მისი 50 პროცენტი, ეს ყველაფერი მძიმე ტვირთად

— მსოფლიოში ძალიან მნიშვნელოვანი ძვრები მიმდინარეობს, ახალი მსოფლიო წესრიგი ყალიბდება, დასავლეთის სტრუქტურა გარანტი, რომ საქართველო არ გადაუხვევს არჩეულ კურსს, ისინი ამაში დარწმუნებული უნდა იყვნენ. საგულისხმოა ისიც, რომ უკრაინაში საპრეზიდენტო არჩევნებია, მათ ესეც აქვთ განხორციელებული, რადგან პრეზიდენტი უნდა იყოს უკრაინელი.

### «ნატო გვეუბნება, გახსნა და გავაძლიეროთ საქართველო, მაგრამ არაფრის გვეუბნება, ნავა თუ არა ნატო რუსეთის წინააღმდეგ, თუ საფრთხე დაგვიუქრება. ნატო გვეუბნება, რომ ქარსი არაფრის დიდებით არ უნდა შევხვალეთ, ოღონდ დახვას არ გვიჩვენებ. უსაფრთხოების ბარანტი გვაქვს ამ ვიზიტისას მოვიხილეთ რაზე»

დაანგება დასავლეთის ქვეყნებს. ამერიკის მიდგომა ნატოს წევრი ქვეყნებისადმი კონსერვატიულია.

— თუკი დასავლეთის განვითარებული და ძლიერი ქვეყნების ეკონომიკას მძიმედ დაანგება ნატოსთვის მშპ-ს 2 პროცენტის გადახდა, ისედაც გაღატაკებულ საქართველოს რა ეშველება? ან გვიღირს კი ამ გადასახადის გადახდა?

— ამხელა ფულის გადახდა იმის გამო, რომ მხოლოდ სურვილი გაქვს ნატოს წევრობის, თანაც მაშინ, როდესაც არანაირი გარანტია არ გაქვს უსაფრთხოების დაცვისა, არის თუ არა გონივრული, ამის განსაზღვრა მკითხველისთვის მიმინდვია.

— სუვერენული ქვეყანა ხართ, — გვეუბნებიან, მაგრამ ჩვენი ნების წინააღმდეგ ფულის გადახდას გვთხოვენ... თუ საქართველოს ხელისუფლება სიამოვნებით აპირებს ამ თანხის გადახდას?

— ნატო გვეუბნება: გაცხადებული გაქვთ საგარეო კურსი, ჯიუტად მიდიხართ ნატოსკენ, რომლის კარიც ღიაა თქვენთვისო. **ბასსოვით, ალბათ, ლოზუნგი — «მეტი ნატო საქართველოში და მეტი საქართველო ნატოში!»** აი, ამისთვის ითხოვენ ისინი ფულის გადახდას, რომ ლამაზად გვაჩვენებინან ტყუილებას.

ნატოსკენ სწრაფვა ხშირად უკან გვხვს. ნატოს წევრობა 1990-იან წლებში რომ მოგვეპოვებინა, ანუ მაშინ, როდესაც რუსეთი დასუსტებული იყო, ყველაფერი სხვაგვარად იქნებოდა, მაგრამ დღეს, როდესაც ჩვენი მეზობელი ქვეყანა ასეთი ძლიერია, ნატოსკენ სწრაფვა დიდი საფრთხის შემცველია.

რუსეთი პირდაპირ გვეუბნება: ნატოსკენ სწრაფვა კარგია, ევროკავშირისკენ სწრაფვა კარგია, მაგრამ ჩვენ ვერასოდეს შევეგუებით ამ ორბანდინაციებში თქვენს შესვლასო. საქართველო კი არა, რუსეთის მეზობელი ფინეთი, რომელიც არის დემოკრატიული, განვითარებული, ძლიერი ქვეყანა (სხვათა შორის, ფინეთი ასეთი გახდა მას შემდეგ, რაც ნეიტრალიტეტი გამოაცხადა და საპასუხოდ რუსეთმა სავაჭრო-ეკონომიკური პრივილეგიები მიანიჭა. — რედ.), თავს იკავებს ნატოში შესვლაზე. როდესაც ფინელებს ამას სთავაზობენ, ამბობენ, ნატო ჩვენი საფრთხის შემცველიაო.

#### ესაუბრა ეპა ნასყიდაშვილი

**ცნობისთვის:** რა უნდა ნატოს შენახვა და ვინ იხდის ამის საფასურს?

ნატო სამთავრობათაშორისო ორგანიზაციაა, რომელსაც ნევრი სახელმწიფოები ამარაგებენ მისი ყოველდღიური ფუნქციონირებისთვის საჭირო რესურსებით. არსებობს სამი ბიუჯეტი: ერთი — სამოქალაქო და ორი — სამხედრო. ყოველ წევრ ქვეყანას შეაქვს ბიუჯეტში გადასახადების განაწილების ფორმული განსაზღვრული თანხა და ის განისაზღვრულია თითოეული ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის გათვალისწინებით. ეს ბიუჯეტები წარმოადგენენ მთლიანობაში ნატოს ქვეყნების თავდაცვის ბიუჯეტების ნახევარ პროცენტზე ნაკლებს (ინფორმაცია აღებულია ვებგვერდიდან «საქართველო და ნატო»).



მაისი მოდის... ზოგადად, მაისი ჩემს ბავშვობაში შხაპუნა წვიმასთან, საადრეო ხილის შემოსვლასთან, სწავლის ბოლო თვესთან, არდადეგების მოახლოებასთან და ათას სასიამოვნო რამესთან ასოცირდებოდა. ახლა კი, ზუსტად არ მახსოვს, რამდენი წელია, და მაისის მოსვლა იმასთან ასოცირდება, რომ ლგბტ თემის წარმომადგენლები ისევ შეეცდებიან ქუჩაში გამოსვლას, ისევ შეეცდებიან ტოლერანტობის სახელით თავს მოგვახვიონ ის, რაც ერსა და ბერს არ უნდა. სწორედ ერსა და ბერს, რადგან 17 მაისი, ლგბტ თემის „დღესასწაულის“ საპირწონედ, საპატრიარქო მოჯახის სინდონის დღედ გამოაცხადა.

მიუხედავად იმისა, რომ თუ-ნდაც შარშან ათათასობით ადამიანმა ოჯახის სინდონის დღის აღსანიშნავად მსვლელობა მოაწყო, ტელევიზიებმა მაინც ის გააშუქეს, როგორ ცდილობდა ლგბტ თემის 5-6 წარმომადგენელი ფერადი დროშების გაშლას და იმის პროპაგანდას, რაც, მაგალითად, ყველა ჩვენს მეზობელ ქვეყანაში აკრძალულია.

როცა ლგბტ თემის წარმომადგენელთა მიმართ ვინმე კრიტიკას გაბედავს, მაშინვე გამოჩნდება რამდენიმე არასამთავრობო, რომლებიც მათ ქომავლობას იწყებენ და ამას ისე აგრესიულად აკეთებენ, რომ ხანდახან ეჭვი გეპარება, ვინ არის უმცირესობა და ვინ — უმრავლესობა. პარალელურად, საქმეში ერთვებიან ევროპული თუ ამერიკული არასამთავრობოები, როგორც მათ უნდობენ, გავლენიანი საერთაშორისო ორგანიზაციები და გამოგზავნილი წერილებსა თუ რეკომენდაციებში მკაცრად მიგვიითებენ, რომ ლგბტ თემის წარმომადგენლები ხელშეუხებელი არიან; რომ ჩვენ ველურებით კი არ უნდა მოვიქცეთ, არამედ ტოლერანტები უნდა ვიყოთ; მათ, პრაქტიკულად, ყველაფრის უფლება უნდა მივცეთ, თავზე უნდა დავისვათ და მერე რა, თუ კაბიან ცაცისა და შუა ქუჩაში ერთმანეთზე ვნებანდა ჩაკონებულ ქალებს ბავშვები დინახავენ — ჩვენი მომავალი თაობა, ის ბავშვები, რომლებსაც ქართველებად ვზრდით, ცვდილობთ, ძველი ტრადიციები არ დაივიწყონ და აქამდე სისხლით მოტანილი ქართველობა არ დაკარგონ. ჰო, გაუფასურდა ეს სიტყვაც — ქართველობა... ისე ხმარობენ, ისე თელავენ, როგორც „დიდოელი ლეკი ნაბადასა“, თუმცა...

ამას არაფერი აქვს საერთო ტოლერანტობასთან. ეს უნდა ერთნაირქესიანი პირების კავშირებს, ქორწინებასა და და მათ უფლებას, ბავშვი იშვილონ. მსურს, მკაფიოდ განვაცხადოთ ჩვენი პოზიცია: ჩვენ ამას „არა“-ს ვუუბნებთ. შორს ხელები ჩვენი ბავშვებისგან! — განაცხადა პოლონეთის მმართველი პარტიის — „სამართალი და სამართლიანობის“ ლიდერმა იაროსლავ კაჩინსკიმ.

კაჩინსკის კი პოლონეთში ისეთივე თანამდებობა უკავია, როგორც საქართველოში ბიძინა ივანიშვილი.

როგორ გგონიათ, რა რეაქცია მოჰყვა კაჩინსკის განცხადებას პოლონეთში? მოსახლეობის უმრავლესობამ ქვეყნის ლიდერს ტაში დაუკრა და საბოლოოდ დაიჯერა, რომ, სულ ცოტა, იმ დროის განმავლობაში, სანამ ხელისუფლებაში სწორედ აღნიშნული გუნდი იქნება, არავინ დაძრავს სიტყვას ერთნაირქესიან პირთა შორის ქორწინების დაკანონებაზე. არადა, ბოლო პერიოდში ამ თემაზე პოლონეთში რამდენიმე არასამთავრობო ორგანიზაცია აქტიურად საუბრობდა და პროპაგანდასაც ეწეოდა. რაც მთავარია, არც ერთი ქვეყნის ლიდერი არ გამოსულა და არ უთქვამს: კაჩინსკიმ ეს როგორ გაბედა, როგორ დაასხა თავზე ლაივი ჰომოსექსუალებსო. გაგიკვირდებათ და, ხმა არ ამოიღო არც ლუქსემბურგის პრემიერმა მსაპირე ბატელმა, რომელმაც ჯერ საკუთარ ქვეყანაში დააკანონა ერთნაირქესიანი პირების ქორწინება, მერე კი ბელგიელ არქიტექტორზე „გათხოვდა“... უფრო ზუსტად, „ცოლად მოიყვანა“... თუმცა, სჯობს, დავწეროთ, რომ ლუქსემბურგის პრემიერმა იქორწინა და ახლა ამ ორი კაციდან რომელია ცოლი და რომელი — ქმარი, თვითონ გარკვევენ. ჰოდა, იმას მოგახსენებდით, არც ლუქსემბურგის პრემიერს გაუპროტესტებია კაჩინსკის განცხადება და არ უთქვამს: ეგ როგორ გაბედა, ჩემი უფლებები დაირღვაო!

ახლა საინტერესო ის არის, ჩვენ რატომ ვიცავთ ასე თავგამოდებით ლგბტ თემის უფლებებს? უფრო სწორად, რატომ გვინდა, რომ მათ განუკითხაობას ზღვარი არ ჰქონდეს? დაცვაც არის და დაცვაც. არასამთავრობო სექტორი მაქსიმალურად ცდილობს, ამ ყველაფერს პროპაგანდა გაუწიოს, ანუ მხოლოდ იმას კი არ ამბობენ, რომ ისინი უნდა მოგვწოდებდეს, არამედ იმასაც გვაპარებენ, რომ ეს კარგია და მისაბაძიც. სამაგალითოდ სწორედ ევროპის ქვეყნები მოჰყავთ და ამბობენ, რომ ევროპაში ლგბტ თემის წარმომადგენელთათვის ნამდვილი

პოლიტიკოსები, რომლებიც ახლა იღებენ გადაწყვეტილებას და არიან ხელისუფლებაში, უნდა გამომიდნენ და საჯაროდ განაცხადონ ის, რაც კაჩინსკიმ თქვა. ამის შემდეგ, არც ლგბტ თემის წარმომადგენლებს გაუჩნდებათ ქუჩაში გამოსვლის სურვილი, არც სატელევიზიო შოუებში დაუთმობენ მათ დროს, არც იმას იტყვიან, რომ ლგბტ თემის წევრობა წარმატებისკენ გადადგმული ნაბიჯია... და ვიცხომვრებით ისე, როგორც აქამდე ვცხომვრდებით, და არა ისე, როგორც გვპაალებენ.

# კაჩინსკი: ჩვენ «არა»-ს ვუუბნებთ ქომოსექსუალთა ქორწინებას

## ჩვენი მთავრობა გაბედავს ამის გაგეგმვას?



**სწორად ის არის სიტყვის თავისუფლება, რას კაჩინსკი გააკეთა — გაგეგმა და თქვა ის, რასაც ფიქრობდა და რასაც უნდა განაცხადებდა. ის არ მოიხსნა ქართული პოლიტიკოსების, რომლებიც პირად საუბრებში აბობნებენ, რომ მათთვის ლგბტ თემი მიუღებელია, მაგრამ, ევროპა-ამერიკიდან თითის დაქნევის შიშით, ამას საჯაროდ ვერ ამბობენ. ამით პოლიტიკოსები აღიარებენ, რომ ჩვენი, ქართველი მოსახლეობის, თითის დაქნევის არ ეშინიათ და ეშინიათ იმ უცხოელების, რომლებსაც განაცხადებენ და საზრდოობენ.**

ნირვანაა, ხოლო ის ქვეყნები, რომლებშიც მათი „უფლებები“ იზღუდება, არადემოკრატიულია. არადა, როცა, მაგალითად, რუსეთში საკანონმდებლო დონეზე აიკრძალა ლგბტ თემის აქტივისტთა საჯარო შეკრება, საქართველოში ყველამ ტაში დაუკრა, თუმცა, როცა საქმე საქმეზე მიდგა და მონონებელი აკრძალვის საჯაროდ თქმა გახდა საჭირო, ყველა სოროში შეძრა. სამაგიეროდ, ტაში არ გაჩერებულა, როცა რამდენიმე კვირის წინათ საფრანგეთმა მშობლების გრაფიდან „დედა“ და „მამა“ ამოიღო და „მშობელი №1“ და „მშობელი №2“ დააკანონა. სა-

ვარაუდოდ, ნომრები რომ არ აერიოთ, ბავშვები დილაობით მშობლებს ხაზზე მოაწყობენ და პირველი-მეორეზე გაათვლევენ... არ თქვით ახლა, ლგბტ უფლებებს არღვევთო. არაფერსაც არ ვარღვევთ, უბრალოდ, რაც არ მოგვწონს, ვამბობთ, რომ არ ვარგა. თქვენ არ გვიმტკიცებთ, დემოკრატია და სიტყვის თავისუფლებაა?! ჩვენ თუ გვეკითხავთ, სწორედ ის არის სიტყვის თავისუფლება, რაც კაჩინსკიმ გააკეთა — გამოვიდა და თქვა ის, რასაც ფიქრობდა და რასაც უნდა განაცხადებდა. ის არ მოიქცა ქართველი პოლიტიკო-

სებივით, რომლებიც პირად საუბრებში აბობნებენ, რომ მათთვის ლგბტ თემი მიუღებელია, მაგრამ, ევროპა-ამერიკიდან თითის დაქნევის შიშით, ამას საჯაროდ ვერ ამბობენ. ამით პოლიტიკოსები აღიარებენ, რომ ჩვენი, ქართველი მოსახლეობის, თითის დაქნევის არ ეშინიათ და ეშინიათ იმ უცხოელების, რომლებსაც განაცხადებენ და საზრდოობენ.

ტომ, რომ ოჯახი ქალის და მამაკაცის თანაცხოვრებაა და, საბედნიეროდ, ეს ჯერჯერობით გვაქვს კონსტიტუციურად დაკანონებული, მაგრამ საკმარისია ლიბერალიზმის მიმდევართა დოზა გაიზარდოს ხელისუფლებაში ან საკანონმდებლო ორგანოში და პირველი, რასაც გააკეთებენ, სწორედ ამ კანონის მიღება იქნება. და ამას იმიტომ კი არ ვაკეთებენ, რომ ასე ფიქრობენ, არამედ იმიტომ, რომ დამატებითი გრანტები მიიღონ და დამატებითი შემოსავალი გაიჩინონ. და მათთვის სულერთია, ამ კანონით დაილუქება თუ არა ქვეყანა.

სწორედ ამიტომ ვამბობთ, რომ ის პოლიტიკოსები, რომლებიც ახლა იღებენ გადაწყვეტილებას და არიან ხელისუფლებაში, უნდა გამოვიდნენ და ხმამაღლა განაცხადონ ის, რაც კაჩინსკიმ თქვა. ამის შემდეგ, არც ლგბტ თემის წარმომადგენლებს გაუჩნდებათ ქუჩაში გამოსვლის სურვილი, არც სატელევიზიო შოუებში დაუთმობენ მათ არარეალურად დიდ დროს, არც იმას იტყვიან, რომ ლგბტ თემის წევრობა წარმატებისკენ გადადგმული ნაბიჯია და ვიცხომვრებით ისე, როგორც აქამდე ვცხომვრდებით და არა ისე, როგორც ახლა გვპაალებენ. როცა ტოლერანტობასა და ადამიანის უფლებებზე ვსაუბრობთ, რატომღაც ყველას ავიწყდება, რომ ლგბტ თემის წარმომადგენელთა დაცვის დროს ჩვენი, რიგითი ადამიანების, თავისუფლება იზღუდება, ჩვენი უფლებები ზარალდება, რადგან უმრავლესობას არ სიამოვნებს არც მათი გამოსვლება, არც აქტიურობა, არც პოპულარიზაცია... მაგრამ ჩვენს უფლებებზე არავინ ფიქრობს, რადგან ისინი უნდა გამოიყვანონ ნამებულად, ისინი უნდა შეეცოდოს ხალხს, რათა შემდეგ მათი ცხოვრების წესის თავს მოხვევა უფრო ადვილი იყოს.

ზუსტად ვიცი, ახლა ამ სიტყვაზე შემოგვედგებიან, ნორმალური რას ჰქვიაო. რას ჰქვია და იმას, რაც აქსიომა — ოჯახს იმ შემადგენლობით, ურთიერთობას ადამიანთა შორის იმნაირად, როგორც ბუნებას და ღმერთს დაუნწესებია, საზოგადოდ, ყველაფერს ჩვეულებრივსა და ნორმალურს. აბა, ნორმალური რომ იყოს, ან დაცვა რაში დასჭირდებოდა, ან ცალკე კანონი და, საერთოდ, ცალკე სახელწოდება. სწორედ ამიტომ ვითხოვთ პოლიტიკოსებისგან შესაბამისი განცხადების გაკეთებას და გვერწმუნეთ, მოსახლეობის მხარდაჭერა არ დააყოვნებს. თქვენც ხომ რეალურად ეს გჭირდებათ. მანამდე კი... მაისი მოდის...

**არც ერთი ქვეყნის ლიდერი არ გაგეგმა და თქვა: კაჩინსკი ეს როგორ გაბედა, როგორ დაასხა თავს ქომოსექსუალთა ქორწინებას, სხვა არ ამოიღო არც ლუქსემბურგის პრემიერმა მსაპირე ბატელმა, რომელმაც ჯერ საკუთარ ქვეყანაში დააკანონა ერთნაირქესიანი პირების ქორწინება, მერე კი ბელგიელ არქიტექტორზე «გათხოვდა»... უფრო ზუსტად, «ცოლად მოიყვანა»... თუმცა, სჯობს, დავწეროთ, რომ ლუქსემბურგის პრემიერმა იქორწინა და ახლა ამ ორი კაციდან რომელია ცოლი და რომელი — ქმარი, თვითონ გარკვევენ. ჰოდა, იმას მოგახსენებდით, არც ლუქსემბურგის პრემიერს გაუპროტესტებია კაჩინსკის განცხადება და არ უთქვამს: ეგ როგორ გაბედა, ჩემი უფლებები დაირღვაო!**





www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95



ხელისუფლებამ, რომ იტყვიან, „უნდა ილოცოს“, რათა არ მოხდეს ინციდენტი, რომელიც საზოგადოებას გააერთიანებს და ძუძუში გამოიყვანს. ის კალზე გალიზიანებულია და, 2018 წლის ივნისისგან განსხვავებით, სავარაუდოდ, გაცილებით ნაკლებ ყურადღებას მიაქცევს იმას, ღვანან თუ არა მის გვერდით აშკარა თუ შენიღბული ნაციონალური; სოლო, თუ ხელისუფლება დაკარგავს ძუძუს, ის კალიან სწრაფად დაკარგავს ყველაფერს.

19 მაისს შუალედური არჩევნები გაიმართება. ამ არჩევნების პოლიტიკური ფასი უფრო მაღალია, ვიდრე ცალკე აღებული მთაწმინდის მაჟორიტარის ან ზუგდიდის მერის სავარძლის. სწორედ მაისში გამოჩნდება, როგორ აისახა პოლიტიკურ პარტიებსა და ამომრჩეველთა განწყობაზე მმართველი ძალის კრიზისი.

„ევროპული საქართველო“ და „თავისუფალი დემოკრატები“ მთაწმინდის არჩევნებში ერთიანი ფრონტით გამოვლენ და მათი კანდიდატი **შალვა შავგულიძე** იქნება. „ნაციონალური მოძრაობა“ თავის კანდიდატს მთაწმინდაზე არ დააყენებს, ხოლო „ევროპული საქართველო“ — ზუგდიდში. ეს კი ამ პარტიების ელექტორატის კონსოლიდაციის შესაძლებლობას მისცემს. არც ის უნდა გამოვიცხოთ, რომ მათ რესპუბლიკელებიც მიბაძავენ და მთაწმინდაზე მხარს შავგულიძეს დაუჭერენ, მით უმეტეს, რომ ისინიც და „თავდემებიც“ საპრეზიდენტო არჩევნების პერიოდში მოუწოდებდნენ ამომრჩევლებს, ხმა „ნაციონალურ მოძრაობის“ კანდიდატ **გირიგოლ ვაშაძისთვის** მიეცათ.

მნიშვნელოვანია, რომ შალვა შავგულიძე ძველ რეჟიმთან არ ასოცირდება და მას ვერავინ უწოდებს **გირიგოლის** მკვლელობის თანამონაწილს ან **მეგის ქარდავას** თანამზრახველს. 2012 წლის პარლამენტში ის მოხვდა, როგორც „ქართული ოცნების“ წარმომადგენელი ვაკის მაჟორიტარული ოლქიდან. ხელისუფლება შეეცდებოდა, შავგულიძე და მისი თანაპარტიელები 2012 წლის იდეალების ღალატში დაადანაშაულოს, მაგრამ ძნელად შეუძლებელია, ეფექტიანი თუ იქნება ეს პროპაგანდა დღეს, როდესაც „ქართული ოცნება“ პარლამენტში **ვანო ზარდიაშვილი** საპატიო ადგილზე უზის და **ზურაბ ადგიშვილთან** ასოცირებული მოსამართლეების ე. წ. კლანისთვის ხელსაყრელ კანონებს წერს. **ამომრჩეველთა ნაწილმა შეიძლება ჩათვალოს, რომ „ქართული ოცნება“ 2012 წლის იდეალებზე საუბრის მორალური უფლება დაკარგა.**

„თავისუფალი დემოკრატების“ პოლიტიკური რესურსი მიზერულია, მაგრამ ის ძალიან სჭირდება „ევროპულ საქართველოს“ (და „ნაციონალურ მოძრაობას“), რათა უჩვენოს ამომრჩევლებს, რომ იზოლაცია გარდევულია და პარტიები, რომლებიც ადრე უპირისპირდებოდნენ, ახლა მათთან უპრობლემოდ თანამშრომლობენ. ეს იზოლაცია 2012 წლის არჩევნების შემდეგ ქართული პოლიტიკის ერთ-ერთ ქვაკუთხედს წარმოადგენდა. არსებობდა ორი იზოლირებული „ანკლავი“: ერთი მხრივ, „ნაციონალური მოძრაობა“, რომელსაც **საკაშვილის** ძველი ოპონენტები „ოპოზიციას“ არასოდეს უწოდებდნენ და დამანაშავეებად მიიჩნევენ, და „სხვა ოპოზიციას“, რომელიც გარკვეული დროის განმავლობაში ექცეოდა ნაციონალურებს, როგორც კეთროვნებს და მათთან კოოპერაციის ნებისმიერ ფორმატს გაურბოდა, მიიტომ, რომ საკუთარი ამომრჩევლების დაკარგვის ემინოდა. ამ პრობლემის დასაძლევად ნაციონალურმა 2018 წლის არჩევნების წინ ე. წ. გაერთიანებული ოპოზიციის შექმნის, რომლის კანდიდატად გრიგოლ ვაშაძე დასახელდა. მიუხედავად იმისა, რომ ამ გაერთი-

ანებაში შემავალი პარტიების შესახებ (ედვ-ს გარდა) თითქმის არაფერი არაფერი სმენია, ამ ფორმატმა „თავდემებსა“ და რესპუბლიკელებს ნაციონალურების მხარეზე გადასვლა გაუადვილა. „ქართულმა ოცნებამ“ თავის დროზე არ შეუშალა (და, სავარაუდოდ, შეუწყო) ხელი განხეთქილებას „თავისუფალი დემოკრატებისა“ და რესპუბლიკელების რიგებში, ამ პარტიების უკიდურეს დაუსტებებას და, საბოლოო ჯამში, ნაციონალურთან კოოპერაციის გარდა, სხვა გზა არ დაუტოვა. ცხადია, სააკაშვილის მოწინააღმდეგეების დიდი ნაწილი განხილულ ნაბიჯს აღიქვამს, როგორც რაღაც საშუალოს ღალატსა და პროსტიტუციის შორის და, ალბათ, არ დაფიქრდება იმაზე, რომ ამ პარტიების ლიდერებმა ალტერნატიული ვარიანტი, უბრალოდ, ვერ დაინახეს.

მთაწმინდა ერთ-ერთი გამოკვეთილი „ანტიინაციონალური“ ოლქია. 2016 და 2018 წლების არჩევნებში სააკაშვილის პარტიამ იქ ვერაფერი გაანყო. ნოემბერში, მეორე ტურში ზურაბიშვილმა მთაწმინდაზე ხმების 64.34% აიღო. თუ „ქართული ოცნება“ ადეკვატურ კანდიდატს დაასახელებს და რესურსულ უპირატესობას გამოიყენებს, შავგულიძეს, სავარაუდოდ, დაამარცხებს, მაგრამ უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ფსონი გაცილებით დიდია, ვიდრე ერთი მაჟორიტარის მანდატი. **მთაწმინდის ოლქი იქნება პოლიგონი, რომელზეც 2020 წლის საპარლამენტო არჩევნების წინ ახალი „გაერთიანებული ოპოზიციის“ პრეზენტაცია, მისი შეკავშირება და ტაქტიკის მოსინჯვა მოხდება.** „ევროპული საქართველოსთვის“ ამ ეტაპზე გაცილებით მნიშვნელოვანია, აჩვენოს, რომ მასთან თანამშრომლობა არც ერთი პარტიისთვის სამარცხვინო და მიუღებელი არ არის, რომ ხელისუფლებისა და მისი ადმინისტრაციული ძალმომრეობის წინააღმდეგ გაერთიანებულია სრულიად ოპოზიციის (რათა მომზადდეს ნიადაგი ფორმული სთვის „ყველა მინუს ერთი“), რომ პროგრესული, პროდასავლური ძალები ერთად არიან და ა. შ.

**2018 წლის არჩევნებმა აჩვენა, რომ „ქართულმა ოცნებამ“ მნიშვნელოვანი დეგრადაცია განიცადა. ჩვენ შეგვიძლია გავისხენოთ წინასწარჩვენი კვლევები 15-20%-იანი ცდომილებით, ადმინისტრაციული რესურსის აღვირახსნილი გამოყენება, ზენოლოია იქ, სადაც ამის აუცილებლობა არ არსებობდა და კრეატიულობის უმწვავესი დეფიციტი. ბოლო თვეებში ვითარება უარესობისკენ შეიცვალა, მმართველ პარტიას უპირატესობა მოიპოვა ე. წ. ახალგაზრდა გენერაციამ, რომელიც, უხეში ზენოლოია გარდა, სხვა მეთოდებს თითქმის არ იყენებს. კავშირი ამომრჩეველთა დიდ ჯგუფებთან პრაქტიკულად დაკარგულია, სულ უფრო მეტი ადამიანი,**

# შუალედური არჩევნები და «შავგულიძის კაზუსი»



**ყველაზე დიდი ტრაგედია იმ ადამიანებისთვის, რომლებიც სააკაშვილის ხელისუფლებას ებრძოდნენ, არის ის, რომ შეიძლება კვლავ რაიმის ჩანსტაპრასია მოხდეს, თანაც დემოკრატიული პროცედურების დასვით. აღკვეთის ნაკბრძოლი ჩანდა, მაგრამ «ოცნება» ყველაფერი იმისთვის დაკარგა, რომ ეს ჩაალოება ექნა**



როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ, მიდის დასკვნა, რომ 2020-ში „ქართული ოცნება“ უნდა ნაწილად იყოს. ამ კონტექსტში ყველაზე დიდი ტრაგედია იმ ადამიანებისთვის, რომლებიც სააკაშვილის ხელისუფლებას ებრძოდნენ, არის ის, რომ შეიძლება ძველი რეჟიმის რესტავრაცია მოხდეს, თანაც დემოკრატიული პროცედურების დასვით. ადრე ეს წარმოუდგენელი ჩანდა, მაგრამ „ოცნება“ ყველაფერი იმისთვის დაკარგა, რომ ეს რეალობად ექცია. 2018 წლის საპრეზიდენტო არჩევნები პირველი ზარი იყო, 2019 წლის შუალედური — მეორე ზარი გახდებოდა, 2020 წლის საპარლამენტო კი, სავარაუდოდ, — ბოლო.

ზუგდიდის მერის არჩევნებზე სიტუაცია განსხვავებულია. ზუგდიდი „ქართული ოცნებისთვის“ ტრადიციულად რთული რეგიონი იყო — 2012-

წლის ითვლებოდა, მიუხედავად იმისა, რომ იურიდიულად ამ პოსტის დაკავება არ შეეძლო. ერთ-ერთი (მაგრამ არა ერთადერთი) მოტივი, რომელიც ამ კანდიდატურის შერჩევას უკან დგას, ისევე და ისევე იზოლაციის გარდევვის სურვილია, მით უმეტეს, რომ „ნაციონალურმა“ საპრეზიდენტო არჩევნების პერიოდში გრიგოლ ვაშაძეს ოპოზიციის გამაერთიანებლად, მისი საერთო ინტერესის გამოხატვად და მმართველობის დასაძლევად, თანაც სააკაშვილისთვის დამახასიათებელი უხეში ავტორიტარული სტილის გარეშე. ახალმა თავმჯდომარემ სააკაშვილისთვის, რომელიც ბოლო წლებში ქართული პოლიტიკის მთავარ საფრთხილად ჩამოყალიბდა, ერთგვარი შირმის როლი უნდა შეასრულოს და დაამტკიცოს, რომ გაერთიანება და თანამშრომლობა ნაციონალურებთან არც საშიშია და არც

სამარცხვინო; დაარწმუნოს საზოგადოება, რომ ძველი რეჟიმის არასოდეს განმეორდება. ცხადია, საზოგადოების ნაწილი კვლავ ჩათვლის, რომ ნაციონალურების დაბრუნება ხელისუფლებას ტოტალური ტერორით დაგვირგვინდება, მაგრამ ნაწილი, განსაკუთრებით ახალგაზრდები, რომელთაც საკუთარი თვალთვლით არ უნახავთ, არ განუცდიან, რას სწავლიდა ხელისუფლება 2004-12 წლებში, შეიძლება სხვა დასკვნამდე მივიდეს.

არჩევნებისთვის მზადების პარალელურად, ნაციონალურებმა და „ევროქართველებმა“ შეიძლება მაჟორიტარული არჩევნების გაუქმების თემა განავითარონ. ცოტა ხნის წინათ ისინი, აგრეთვე, ფიქრობდნენ რიგგარეშე არჩევნებისა და სალომე ზურაბიშვილის გადაყენების თემებზე, თუმცა ამ ეტაპზე, როგორც ჩანს, უპერსპექტივოდ ჩათვალეს. ხელმძღვანელების შეგროვება მაჟორიტარული არჩევნების გაუქმების მოთხოვნით, ადრე თუ გვიან, დასრულდება და მისმა ინიციატორებმა შეიძლება მიზანშეწონილად ჩათვალოს ქუჩის აქციების დაწყება, რაც შუალედური არჩევნების წინ ტემპერატურის აწევის კონტექსტში მათთვის შეიძლება მომგებიანი გამოდეს.

მაგრამ არის მნიშვნელოვანი პრობლემები, რომლებიც ნათლად გამოჩნდა **ზაზა სარალიძის** მიერ ორგანიზებული აქციების მიმდინარეობისას, აგრეთვე, საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ: 1. ნაციონალურებს ქუჩაში ბევრი მხარდამჭერი ვერ გამოეყოფა; 2. სხვა პარტიებისა და ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, საზოგადო მოღვაწეებს, მცირე გამოხატულების გარდა, ნაციონალურების გვერდით ქუჩაში დგომა არ სურთ. სუსტმა, მცირერიცხოვანმა აქციებმა ნაციონალურებსა და მათ პარტნიორებს შეიძლება დიდი საიმიჯო ზიანი მოუტანოს, როგორც ეს უკვე არაერთ ზვის მომხდარა (გასულ წელს — ივნისსა და დეკემბერში). ამგვარად, ისინი სერიოზული დილემის წინაშე აღმოჩნდებიან.

ხელისუფლებამ კი, თავის მხრივ, რომ იტყვიან, უნდა ილოცოს, რომ არ მოხდეს ინციდენტი, რომელიც საზოგადოებას გააერთიანებს და ქუჩაში გამოიყვანს. ის ძალზე გალიზიანებულია და, 2018 წლის სავარაუდოდ, გაცილებით ნაკლებ ყურადღებას მიაქცევს იმას, ღვანან თუ არა მის გვერდით აშკარა თუ შენიღბული ნაციონალური; სოლო, თუ ხელისუფლება დაკარგავს ქუჩას, ის ძალიან სწრაფად დაკარგავს ყველაფერს.

**P.S. „ქართულმა ოცნებამ“ მთაწმინდის მაჟორიტარ კანდიდატად ლადო კახიანი წარადგინა.**





www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გასულ კვირას სალომე ზურაბიშვილმა პრეზიდენტად არჩევის შემდეგ ქართულ ტელეკომპანიას პირველი ვრცელი, საათნახვერიანი ინტერვიუ მისცა. „ტვ პირველის“ ეთერში გასულ ინტერვიუში მან რამდენიმე საგულისხმო აქცენტი გააკეთა, რომლებიც მიაჩნია, რომ ზურაბიშვილი არ აპირებს, ქართულ პოლიტიკაში სტატუსის როლით დაკმაყოფილდეს.

პრეზიდენტის კომენტარები ინაუგურაციიდან დღემდე, რომლებიც უცხოურ მედიაში გამოქვეყნდა, ასე თუ ისე, დაბალანსებული იყო. ზოგიერთი მათგანი მის ოპონენტებსაც კი მოეწონა. ამავე პერიოდში ნელ-ნელა დაცხრა საპრეზიდენტო არჩევნების ვენბათ-აღლევაც. თუ ადრე ნაციონალიზმი და მათი სატელიტები ამბობდნენ, რომ ზურაბიშვილს პრეზიდენტად არ აღიარებენ, მის გადადგომას მოითხოვენ, რადგან თანამდებობის დაკავებისთანავე ქვეყანას რაღაც საშინელებას დამართებს, დღეს მსგავსმა შეფასებებმა სიმწვავე დაკარგა, ზურაბიშვილს შედარებით იშვიათად ეხებოდა. თუმცა, როდესაც საბაბი ეძლევათ, მის წინააღმდეგ სოციალურ ქსელებში ხმაურიან კამპანიებს აწყობენ, მაგრამ რამდენადმე სისტემური ხასიათი მათ არ აქვს. ასე იყო ვილნიუსში ჩასვლის პერიოდში, როდესაც ზურაბიშვილს ბენვის ქურქი ეცვა, მაშინ თითქმის ყველა ნაციონალი „ფეისბუქში“ ცხოველების უფლებების დამცველად იქცა და საცოდავ დახრილ ცხოველებზე საუბრობდა. ასე იყო მაშინაც, როდესაც ზურაბიშვილმა გააკეთა კომენტარი აზერბაიჯანის ტერიტორიულ მთლიანობაზე, რომელიც ერევანში არ მოეწონათ. ასე იყო ტელე-ინტერვიუს შემდეგაც, როდესაც ზურაბიშვილმა კიდევ ერთხელ ისაუბრა ავგისტოს ომზე, კერძოდ კი თქვა, რომ ომი რუსეთმა დაიწყო, მაგრამ სააკაშვილმა ცხინვალის დაბომბებით შეცდომა დაუშვა — „საკაშვილმა დაბომბა ჩვენი ტერიტორია 7 ავგისტოს ღამეს და ეს არის ის დანაშაული, რომელიც პრეზიდენტისა და ჩვენი გასარჩევია მიგნით“.

როგორ შეიძლება, ერთი მხრივ, ხელი მოაწერო ამ ტექსტს და, მეორე მხრივ, ზურაბიშვილი მისი სიტყვების გამო ღალატში დაადანაშაულო, თუმცა „ნაციონალიზმისთვის“, როგორც ჩანს, შეუძლებელი არაფერია. კონფლიქტური რეგიონების კონტექსტში აუცილებელია უნდა შევხებით სალომე ზურაბიშვილის განცხადებას (რომელიც მისმა პრესსპიკერმა გაახშირანა) იმის თაობაზე, რომ „უენევის ფორმატი არ პასუხობს იმ მოთხოვნას, რომელიც დღეს საქართველოს სჭირდება. მაღალი პოლიტიკური დიალოგი არ ინარჩუნებს უენევის მოლაპარაკების ფორმატში“, თუმცა არაფერი კონკრეტული ახალ ფორმატზე არ თქმულა. „ჯერ, ამ ეტაპზე, არ შეიძლება გითხრა, ვინ იქნება ამ ფორმატში. ამ ეტაპზე განიხილება საკითხი, რომ უნდა შემუშავდეს ასეთი ფორმატი“, — განაცხადა ხატია მოისწრაფიშვილმა. როგორც ჩანს, სალომე ზურაბიშვილს სურს, საგარეო პოლიტიკაში გარკვეული ნიშა მოძებნოს. ამ ეტაპზე ის ძალიან სკეპტიკურად უყურებს მოსკოვთან პირდაპირი დიალოგის პერსპექტივას, დასავლელი შუამავლების გარეშე, რაც, ფაქტობრივად, გამოირიცხავს რუსეთის პირველ პირთან მისი მოლაპარაკების შესაძლებლობას, მითუმეტეს, რომ ზურაბიშვილი ამისთვის აუცილებელ ნინაპირობებს ვერ ხედავს: „არ გვგვამა და არც შეიძლება, რომ დაიგეგმოს ასეთი დიალოგი“... ასეთი თეზისებები თუ და როცა შედგება, უნდა იყოს მომზადებული რაღაცით, ... თუ რუსეთმა არ გვაჩვენა რაღაც ნიშნებით, თუნდაც ბორდერიზაციაზე, რომ შეჩერდა, რომ აღარ არის გატაცებები, პროვოკაციები, თუ პირველი ნიშნები არ გაჩნდა, რომ რაღაც სხვა დამოკიდებულება შეიძლება ჰქონდეს რუსეთს, რა აზრი აქვს დიალოგს“ („ტვ პირველი“).

აშკარაა, რომ ზურაბიშვილს სურს, იმუშაოს საგარეო პოლიტიკაზე, იმ სფეროში, რომელიც მისთვის კარგად ნაცნობია და საინტერესოა თვალსაზრისით მომგებიანია, უპირველესად, მოუგვარებელი კონფლიქტების მიმართულებით. ეს ხდება იმ ფონზე, როდესაც „ქართული ოცნება“ დრამა პოლიტიკურ კრიზისში ჩაეფლო, საგარეო პოლიტიკას ნაკლებ ყურადღებას აქცევს და, ფაქტობრივად, გადასულია დასავლელი პარტნიორების კონტაქტის მოგვირგობაზე არჩევნების (ცუდად ჩატარებისა და სხვადასხვა დარღვევის გამო. ამ პრობლემებისგან ზურაბიშვილი დემონსტრაციულად დისტანცირებულია: „პრეზიდენტი უნდა იყოს ყველას პრეზიდენტი და არ უნდა იყოს რომელიმე პარტიის პრეზიდენტი... ქვეყანას სჭირდება განონასწორებელი პრეზიდენტი, რომელიც პოლიტიკური პარტიებსა და მათ ყოველდღიურ ჭიდაობაში მღვრილი სათქმელია,

რუსები საკმაოდ ბალიზინაშვილი ჩანან მას შემდეგ, რაც ზურაბიშვილმა ვილნიუსში განაცხადა, რომ საქართველო უარს არ იტყვის ნატოსა და ევროკავშირში შესვლაზე, რაოდენ ბუნდოვანიც უნდა იყოს ეს პერსპექტივა, შემდეგ მან თქვა, რომ რუსეთთან დიალოგის პერსპექტივას ამ მოცემულობაში ვერ ხედავს, ბოლოს კი, გარდაბანში ეთნიკურ აზიარბიზმთან შეხვედრაზე განაცხადა: „ამ თქვენთან ვერ ვისაუბრებ რუსულ ენაზე. ეს გამორიცხებულია, რადგან ეს არ არის ის ენა, რომელიც გვპირიანება“. ყოველივე ამის შემდეგ რუსულ მედიაში გახშირდა ნეგატიური კომენტარები, ერთ-ერთმა რუსმა ქმსპერტმა, სტანისლავ ტარასოვმა, ზურაბიშვილს ნოე ჟორდანიას გზის გაიმორჩაბაც კი უწინასწარმეტყველა.

# რა თაბაში ნაგორიწყო სალომე ზურაბიშვილმა?



ლა დგას. ქვეყანას სჭირდება პრეზიდენტი, რომელიც არ არის მიკერძოებული რომელიმე მხარის მიმართ“, — განაცხადა მან განხილულ ინტერვიუში. აქ, ალბათ, ერთი გარემოება უნდა გავითვალისწინოთ: როდესაც „ქართული ოცნება“ ძლიერია, პრეზიდენტი შიდა პოლიტიკაში ნომინალურ როლს ვერ ვასცდება, მაგრამ, თუ მმართველი პარტიის კრიზისი დამანგრეველი შედეგებით დასრულდება, პრეზიდენტის როლი, როგორც მმართველის, სტაბილურობისა და კონსტიტუციური წესრიგის მთავარი გარანტის, შეიძლება სწრაფად გაიზარდოს, დაახლოებით ისე, როგორც ეს ცოტახნის წინათ მეზობელ სომხეთში მოხდა, სადაც, ფაქტობრივად, უფლებები პრეზიდენტი არმენ სარქისიანი ხელისუფლების მშვიდობიანი შეცვლის პროცესში ერთ-ერთი საკვანძო ფიგურა გახდა. მაგრამ, თუ ზურაბიშვილი ამ საკითხების მიმართ ნაადრევ ყურადღებას გამოავლენს, ივანიშვილს შეიძლება ეჭვი გაუჩნდეს, ისევე, როგორც ეს მარგველაშვილის შემთხვევაში მოხდა. შესაძლოა, ამიტომ სალომე ზურაბიშვილი ცდილობს, აჩვენოს, რომ მისი პრიორიტეტი საგარეო პოლიტიკაა.

და უკონტროლო დაპირისპირებების ესკალაცია დაიწყება. ასეთ ვითარებაში დღის წესრიგში შეიძლება პრეზიდენტის უფლებების გაფართოების საკითხი დადგეს. იქამდე კი ზურაბიშვილი, საგარეოდ, შეეცდება, საშინაო პოლიტიკური საკითხებისგან მასპინძელურად დაშორებული იყოს და საგარეო ასპარეზზე თუნდაც სიმბოლური წარმატებები მოიპოვოს, თუმცა დღეს აშკარაა, რომ ეს რუსეთთან ურთიერთობის დარღვევებებს ვერ მოიტანს. რუსები საკმაოდ გაღიზიანებული ჩანან მას შემდეგ, რაც ზურაბიშვილმა ვილნიუსში განაცხადა, რომ საქართველო უარს არ იტყვის ნატოსა და ევროკავშირში შესვლაზე, რაოდენ ბუნდოვანიც უნდა იყოს ეს პერსპექტივა. შემდეგ მან თქვა, რომ რუსეთთან დიალოგის პერსპექტივას ამ მოცემულობაში ვერ ხედავს. ბოლოს კი, გარდაბანში ეთნიკურ აზიარბიზმთან შეხვედრაზე განაცხადა: „მე თქვენთან ვერ ვისაუბრებ რუსულ ენაზე. ეს

გამორიცხებულია, რადგან ეს არ არის ის ენა, რომელიც გვაერთიანებს“. ყოველივე ამის შემდეგ რუსულ მედიაში გახშირდა ნეგატიური კომენტარები, ერთ-ერთმა რუსმა ექსპერტმა, სტანისლავ ტარასოვმა, ზურაბიშვილს ნოე ჟორდანიას გზის გაიმორჩაბაც კი უწინასწარმეტყველა. მთავარი დასკვნა, რომელიც შეიძლება ამ საკითხზე გაკეთდეს, არის ის, რომ სალომე ზურაბიშვილი ძალიან ფრთხილად ცდილობს, საკუთარი თამაში ნამოინჯოს. ის, საგარეოდ, მიზანმიმართულად ქმნის შთაბეჭდილებას, რომ კონცენტრირებულია საგარეო პოლიტიკაზე და, ამასთანავე, მიანიშნებს იმ ადგილზე, რომლის დაკავება სურს საშინაო პოლიტიკაში: „პირველ დღესვე არჩევნების მერე, ივანიშვილმა მითხრა მოლოცვასთან ერთად: რომ იცოდეთ, თქვენ ხართ დამოუკიდებელი, იქნებით დამოუკიდებელი და არ თვლიდეთ, რაიმე ვალდებულება გაქვთ, რისთვისაც მე ძალიან მადლობელი ვარ. ეს დამოკიდებულება არ შეცვლ-

ილა და, თუ შეიცვლება, მეც შევიცვლები, ალბათ“ („ტვ პირველი“). ეს, ერთი შეხედვით, ჩვეულებრივი კომპლიმენტური ფორმულაა, თუმცა ზურაბიშვილს, სავარაუდოდ, სურს, ხაზი გაუსვას თავის განსაკუთრებულ მდგომარეობას, რომელიც მას, მაგალითად, ირაკლი კობახიძისგან, მამუკა ბახტაძისგან და ბიძინა ივანიშვილის სხვა მარიონეტებისგან განასხვავებს. ზურაბიშვილის პოლიტიკური მომავალი მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია იმაზე, რა სახეს მიიღებს მმართველი პარტიის კრიზისი, რომელიც სულ უფრო მძიმე ფორმებს იძენს. ამის გამო ნომინალური უფლებამოსილების მქონე პრეზიდენტი რაღაც მომენტში შეიძლება საკვანძო ფიგურად იქცეს. სალომე ზურაბიშვილის ამბიციურობის გათვალისწინებით, ვერ გამოვიცხავთ, რომ მას უფრო დიდი წარმატების მიღწევა სურს, მიუხედავად იმისა, რომ დღეს ქვეყნის უმადლეს თანამდებობას იკავებს.

ლუკა ნემსაძე

## ჩაღაქმისგან:

ქალბატონო სალომე! ღობის გამოღმინიდან მუშტების ქნევითა და გინებით ამ ღობეს ჩვენვე რომ ვექაჩებით ჩვენვე, აქამდე ვერ მიხვდით? ამდენ ხანს „უცხოელი პარტნიორებისა“ და მათ შუამავლობის იმედად ყოფნამ რომ ზარალის მეტი არაფერი მოგვტანა, ამას ვერ ხედავთ? ვერ ხედავთ და თავი მაინც გამოცდილ დიპლომატად მოგაქვთ? თუ ხედავთ და იმავს იმიორებთ, რა ჰქვია მაშინ თქვენს საქციელს? გამოცდილი დიპლომატობა და დიპლომატია ის არ იქნება, დაუჯდვ რუსეთს პირისპირ დიალოგში, უთხრა შენი პრეტენზიები, მოუსმინო მის არგუმენტებს და მერე ისე მოიქცე, რომ მის არგუმენტებს საფუძველი გამოაცალო და ოპონენტს მიდგომები შეაცვლეინო? ამ ელემენტარულ ჭეშმარიტებას ვერ ხედავთ და ვერ ხვდებით? თან „მაღალი პოლიტიკური ფორმატის შემუშავებაზე“ გაქვთ პრეტენზია და თან ამბობთ, რომ „რუსეთმა უნდა გვაჩვენოს, რომ რაღაც სხვა დამოკიდებულება შეიძლება ჰქონდეს, ისე რა აზრი აქვს დიალოგს“. და თქვენ რით აჩვენებთ რუსეთს, რომ „რაღაც სხვა დამოკიდებულება“ შეიძლება გვეჩვენოს? ისევე და ისევე ძველი და მავნებელი მიდგომების გამოყენებით? თან რუსეთთან დიალოგი გინდათ კი არა, შეგნებულად მლით ამ დიალოგის პერსპექტივას. და თქვენ, „გამოცდილ დიპლომატს“, მიგანჩნით, რომ რუსეთთან საგნობრივი და შედეგიანი დიალოგის გარეშე საქართველოს საგარეო პოლიტიკაში რამე წარმატება ექნება? სიამოვნებით გამოგაქვეყნებთ თქვენს შინაარსიან და არა ტრაფარეტულ პასუხებს ჩვენს კითხვებზე.

**კოლონიზაციის  
წინააღმდეგ**



www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

თვით იტალიაში პროექტ „ერთი სარტყელი — ერთ გზას“ განხილავენ არა გეოპოლიტიკის, არამედ ეკონომიკის კონტექსტში, სახელდობრ — კოლონიზაციისგან გათავისუფლების კონტექსტში, რომელსაც იტალია განიცდის, ბოლო 10 წელიწადში. ეს არის კოლონიზაცია განხორციელებული დოლარისა და ევროკავშირის მიერ, აშშ-ის სახელმწიფო ბაზაზე აპენინის ნახევარკუნძულზე. ძველანა ხელფეხებიკრულია და არჩევანის სივრცე ეკონომიკური პოლიტიკის სფეროში ყოველწლიურად მცირდება. „ერთი სარტყელი“ მომხრეები ვარაუდობენ, რომ ეროვნული ინტერესების დაცვა ითხოვს ამ ყველაფრისგან დაშორებას, ანუ შემხვედრი ნაბიჯის გადადგმას ჩინეთისაკენ.

21-24 მარტს ჩინეთის პრემიერი სი ძინპინი პირველი სახელმწიფო ვიზიტით ეწვია იტალიას. მან იტალიის პრემიერმინისტრ ჯუზეპე კონტესთან ერთად ხელი მოაწერა წინასწარ შეთანხმებას პროექტ „ერთი სარტყელი — ერთი გზა“-სთან იტალიის მიერთებაზე — ე.წ. ურთიერთგაგების მემორანდუმს.

საბოლოო შეთანხმებას შეიძლება ხელი მოეწეროს უკვე ერთი თვის შემდეგ — კონტეს ვიზიტისას ჩინეთში. ევროკავშირში, ნატოსა და „დიდი შვიდეულში“ (G7-ში ასეთი რამ პირველად ხდება) შემაჯავალი ქვეყნის ჩართვას ჩინურ პროექტში, შეუძლებელია, კამათი არ გამოეწვიოს, მაგრამ რომში არ ჩქარობენ ბრიუსელისგან და განსაკუთრებით ვაშინგტონისგან დატყუების მოსმენას. იტალიის ხელისუფლების წარმომადგენელთა აზრით, მზის ქვეშ ადგილის შესანარჩუნებლად საჭიროა ერთი ფეხით ამერიკულ სკამზე წონასწორობის დაცვა, მეორის კი ჩინურ სკამზე დადგმა.

**იტალიის მიმართ უკმაყოფილება თავდაპირველად ევროკავშირისგან გამოსატყუებელია, თქვენს, რომ ასეთი მასშტაბის სავაჭრო შეთანხმება ბრიუსელის უფლებამოსილებაა და არა ერთი რომელიმე ქვეყნის; შიშობს უკმაყოფილება გამოთქვას ბერლინიში; ბოლოს კი — აშშ-ში, საიდანაც გავლენიანი პოლიტიკოსებისა და ბიზნესმენების ბაზაზე იმედი იქონიება, რომ „იტალიას“ დიდი პოლიტიკური და დიპლომატიური სფეროს სავაჭრო ომის გათვალისწინებით.**

რომმა ყველა დაამშვიდა. ევროკავშირისგან უთხრეს, რომ ევროკავშირის არანაირი ფორმალური წესი არ დაიწესება, ბერლინი — რომ მას თვითონ აქვს იტალიაზე უფრო აქტიური ურთიერთობა ჩინეთთან, და საჭირო არ არის ფარისევლისა და ეჭვი არ შეაქვს აშშ-თან მიმდინარე ურთიერთობის პრიორიტეტობაში.

ჩინეთის მხრიდან პროექტში იტალიის ჩართვით დაინტერესება გამოწვეულია რამდენიმე მიზეზით. უწინარესად, იტალია თვითონ არის დიდი და მნიშვნელოვანი ბაზარი. ამასთანავე, მისი გეოგრაფიული მდებარე-

ობიდან გამომდინარე, ის მოსახერხებელი „შესასვლელია“ როგორც ევროკავშირში, ისე აფრიკაში, რომლის პერსპექტივებითაც ჩინეთი, დიდი ხანია, ინტერესდება. ჩინეთის ექსპორტის 60% მომხმარებლებს ზღვით მიენიჭება, იტალიას კი პორტები საკმარისად აქვს.

**კირს კოლონიზაცია!**

საინტერესოა, რომ თვით იტალიაში პროექტს — „ერთი სარტყელი — ერთ გზა“ განხილავენ არა გეოპოლიტიკის, არამედ ეკონომიკის კონტექსტში, სახელდობრ — კოლონიზაციისგან გათავისუფლების კონტექსტში, რომელსაც იტალია განიცდის, ბოლო 10 წელიწადში. ეს არის კოლონიზაცია განხორციელებული დოლარისა და ევროპული კონტინენტის მიერ, აშშ-ის სამხედრო ბაზებით აპენინის ნახევარკუნძულზე. ქვეყანა ხელფეხებიკრულია და არჩევანის სივრცე ეკონომიკური პოლიტიკის სფეროში ყოველწლიურად მცირდება. „ერთი სარტყელი“ მომხრეები ვარაუდობენ, რომ ეროვნული ინტერესების დაცვა ითხოვს ამ ყველაფრისგან დაშორებას, ანუ შემხვედრი ნაბიჯის გადადგმას ჩინეთისაკენ. იტალიელი მინისტრები ჩინეთს 2018 წლის შემოდგომაზე სტუმრობდნენ ინვესტიციებისა და სახელმწიფო ვალის ჩინეთის მიერ შესყიდვებზე მოსალაპარაკებლად. ახალი იტალიის მთავრობა ასრულებს წინასწარჩვენი დაპირებებს: შემცირდა საპენსიო ასაკი, შეჩერდა გადასახადების მატება, შემწეობებმა კი მოიმატა. ყველაფერ ამას კი სჭირდება დასახსრები და ფინანსური დამოუკიდებლობა ევროკავშირისგან, განსაკუთრებით იმ ქვეყანაში, რომელშიც 5 მლნ ლარიბია, ბევრი — ძველი ინფრასტრუქტურა და მშპ-ს 130% სახელმწიფო ვალა. პეკინში მინისტრებს უთხრეს, რა პირობებით მიიღებს იტალია იმას, რისი მიღებაც სურს: „ერთი სარტყელი“ პირობებით.

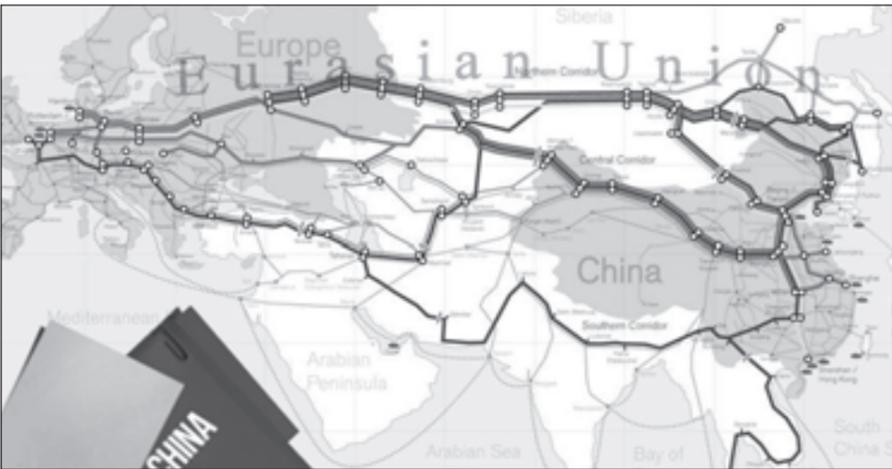
იტალიელები იმედს ამყარებდნენ აშშ-თან „პრიორიტეტულ პარტნიორობაზე“, მაგრამ დონალდ ტრამპი კონტესთვის მხარზე ხელის მო-

# იტალიას სურს, თავი დააღწიოს კოლონიურ დამოკიდებულებას. აშშ და ევროკავშირი წინააღმდეგნი არიან

## სად არის აქ ეროვნული სუვერენიტეტი? იტალიის მხარით — გაკვეთილი ქართველებისთვის



**იტალიის მიმართ უკმაყოფილება თავდაპირველად გამოხატეს ევროკავშირისგან, თქვენს, რომ ასეთი მასშტაბის სავაჭრო შეთანხმება ბრიუსელის უფლებამოსილებაა და არა ერთი რომელიმე ქვეყნის; შიშობს უკმაყოფილება გამოითქვას ბერლინიში; ბოლოს კი — აშშ-ში, საიდანაც გავლენიანი პოლიტიკოსებისა და ბიზნესმენების ბაზაზე იმედი იქონიება, რომ „იტალიას“ დიდი პოლიტიკური და დიპლომატიური სფეროს სავაჭრო ომის გათვალისწინებით**



თათუნებიდან ფულად დახმარებაზე არ გადასულა. აშშ-ის საელჩო დემონსტრაციულად უჭერდა მხარს იტალიას ევროკავშირთან საბიუჯეტო კამათში, მაგრამ ეს საკმარისი არ არის. ვაშინგტონს ახლა სხვისი პრობლემებისთვის არ სცხვება. მოკავშირის ფინანსური დახმარება — ეს ყველაზე ბოლოა, რამაც შეიძლება ტრამპს თავში აზრად გაუღელვოს. იტალიას არ სურდა აშშ-ისგან „ნასვლა“ ან მისგან განზე „გადგომა“, მაგრამ ასე გამოვიდა.

ასეთ კონტექსტში იტალიამ შეიძლება ითამაშოს როლი ქალისა, რომელიც ყველა თავყვანისმცემელთან ცდილობს კარგი ურთიერთობის შენარჩუნებას. აშშ-სა და ჩინეთს შორის სავაჭრო ომში ჩართვა ერთ-ერთ მხარეს არ ღირს; ერთი თვის შემდეგ შეიძლება ისინი შეთანხმდნენ და წაგებული ალმონდებიდან ისინი, ვინც რომელიმე მხარეს უჭერდა მხარს. სხვა საქმეა ჩინეთისთვის კარის გაღება, მისი ღიად დატოვება სხვებისთვის იმედით, რომ შეძლებენ ვაშინგტონელი რესტლერების (რესტლერი — თეატრალიზებული სპორტული შოუს მებრძოლი) გაძლევას და პეკინელი ემბაკების გაცურებას.



**იტალიელები იმედს ამყარებდნენ აშშ-თან „პრიორიტეტულ პარტნიორობაზე“, მაგრამ დონალდ ტრამპი კონტესთვის მხარზე ხელის მოკვეთის მიხედვით, იტალიის მხარით — გაკვეთილი ქართველებისთვის**



# ავტომობილების კატეგორიებად დაყოფა — თვალში ნახვის უყურადღებო მხრიდან

წინა ხელისუფლება ერთ-ერთ მონაპოვრად ავტომობილების ტექნიკური დათვალიერების გაუქმებას თვლიდა. მართლაც, ედუარდ შევარდნაძის პრეზიდენტობის პირობებში, მანქანების ტექნიკური დათვალიერება რეალურად კორუფციის ბუდე იყო, წელიწადში ერთხელ ავტომობილს ტექნიკური დათვალიერება უნდა გაეწეოდა და მის მფლობელს ხარკი გადაეხადა. სინამდვილეში კი მანქანას არავინ ამოწმებდა. ამ მხრივ კორუფცია რომ დასრულდა, ძალიან კარგი კი იყო, მაგრამ ამ პროცესს უკუჩვენებაც ჰქონდა — ვისაც სახლში ოთხი ბორბალი და საჭე ჰქონდა, მონაცემების ყველა მანქანა დაარქვავდა, რომელსაც რეალურად ავტომობილთან საერთო ბევრი არაფერი ჰქონდა და ქუჩაში გავიდა. შესაბამისად, ტექნიკური გაუმართაობის გამო ავტოავარიებიც განხილდა.

მოქმედმა ხელისუფლებამ რამდენჯერმე განაცხადა ავტომობილების ტექნიკური დათვალიერების კვლავ დაწესების შესახებ, მაგრამ იმდენჯერვე გადადო. არ გეგონოთ, მათი მიზანი გულსხმიერება და ბიუჯეტის გაფრთხილება იყო, უბრალოდ, ზედინდელ მიეწყო არჩევნების და, როგორც კი ერთნაირი პაუზა გამოჩნდებოდა (მომდევნო არჩევნები გაისადა არის), მაშინვე ამოქმედდა ტექნიკური დათვალიერება. ბარემ ისიც ვთქვათ, რომ თავდაპირველი პროექტით, ტექნიკური დათვალიერება საავტომობილო მსოფლიო „ტექსტისთვის“, ანუ იმ ავტომობილებისთვის უნდა ყოფილიყო, რომლებიც მოსახლეობას ემსახურება, მაგრამ მერე დათვალიერება და აღმოჩნდა, რომ მხოლოდ „ტექსტი“ ბიუჯეტის დამატებით შესავსებად საკმარისი არ იქნებოდა. ბიუჯეტის დამატებით შევსება კი იმისთვის შეიქმნა საჭირო, რომ 2012 წლიდან დღემდე საჯარო სამსახურებში ხელფასებმა, სულ ცოტა, ოთხჯერ მოიმატა, თუმცა, მაშინ, როცა სპეციალისტების, ანუ ქვედა რგოლის ჯამბაგირი 15%-ით იმატებს, ზემდგომები 100 და 200-პროცენტითან მატებასაც არ ურიდებია. არ თქვით ახლა, აბა, სადო, თორემ კონკრეტულ ციფრებს დავნერო და შეგარცხვებთ (ან არ შეგარცხვებთ). **დავწათ, მანქანების, იმას, გამგებლის, ანუ მერის ჯამბაგირი თვეში 1500 ლარი რომ იყო, როგორც 3000-ით, ანუ მილიონი 300%-ით...**

„ტექსტისთვის“ მოგახსენებდით. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ მერად არჩევის შემდეგ **ქაბაძის** მთავარი პრიორიტეტი საქალაქო ტრანსპორტის მოდერნიზაცია და დედაქალაქის მცხოვრებთათვის გადაადგილების გათვალისწინებით, მთავარი მიზანი, მაგრამ... **ცვლილება მისი კირითადაც ტალღამ „ტექსტი“ მძღოლებზე გადაიარა.** ვალიანოთ, რომ „ტექსტი“ დღეს არა მხოლოდ თბილისში, არამედ სრულიად საქართველოში ყველაზე პოპულარული პროფესიაა და, რაც მთავარია, ბევრი ოჯახის შემოსავლის მთავარი

წყაროც. რამდენი ორდიპლომიანი თუ უდიპლომო ატარებს „ტექსტი“, ეს ცალკე საუბრის თემაა, მაგრამ ფაქტია, რომ მგზავრობა გაძვირდა. რატომ? მიზეზი მარტივია — **ლიცენზია, რომელიც ასი ლარი ღირს; ტექნიკური დათვალიერება წელიწადში ორჯერ, რაც დამატებით 120 ლარია; სტანდარტები, ანუ სალონის ქიმიურად დამუშავება წელიწადში ორჯერ, ეგ კიდევ დამატებით 160 ლარი; ამას დაუმატეთ გაძვირებული საწვავი, დაამატეთ ისიც, რომ მალე აკრძალვინ ბუნებრივ აირზე მომუშავე „ტექსტებს“ და ნახავთ, რომ მგზავრობის ფასით ევროპასთან მართლა ახლოს ვართ.**

რა თქმა უნდა, ძალიან კარგია, როცა გამართულ „ტექსტში“ ზიხარ, როცა სალონი სუფთაა, როცა მძღოლი ცხვირიპირში არ გაბოლებს, მაგრამ, როგორც იმავე მერიის სამსახურები ამბობენ, „ტექსტი“ უნდა იქცეს ფუფუნების საგნად და მოსახლეობამ საზოგადოებრივ ტრანსპორტში — მეტროპოლიტენში, ავტობუსებში, მიკროავტობუსებში — უნდა გადაინაცვლოს. აი, ძალღის თავიც მანდ მარხია.

იმის მიუხედავად, რომ მეტროპოლიტენის ყველა სადგურის რემონტი მიმდინარეობს, ყველა ვნახეთ კადრები იმ საშინელებისა, რომელიც ვარკეთილის სადგურში მოხდა, როცა სახურავი ჩამოიშალა. კი გარემონტდა რამდენიმე სადგური და მერიაც ამბობს, რომ ეს ყველაფერი უმაღლესი სტანდარტებით გაკეთდა, მაგრამ, ბატონებო, გულზე ხელი დაიდეთ და თქვით: რამდენჯერ ხართ ნამყოფი მეტროპოლიტენში მაგ „უმაღლესი სტანდარტების“ სანახავად? ევროპაში უვიზო მიმოსვლა რომ გვიხარია ძალიან, სწორედ ევროპაში ნანახი ზომავს უმრავლესობა და, ყოველგვარი შეღავათების გარეშე თუ ვიტყვით, ევროპასთან შედარებით აქ კატასტროფაა. ევროპა იმიტომ ვახსენებ, რომ თვითონ დაეტოვებ „ტექსტის“ ტარიფებით, მაგრამ, თუ მაინცდამაინც ჩვენი ტოლი და სწორი გნებავთ, **აგერ, ბატონებო, რეგიონის ქვეყანა აუზრბაიჯანი და მი-**

რამდენი ორდიპლომიანი თუ უდიპლომო ატარებს „ტექსტი“ — ეს ცალკე საუბრის თემაა, მაგრამ ფაქტია, რომ მგზავრობა გაძვირდა. რატომ? მიზეზი მარტივია — ლიცენზია, რომელიც ასი ლარი ღირს; ტექნიკური დათვალიერება წელიწადში ორჯერ, რაც დამატებით 120 ლარია; სტანდარტები, ანუ სალონის ქიმიურად დამუშავება წელიწადში ორჯერ, ეგ კიდევ დამატებით 160 ლარი; ამას დაუმატეთ გაძვირებული საწვავი; ისიც, რომ მალე აკრძალვინ ბუნებრივ აირზე მომუშავე „ტექსტებს“ და ნახავთ, რომ „ტექსტი“ მგზავრობის ფასით ევროპასთან მართლა ახლოს ვართ.



**მოხალისე წლიდან «ტექსტის» მარჯვენა-საქიანი ავტომობილებითა და ავტობუსებით, მიუხედავად იმისა, რა ფერის იქნება მანქანა. შედეგად, მძღოლები ცდილობენ, მარჯვენა-საქიანი მანქანები თავიდან მოიცილონ, რადგან თეთრად გადაღებულ, ტექნიკური დათვალიერება და მერიის მიერ დაწესებული სხვა „სიკეთები“ იმ ავტომობილებზე გაატარონ, რომლებიც ციხისადაც გამოადგებათ. სამწუხაროდ, ეს ავტობუსებზეც კარგად იციან და მარჯვენა-საქიანი მანქანების ფასი საგრძობლად დაცვა, რაც იმას ნიშნავს, რომ „ტექსტისთვის“ იძულებული არიან, მანქანები იფარდნ დათმონ, ახალი ავტობუსი კი ძვირად იყიდონ და „ტექსტისთვის“ გამინუსებული ბიუჯეტით განახლონ.**

დასასრულ, მივმართავ თბილისის მერს: **ბატონო ქაბაძე, საზოგადოებრივ ტრანსპორტში მოსახლეობის მიზნების უზრუნველყოფის სიამაღლობაში?** აგერ, ლუქსემბურგში, მომავალი წლიდან საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობა უფასო იქნება, „ტექსტის“ გარდა. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ „ტექსტი“ გაიფარება და, რაც მთავარია, მოსახლეობის ხელფასის მიუხედავად, მათი უმრავლესობა სწორედ საზოგადოებრივი ტრანსპორტით ივლის. აი, მაგას თუ ვთქვით, გვერნმუნეთ, რომ მართლა საზოგადოებრივი ტრანსპორტით ივლის მოსახლეობა და თანაც ეს კარგი მაგალითი (უპრეცედენტო) იქნება იმის დემონსტრირებისთვის, რომ ხელისუფლება რაღაცის გაკეთებას, ხალხის კი არა, საკუთარი თავისთვის ქაბაძის შემოჭრის ხარჯზე აპირებს, თუმცა ასეთ შემთხვევაში კიდევ ერთი პრობლემა იჩენს თავს — ათასობით „ტექსტის“ მოუწევს გაჩერება, რაც ათასობით ოჯახის დამშვივებას ნიშნავს, ამიტომ, სანამ გადაწყვეტილებას მიიღებთ, კარგად უნდა დაფიქრდეთ და ის კი არ უნდა იფიქროთ, მოსახლეობას რომ მოვატყუებთ, ვერ მიხვდებო, არამედ იმაზე, რომ არ მოატყუოთ და სწორედ მოსახლეობაზე მორგებული რეგულაცია შექმნათ. სხვანაირად ევროპას ვერ დავეწვევით...

სი დედაქალაქი ბაქო, რომელიც მეტროპოლიტენის მონაცემზე მილიონები დაიხარჯა და სასახლეებს დაემსგავსა. მოსახლეობა იქ სიამოვნებით ჩადის, რადგან ხელფასების ნამდვილი ნიშნები გაკეთდა. იგივე ითქმის მიწისზედა ტრანსპორტზეც — ავტობუსებსა და სამარშრუტო „ტექსტებს“ და, როგორ გეგონათ, ბატონებო, ევროპაში პაპანაქეა სიცხეში მგზავრობა ეხვეწებიან მძღოლებს — კონდინციონერი ჩართეთ? ან ზამთარში გათბობის ჩართვა სთხოვენ? ან იმაზე თუ გიფიქრიათ, რომ ევროპაში ტრანსპორტი წამიწამებოდა და თანაც გვარიანი დაგვიანებით?

ყველაზე მთავარიც ვთქვათ: საზოგადოებრივი ტრანსპორტით სარგებლობის მოხერხებულობა. ამ მხრივაც სულ კატასტროფაა. უედახორა მეტროში, უედახორა ავტობუსში, უედახორა სამარშრუტო ტექსტში. თანაც, ავტობუსი ისე კუს ნაბიჯებით დალოდავს, გული შეგინებდა: გაჩერება ყოველ ას მეტროში! გავიხილა? მერე ცოტა შეგვიანებულზე ტოლი და სწორი გნებავთ, **„მარშრუტკას“ ან ავტობუსს (ერთი-ორი ცენტრალური მა-**

მძღოლებს 700-ლარიან ვაუჩერებს ურიდებს, აქაოდა, გადაღებვის ფულს ჩვენ ვიხდითო, მაგრამ ნურას უკაცრავად! ყველა იცის, რომ 700 ლარად მანქანას მთლიანად არავინ გადაუღებავს და მძღოლებიც ამბობენ: არ გვინდა ვაუჩერი, ისე გადაღებონო. ეს „ისე“ კი არ გამოდის, რადგან ყველასთვის ცნობილია, რომ ავტომობილის თავიდან ბოლომდე შეღებვა, სულ ცოტა, 1000 ლარი ღირს, ანუ 300 ლარის დამატება მძღოლებს საკუთარი ჯიბიდან მოუწევთ. ეს — რაც შეეხება „ა“ კატეგორიას, თორემ ვისაც მანქანის გადაღებვა არ სურს, ანუ უნდა სხვა ფერის ავტომობილი „იტექსტოს“ და „ბ“ კატეგორია ჰქონდეს, პრობლემა არ არის, თუმცა...

„ბ“ კატეგორიის მანქანებს არ ექნებათ უფლება, ავტომობილზე დაამაგრონ „ტექსტის“ ამოსაცნობი ნიშანი და მგზავრი აიყვანონ ქუჩიდან, — წერილი მერიის განკარგულებაში. რას ნიშნავს ეს? ეს იმას ნიშნავს, რომ ვინც მანქანას არ შეღებავს, ვერც „იტექსტოს“ და „ბ“ კატეგორიაში იქნება, რადგან, თუ ავტომობილს არც „ტექსტის“ ნიშანი აქვს და არც მგზავრის აყვანის უფლება, გამოდის, რომ „ა“ კატეგორიის მანქანების გარდა, დანარჩენი „ბ“ კატე-

გორია, მათ შორის ის ავტომობილებიც, თქვენ და ჩვენ რომ გვეყავს და რომ არ გვეტექსტავია არასდროს. მართლაც, რას ნიშნავს კატეგორიებად ავტომობილების დაყოფა, როცა რეალურად, „ბ“ კატეგორიის მანქანების მძღოლებს, პრაქტიკულად, „ტექსტისთვის“ უფლება არ აქვთ? ეს, უბრალოდ, თვალში ნაცრის შეყრაა მერიის მხრიდან, აქაოდა, რამეს კი არ გაიძულებთ, არჩევანს გიტოვებთ და დანარჩენი თქვენ იცითო.

საზოგადოდ, ამჟამინდელ ხელისუფლებას დასჩემდა თვალში ნაცრის შეყრა და თანაც ისე, რომ გაოცებული სახეებით გვიყურებენ: რატომ არ გჯერათ ჩვენი ტყუილიო?! ტყუილის გარდა სხვა რა სახელი შეიძლება დავარქვათ ამ კატეგორიებად დაყოფას, ნამდვილად ვერ გეტყვით. გამოდის, რომ ყველა სწორედ „ა“ კატეგორიაში უნდა გაერთიანდეს, ანუ ყველამ თეთრად უნდა გადაღებოს, ვისაც მუშაობა სურს, თუმცა ეს ყველაფერი კიდევ არ არის. **მომავალი წლიდან „ტექსტისთვის“ მარჯვენა-საქიანი ავტომობილებითაც აიკრძალება, მიუხედავად იმისა, რა ფერის იქნება მანქანა. შედეგად, მძღოლები ცდილობენ, მარჯვენა-საქიანი მანქანები თავიდან მოიცილონ, რადგან თეთრად გადაღებულ, ტექნიკური დათვალიერება და მერიის მიერ დაწესებული სხვა „სიკეთები“ იმ ავტომობილებზე გაატარონ, რომლებიც ციხისადაც გამოადგებათ. სამწუხაროდ, ეს ავტობუსებზეც კარგად იციან და მარჯვენა-საქიანი მანქანების ფასი საგრძობლად დაცვა, რაც იმას ნიშნავს, რომ „ტექსტისთვის“ იძულებული არიან, მანქანები იფარდნ დათმონ, ახალი ავტობუსი კი ძვირად იყიდონ და „ტექსტისთვის“ გამინუსებული ბიუჯეტით განახლონ.**

დასასრულ, მივმართავ თბილისის მერს: **ბატონო ქაბაძე, საზოგადოებრივ ტრანსპორტში მოსახლეობის მიზნების უზრუნველყოფის სიამაღლობაში?** აგერ, ლუქსემბურგში, მომავალი წლიდან საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობა უფასო იქნება, „ტექსტის“ გარდა. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ „ტექსტი“ გაიფარება და, რაც მთავარია, მოსახლეობის ხელფასის მიუხედავად, მათი უმრავლესობა სწორედ საზოგადოებრივი ტრანსპორტით ივლის. აი, მაგას თუ ვთქვით, გვერნმუნეთ, რომ მართლა საზოგადოებრივი ტრანსპორტით ივლის მოსახლეობა და თანაც ეს კარგი მაგალითი (უპრეცედენტო) იქნება იმის დემონსტრირებისთვის, რომ ხელისუფლება რაღაცის გაკეთებას, ხალხის კი არა, საკუთარი თავისთვის ქაბაძის შემოჭრის ხარჯზე აპირებს, თუმცა ასეთ შემთხვევაში კიდევ ერთი პრობლემა იჩენს თავს — ათასობით „ტექსტის“ მოუწევს გაჩერება, რაც ათასობით ოჯახის დამშვივებას ნიშნავს, ამიტომ, სანამ გადაწყვეტილებას მიიღებთ, კარგად უნდა დაფიქრდეთ და ის კი არ უნდა იფიქროთ, მოსახლეობას რომ მოვატყუებთ, ვერ მიხვდებო, არამედ იმაზე, რომ არ მოატყუოთ და სწორედ მოსახლეობაზე მორგებული რეგულაცია შექმნათ. სხვანაირად ევროპას ვერ დავეწვევით...

ადამიანი მხოლოდ თავისი ადამიანური ფასეულობებით რომ უნდა დაფასდეს და გენდერი არ არის პრივილეგია, მთელი გულით ვითანხმები. საქმე ისაა, რას მიიჩნევენ და რას აღიქვამენ ეს გონებაბახინჯი არსებები „პრივილეგიად“: თუ ძმარი ცოლს სთხოვს, — კვირცხი შემიწვიო, ესაა პრივილეგია?! მაშინ, ცოლი რომ სთხოვს ძმარს, — აბერ ლურსმანი მისაჩადებელი და მიაჩადეო, ებ უკვე ქალის პრივილეგიაა?!



ბაკჩხ სვანიძის სააპოლოგო მხარე www.geworld.ge თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

# ვინ არიან ისინი: «დაუმორჩილებელი» ქალები? ქალბატონები? დედაკახები? თუ, უბრალოდ, ტვინნაღრპობი «უსქესო» არსებები?

სიტყვა „დაუმორჩილებლობა“ ჩვენს ცნობიერებაში პირველად XX საუკუნის 80-იანი წლების დასაწყისში შემოვიდა. მაშინ „არაფორმალემა“ მოგვიჩინოვდა, არ დავმორჩილებოდით სხვადასხვა სანარმო-დანესებულების ხელმძღვანელებს, უმაღლესი სასწავლებლების რექტორატებს, სკოლების დირექციებს და ყველგან მოგვეთხოვა საქართველოს სრული დამოუკიდებლობა, წინააღმდეგ შემთხვევაში უარი გვეთქვა მუშაობაზე, სწავლაზე და, საერთოდ, ყველაფერზე.

აი, ასეთ ასოციაციებს აღძრავს ჩემში „ბნელ და ჩამორჩენილ“ საბჭოთა ცნობიერების „ღრუზინში“ სიტყვა „დაუმორჩილებლობა“. ეტყობა, ამ ჩემმა „სიბნელემ“ განაპირობა ისიც, რომ ვერ გავიგე, რა კავშირში უნდა იყოს ეს სიტყვა „ქალის უფლებებთან“ და, კერძოდ, ვის და რატომ უცხადებენ ქალები „დაუმორჩილებლობას“?

საქმე ეხება უცნაური სახელწოდების მქონე ორგანიზაცია „გენდერული საინფორმაციო სააგენტოს“ მიერ ამ დღეებში სოციალურ ქსელებში აქტიურად გავრცელებულ მიმართვა-განცხადებას. ნავიკითხოთ ამ განცხადების ტექსტი:

\* ჩვენ არ ავგირჩევია, რომელი სქესით მოვვლინებოდით დედაჩინას, ჩვენთვის არავის უკითხავს, ქალად ყოფნა გვერჩევია ამ ციქქეშეთში თუ კაცობა უფრო გაგვიადვილებოდა. ჩვენ ისეთებად დავიბადეთ, როგორც ბადაც განგებამ ავგირჩია, მერე შეგვფუთა და ჩვენს დედაჩინელ მშობლებს ჩვენი თავები არგუნა“ — ასე იწყება ეს დიადი აზროვნების ნიმუში და გარდა იმისა, რომ ავტორებს სურთ, „მხატვრულ-ჰიპერბოლურად“ ზემთაბეჭდილება მოახდინონ მკითხველზე. ამ შესავლიდან ადამიანი, ფაქტობრივად, სხვას ვერაფერს გაიგებს. დავიჯერო, ვინმე ამათ ეუბნება: გინდა თუ არა, თქვენი სქესი თვითონ გაქვთ არჩეული და განგება მანდ არაფერ შუაშიაო? თუმცა, ახლა იწყება მთავარი და განუმეორებელი:

\* იმ წამიდან, როდესაც თუნდაც ერთი მზერა გამოემართა ჩვენს, რომელიც ამბობდა, რომ დავაშავეთ ჩვენი ქალად დაბადებით, ჩვენ დაუმორჩილებლობა გამოვაცხადეთ! მაშინ, როდესაც გვითხრეს, რომ ქალად დაბადებით დანაშაული ჩავიდინეთ, ჩვენ გამოვაცხადეთ დაუმორჩილებლობა! — აუ, რომელმა უთხარით ეს ამათ, გამოტყდით, დედას ვფიცავ, ყურს ავიწვევთ, სხვას არაფერს ვატყენთ! განვაგრძობთ:

\* დაუმორჩილებლობას ვუცხადებთ მათ, ვისაც ეუბნებხვართ, საჯაროდ წარმოქვას სიტყვა „ქალი“ და პატივისცემის ნიშნად უპირატესობას ანიჭებს „ქალბატონს“. დიახ, ნამდვილად არაფერი გამომიგონია. ეს ნამდ-

ვილად ასე წერია ამ განცხადებაში, რომ თურმე არსებობენ ადამიანები, რომლებსაც „ეუხერხულეობათ, საჯაროდ წარმოთქვან სიტყვა ქალი“. ვაიმე! არ დამიმალოთ, მოგვანოდეთ რედაქციაში ზუსტი ციფრი, რამდენს იცნობთ თქვენ გარშემო ასეთს. ძალიან გთხოვთ, თითოულ მათგანს დააზუსტებინეთ: რატომ უნდა ეუხერხულეობდეს ადამიანს სიტყვა „ქალის“ წარმოთქმა? და, რაც მთავარია, „ქალბატონს“ თუ ვამბობთ პატივისცემის ნიშნად, ნეტავ, რა არის ამაში ცუდი და მიუღებელი? მესმის თქვენი გაოგება, მაგრამ ჯერ სად ხართ.

\* დაუმორჩილებლობას ვუცხადებთ მათ, ვინც თვლის, რომ კაცების მეტად დასაქმების მიზეზი მათი გონებრივი განვითარების ბუნებითაა გამოწვეული და არა იმით, რომ საუკუნეების მანძილზე ქალებს არ ჰქონდათ განათლებაზე ხელმისაწვდომობა“ —

აი, ეს ფრაზა სადღაც მეთვრამეტე საუკუნის მინურულ კლარა ცეტიკინისა და რუზა ლუსხიანიშვილის დანერგულ უფრო ჰგავს, ვიდრე რომელიმე თანამედროვე ქალის.

თუ არადა, დამისახელოთ, სად არიან კაცები „მეტად დასაქმებული“?! მე პირიქით მგონია. დასაქმებული ქალების ბუმი და დაუსაქმებელი მამაკაცების საცოდაობით ვინ ვინ ვიხივ. ხოლო ის, რომ, დავუშვათ, ჭადრაკში ქალებისთვის „აღიღოსტატის თანრიგი ვაუტებს შორის“ ძალიან საპატიო ნიშნად, ხოლო მამაკაცი დიდოსტატებისთვის „ქალთა შორის დიდოსტატის თანრიგის“ მინიჭება აზრადაც არავის მოუვა, არა მგონია, არაობიექტური მიზეზებით ან რაიმე სუბიექტური ფაქტორებით იყოს განპირობებული და ამას იგივე განსაზღვრავდეს, გარდა იმისა, რომ მამაკაცის გონებრივი მონაცემები (საზოგადოებრივი მონაცემები) განსხვავდება (და არა უპირატესია) ქალის გონებრივი მონაცემებისგან. ქალებისთვის არავის არასოდეს აუკრძალავს ჭადრაკის თამაში და რატომღაც დღემდე, როდესაც კი მსოფლიო ჩემპიონმა ქალმა (რადგან „ქალბატონი“ არ მოგონია, იყოს „ქალი“) შერეულ ტურნირებში მიიღეს მონაწილეობა, იმდენჯერ ათეულშიც კი ვერ შევიდნენ, ხოლო შერეულ ასეულებში ორი-



## კანონი წაკითხე, «მამაკაცი ქალზე უფრო პრივილეგიაზეა» თუ «საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამით» არის გათვალისწინებული, რომ კაცს უფრო უნდა უპყრნალონ, ვიდრე ქალს? თუ პირიქით — მამაკაცს 5 წლით გვიან რომ უხდის სახელმწიფო პენსიას, ებ ვის პრივილეგიაზე მეტყველებს, დაფიქრებულიყვნენ იქნებ ასეთი ტვინნაღრპობი მფადრები

ან სამია ქალი. თუ არ ვცდები, „შერეულ ოცეულში“ მოხვედრა კამეზული“?! მე პირიქით მგონია. დასაქმებული ქალების ბუმი და დაუსაქმებელი მამაკაცების საცოდაობით ვინ ვინ ვიხივ. ხოლო ის, რომ, დავუშვათ, ჭადრაკში ქალებისთვის „აღიღოსტატის თანრიგი ვაუტებს შორის“ ძალიან საპატიო ნიშნად, ხოლო მამაკაცი დიდოსტატებისთვის „ქალთა შორის დიდოსტატის თანრიგის“ მინიჭება აზრადაც არავის მოუვა, არა მგონია, არაობიექტური მიზეზებით ან რაიმე სუბიექტური ფაქტორებით იყოს განპირობებული და ამას იგივე განსაზღვრავდეს, გარდა იმისა, რომ მამაკაცის გონებრივი მონაცემები (საზოგადოებრივი მონაცემები) განსხვავდება (და არა უპირატესია) ქალის გონებრივი მონაცემებისგან. ქალებისთვის არავის არასოდეს აუკრძალავს ჭადრაკის თამაში და რატომღაც დღემდე, როდესაც კი მსოფლიო ჩემპიონმა ქალმა (რადგან „ქალბატონი“ არ მოგონია, იყოს „ქალი“) შერეულ ტურნირებში მიიღეს მონაწილეობა, იმდენჯერ ათეულშიც კი ვერ შევიდნენ, ხოლო შერეულ ასეულებში ორი-

ან სამია ქალი. თუ არ ვცდები, „შერეულ ოცეულში“ მოხვედრა კამეზული“?! მე პირიქით მგონია. დასაქმებული ქალების ბუმი და დაუსაქმებელი მამაკაცების საცოდაობით ვინ ვინ ვიხივ. ხოლო ის, რომ, დავუშვათ, ჭადრაკში ქალებისთვის „აღიღოსტატის თანრიგი ვაუტებს შორის“ ძალიან საპატიო ნიშნად, ხოლო მამაკაცი დიდოსტატებისთვის „ქალთა შორის დიდოსტატის თანრიგის“ მინიჭება აზრადაც არავის მოუვა, არა მგონია, არაობიექტური მიზეზებით ან რაიმე სუბიექტური ფაქტორებით იყოს განპირობებული და ამას იგივე განსაზღვრავდეს, გარდა იმისა, რომ მამაკაცის გონებრივი მონაცემები (საზოგადოებრივი მონაცემები) განსხვავდება (და არა უპირატესია) ქალის გონებრივი მონაცემებისგან. ქალებისთვის არავის არასოდეს აუკრძალავს ჭადრაკის თამაში და რატომღაც დღემდე, როდესაც კი მსოფლიო ჩემპიონმა ქალმა (რადგან „ქალბატონი“ არ მოგონია, იყოს „ქალი“) შერეულ ტურნირებში მიიღეს მონაწილეობა, იმდენჯერ ათეულშიც კი ვერ შევიდნენ, ხოლო შერეულ ასეულებში ორი-

ან სამია ქალი. თუ არ ვცდები, „შერეულ ოცეულში“ მოხვედრა კამეზული“?! მე პირიქით მგონია. დასაქმებული ქალების ბუმი და დაუსაქმებელი მამაკაცების საცოდაობით ვინ ვინ ვიხივ. ხოლო ის, რომ, დავუშვათ, ჭადრაკში ქალებისთვის „აღიღოსტატის თანრიგი ვაუტებს შორის“ ძალიან საპატიო ნიშნად, ხოლო მამაკაცი დიდოსტატებისთვის „ქალთა შორის დიდოსტატის თანრიგის“ მინიჭება აზრადაც არავის მოუვა, არა მგონია, არაობიექტური მიზეზებით ან რაიმე სუბიექტური ფაქტორებით იყოს განპირობებული და ამას იგივე განსაზღვრავდეს, გარდა იმისა, რომ მამაკაცის გონებრივი მონაცემები (საზოგადოებრივი მონაცემები) განსხვავდება (და არა უპირატესია) ქალის გონებრივი მონაცემებისგან. ქალებისთვის არავის არასოდეს აუკრძალავს ჭადრაკის თამაში და რატომღაც დღემდე, როდესაც კი მსოფლიო ჩემპიონმა ქალმა (რადგან „ქალბატონი“ არ მოგონია, იყოს „ქალი“) შერეულ ტურნირებში მიიღეს მონაწილეობა, იმდენჯერ ათეულშიც კი ვერ შევიდნენ, ხოლო შერეულ ასეულებში ორი-

ზრდაზე პასუხისმგებელი „მხოლოდ ქალები არიან“?! ბამის როლი შვილების მსოფლმხედველობის სწორად ჩამოყალიბებაში რომ ძალიან დიდია, ამას ვინ უარყოფს?! და თუ მამის როლი დაკნინებულია კონკრეტულ შემთხვევაში, ეს სწორედ იმ ქალების დამსახურებაა, რომლებიც ასეთ ტუტუტურ განცხადებებს ავრცელებენ და ასე დამახინჯებული მსოფლმხედველობის მქონენი არიან. სწორედ ისინი ჩაავიწყებენ შვილებს, რომ მამა „ძალადობის სიმბოლოა“, რომ მამა „ქალების მხაგრეულია“ და შემდეგ შვილის თვალში თუ მამას ნაკლები ავტორიტეტი ექნება, ესეც რამენაირად ისევე იმ მამას უნდა გაადაბარდონ.

აი, „საზოგადოებრივ პრივილეგიებში“ რას გულისხმობენ ასეთი არსებები (ბოდიში, მაგრამ მე ამათ ვერც ქალს ვუწოდებ და ვერც ქალბატონს), მართლა ვერ გავიგე. რა იყო, კანონში წერია სადმე, „მამაკაცი ქალზე უფრო პრივილეგიურებულია“ თუ „საყოველთაო უზანდაცვის პროგრამით“ არის გათვალისწინებული, რომ კაცს უფრო უნდა უმკურნელოს, ვიდრე ქალს?! პირიქ-

ით — მამაკაცს 5 წლით გვიან რომ უხდის სახელმწიფო პენსიას, ებ ვის პრივილეგიაზე მეტყველებს, დაფიქრებულიყვნენ იქნებ ასეთი ტვინნაღრპობი მფადრები

ით — მამაკაცს 5 წლით გვიან რომ უხდის სახელმწიფო პენსიას, ებ ვის პრივილეგიაზე მეტყველებს, დაფიქრებულიყვნენ იქნებ ასეთი ტვინნაღრპობი მფადრები

ით — მამაკაცს 5 წლით გვიან რომ უხდის სახელმწიფო პენსიას, ებ ვის პრივილეგიაზე მეტყველებს, დაფიქრებულიყვნენ იქნებ ასეთი ტვინნაღრპობი მფადრები

ით — მამაკაცს 5 წლით გვიან რომ უხდის სახელმწიფო პენსიას, ებ ვის პრივილეგიაზე მეტყველებს, დაფიქრებულიყვნენ იქნებ ასეთი ტვინნაღრპობი მფადრები

ით — მამაკაცს 5 წლით გვიან რომ უხდის სახელმწიფო პენსიას, ებ ვის პრივილეგიაზე მეტყველებს, დაფიქრებულიყვნენ იქნებ ასეთი ტვინნაღრპობი მფადრები

ვერ გაუძლებენ, ფაქტია! თუკი გაუძლებენ, ისინი ნამდვილად ვერ იქნებიან სრულყოფილი მამაკაცები, ესეც ფაქტია! ჰოდა, ასეთი უსქესო არსებებისა და გონებრივად მძიმედ დაზიანებულების ხელში უმამოდ (ანდა დაჩლუნგებული მამით) გაზრდილი ბიჭი, წარმომადგენია, რა შავ დღეშიც იქნება.

რას ნიშნავს „გაცილებით მეტი ეპატიება“? რა ეპატიებათ კონკრეტულად? „პატიებას“ რას უწოდებენ, ნეტავ? „პატიება“ არ ვიცი და, არსებობს ეს თუ ის საქციელი, რომელიც ქალს ნაკლებად შეშვენიის და არსებობს ისეთიც, მამაკაცისთვის უფრო მეტად შემარცხვენილი რომაა. თორემ „პატიებით“ ვის რა „ეპატიება“, მაგას ადამიანები მხოლოდ პირად ურთერთობებში, ურთიერთშორის წყვეტენ. საბოლოოდ კი ღმერთი ყველას ყველაფერს მიუტეებს, მძიმე ცოდვების გარდა.

მამაკაცს ყველაფერი ეპატიება და ქალს არაფერი! — ეს „ფორმულა“ სად ნახეს, სად გაიგონეს, სად ამოიკითხეს?

დაუმორჩილებლობას ვუცხადებთ იმ საზოგადოებას, რომელიც აყალიბებს მოძალადეს და ყველაზე დიდ ზიანს თავად მას აყენებს... რომელიც იმ არარეალური ძალუფლებით გათამამებული, რაღაც ეტაპზე აღმოჩენს, რომ ვერ შეძლო ეტივრთა საზოგადოების მიერ მემკვიდრეობით გადაცემული ვალდებულებები. აი, მაგალითად: ოჯახის რჩენის, ძლიერი მამაკაცის და ემოციების დაფარვის — „კაცები არასდროს ტირიან“ ვალდებულება... — ამ ფრაზაში რა იგულისხმება, თუ ვინმე მიხვდება, აუცილებლად შემეხმინათ და განმანათლეთ, თორემ ნამდვილად ვიტყვებ და მერე „უკაცები არასდროს ტირიან“ ვალდებულება რომ შემომერდევინა და სულიერად დავეცემი, თქვენი „დაუმორჩილებლობა“ ველარაფერს მიშველის.

და ამ განცხადების საოცარი დასკვნითი ნაწილი: \* დაუმორჩილებლობას ვუცხადებთ ყველას, ვინც ამ მახინჯი იდეოლოგიით აყალიბებს მოძალადეს და მსხვერპლებს და ამით ორივე მხარეს აყენებს ზიანს. ასე, ამბობით მოვდივართ დღემდე და გვენამს, რომ სულ მალე სამყაროს ავიჯანსაღებთ. მუღ მალე ყველა ერთხმად აღიარებს, რომ პრივილეგიად მხოლოდ ადამიანური ფასეულობები უნდა ჩითვალდეს და გენდერი (სიტყვა „გენდერი“ საიდან მოიტანეთ? „სქესი“ რომ თქვათ, ვერ გავიგებთ? — ბ.ს.) სულაც არ არის პრივილეგია“.

რა თქმა უნდა, სულ ბოლო ხაზს, რომ ადამიანი მხოლოდ თავისი ადამიანური ფასეულობებით უნდა დაფასდეს და „გენდერი“ არ არის პრივილეგია, მთელი გულით ვეთანხმები. საქმე ისაა, რას მიიჩნევენ და რას აღიქვამენ ეს გონება-მახინჯი არსებები „პრივილეგიად“. თუ ქმერი ცოლს სთხოვს, — კვერცხი შემიწვიო, ესაა პრივილეგია? მაშინ, ცოლი რომ სთხოვს ქმარს, — ავერ ლურსმანი მისაჩადებელი და მიაჩადეო, ებ უკვე ქალის პრივილეგიაა?!

დასასრულ: დედობის პრივილეგიაზე უფრო დიდი პრივილეგია არსებობს?

**გეოგრაფიული მსოფლიო**  
**სააზრობო გეოგრაფია**

www.geworld.ge  
 თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95



პირველყოფილი პერიოდის დღემდე ადამიანებისთვის დამახასიათებელია ლიდერებისთვის სოტის შესება. ამ მხრივ გამოჩენილი არც რევოლუციის შემდგომი რუსეთი ყოფილა. საქმარისი იყო, გოლშევიკების პარტიას ძალაუფლება ხელში ჩაეგდო, რომ მათი ლიდერების მისამართით გამოთქმულ ქება-დიდებას ზოლო ალარ უჩანდა. საბჭოთა ლიდერებს მიტინგებსა და ყრილობებზე ადიდებდნენ, მათ სხელებს ძალაუფლება და გემებს არამეფდნენ. ასე რომ, სტალინის სახელი სადიდებალ სიტყვებში წამყვან პოზიციას სულაც არ იკავებდა.

# სტალინი სტალინის წინააღმდეგ

დასასრული. დასაწყისი №10, 2019 წ.

„პიროვნების კულტი“ სულაც არ არის კონკრეტული პიროვნებისთვის დამახასიათებელი მოვლენა და არასწორი იქნება, მას „რუსული სულის ფენომენი“ ვუწოდოთ, როგორც დასავლელი ფსიქოანალიტიკოსები და „ცივილიზებული სამყაროს“ რუსი ლიბერალები მიიჩნევენ. პირველყოფილი პერიოდის დღემდე ადამიანებისთვის დამახასიათებელია თავიანთი ლიდერებისათვის ხობა-დიდება შესება. ამ მხრივ გამოჩენილი არც რევოლუციის შემდგომი რუსეთი ყოფილა. საქმარისი იყო, ბოლშევიკების პარტიას ძალაუფლება ხელში ჩაეგდო, რომ მათი ლიდერების მისამართით გამოთქმულ ქება-დიდებას ზოლო ალარ უჩანდა. საბჭოთა ლიდერებს მიტინგებსა და ყრილობებზე ადიდებდნენ, მათ სხელებს ძალაუფლება და გემებს არამეფდნენ. ასე რომ, სტალინის სახელი სადიდებალ სიტყვებში წამყვან პოზიციას სულაც არ იკავებდა.



**«სტალინმა გვითხრა, რომ საბჭოთა კავშირის გვირგვინი ნოდება სულაც არ შეუფარებოდა, რადგან, როგორც წესი, გვირგვინს პირადად გამოიჩენილი სიამაყისთვის ანიჭებენ. «მე ასეთი სიამაყე არ გამოიჩენია», — თქვა სტალინმა და პარსკვლავისთვის ხელი არ უსლია. ამ პარსკვლავს სტალინის პორტრეტზე მხოლოდ მისი გარდასვლის შემდეგ სტალინმა დასდო. სტალინი მხოლოდ ერთ პარსკვლავს ატარებდა და ის სტალინის სახელია»**

პოსტსაბჭოთა ქვეყნებისა და საზღვარგარეთელი მკვლევარი სტალინელები თუ ანტი-სტალინელები ამტკიცებენ, რომ სტალინი გაცილებით მეტი იყო, როგორც საბჭოთა ლიდერებს, აგრეთვე, კოალიციაში შემავალი მსოფლიოს პოლიტიკის გიგანტებს შორისაც. მწერალი **ქონსტანტინე სიმონოვი** შენიშნავდა: „იყო სტალინის კულტი, მაგრამ იყო სტალინის პიროვნებაც“.

სტალინი გაცილებით მაღლა რომ იდგა თავის „მონაფეხებზე“, ამასი სრულიად დავრწმუნდებით, თუ გავხედავთ სტალინის უახლოეს თანამებრძოლსა და მეგობარ **ვიარსლავ მოლოტოვთან** გათამაშებულ სცენას. როცა სტალინიმა შენიშნა, რომ მოლოტოვი ქვეყნის ურყევი პოლიტიკიდან ოდნავ გადაიხარა, გადამწყვიტა, მისთვის სუბორდინაციისა და ფიზიკურად ყოფნის მკაცრი გაკვეთილი ჩატარებინა, რაც სხვა თანამებრძოლებისთვის ჭკუის სასწავლებელი უნდა გამხდარიყო. სტალინიმ მართლაც ოსტატურად გაითამაშა სამი აქტისგან შემდგარი პატარა პიესა. აქტი პირველი.

სტალინი დემონსტრაციულად არ აქცევდა ყურადღებას მოლოტოვს და „ოთხეულის“ „სამეფო“ გარდაქმნის შემდეგ დეპეშით აცნობა **მალინ-ქოშს, ბარინასა და მიშოინას**, რომ „აბსოლუტურად არადასაკმაყოფილებლად“ მიაჩნია მათი პასუხი ცენზურის საქმეზე; განიხილავს მას, როგორც იმ „საქმის მიფურეჩების“ მცდელობას, რომელიც, ერთი მხრივ, „სამეფოს მიაშიტობის შედეგია, ხოლო, მეორე მხრივ, ჯგუფის მეოთხე წევრის — მოლოტოვის მოხერხებულობისა. ხომ კითხულობდა მოლოტოვი ყველა ამ პასკვილს, რომლებსაც ზიანი მოაქვს ჩვენი სახელმწიფოს პრესტიჟისათვის და რატომ არ მიიღო სათანადო ზომები?“

„არც ერთ ჩვენგანს, — ჭკუას არიგებს მათ სტალინი, — უფლება არ აქვს, მიიღოს ერთპიროვნული გადაწყვეტილებები ჩვენი პოლიტიკის კურსის შეცვლის საქმეში. მოლოტოვმა კი მითითებას უფლება. რატომ, რის საფუძველზე? იმიტომ ხომ არა, რომ ეს პასკვილე-

ბი შედის მისი მოღვაწეობის გეგმებში?“ (აი, ყველაზე უფრო შავი ეჭვი). „თქვენგან დაშიფრული ცნობის მიღებამდე, — აჯამებს სტალინი, — ვფიქრობდი, რომ შესაძლებელია, მოლოტოვისთვის საყვედურის გამოცხადებით დაკმაყოფილდეთ. ამჟამად ეს უკვე საკმარისი არ არის. დავრწმუნდი, რომ მოლოტოვი არც ისე უფრთხილდება ჩვენი სახელმწიფოს ინტერესებს და ჩვენი მთავრობის პრესტიჟს, ოღონდ კი პოპულარობა მოიპოვოს უცხოეთის ზოგიერთ წრეებში. ასეთ ამხანაგს ველარ ჩავთვლი ჩემს პირველ მოადგილედ“. ამრიგად, **საუბარია მოლოტოვის გადადგომაზე ჯერ კიდევ გაურკვეველი შედეგით** (რაც უნდა იყოს, ის ჯერ კიდევ „ამხანაგად“ მოიხსენიება).

დიდმა „ინკვიზიტორმა“ გულდასმით მოიფიქრა დამამცირებელი ეგზეკუციის პროცედურაც: მოითხოვს, გამოიძახონ მოლოტოვი და გააცნონ ეს დაშიფრული ცნობა, ოღონდ ასლი ხელში არ უნდა გადასცენ („ამას თქვენ გიგზავნით და არა მას, — შეთქმულებით დასცენს იგი, — რადგან ზოგიერთ მის ახლობელს არ ვენდობი.“) ამგვარად, „სამეფო“ თითქოს უფლებამოსილ ტრიბუნალად გადაიქცა, მოლოტოვი — მოულოდნელად გამოჭერილ ბრალდებულად, ხოლო სტალინის დეპეშა — საბრალდებო განაჩენად.

**აქტი მეორე.**

იმავ დღეს, მითითების თანახმად, „სამეფო“ „ხალიჩაზე“ გამოიძახა შერისხული მოვალეობის აღმსრულებელი და სტალინის დეპეშა წაუკითხა. შეგიძლიათ წარმოიდგინოთ ეს სცენა, რომელიც **შამსაირსაც** კი დაინტერესებდა, — ნიშნის მოგების, შიშისა და თანაგრძობის ნარევი ერთი მხრიდან და სასიკვდილო დაბნეულობა — მეორედან. ამ პირქუში საზეიმო მოქმედების ყველა მონაწილეს მშვენივრად ესმოდა, რა განსხვავება იყო „პატრონის“ მიერ მოწყობილ რიგით შეხურებებსა და „ამხანაგების წინაშე“ პოლიტიკური უნდობლობის გამოხატვას შორის. სცენარი კი მხოლოდ მისი შემქმნელისთვის, სოჭში მყოფი რეჟისორისთვის, იყო ცნობილი.



სტალინი და მოლოტოვი

გავა წლები და მოლოტოვის პოსტსტალინური „რეაბილიტაციისას“ მალენკოვი და მიქოიანი თვითკრიტიკულად მოინანიებენ თავიანთ „იძულებით თანხმობას“ უფროსი ამხანაგის სანინალმდეგოდ სტალინის მიერ მოწყობილ კამპანიაზე. იმხანად კი სტალინს შემდეგი შინაარსის ანგარიში გაუგზავნეს:

**„გამოვიძახეთ მოლოტოვი, წავუკითხეთ დეპეშა. ცოტა ხნის ფიქრის შემდეგ მან თქვა, რომ უამრავი შეცდომა დაუშვა, მაგრამ ამგვარი უნდობლობა უსამართლოდ მიაჩნია, ცრემლი მოერიო. შევხსენეთ შეცდომები“.** შემდეგ ჩამოთვლილი იყო მოლოტოვის ყველა ცოდვა — დანებებული ლონდონის შეხვედრიდან, სადაც, როგორც მას სტალინის კარნახით გაუხსენა „სამეფო“, საგარეო საქმეთა კომისარიატმა „ყოველგვარი საჭიროების გარეშე მოიშველია მთავრობის მითითება (იგულისხმებოდა სტალინის 21 სექტემბრის მითითება — ვ. პ.) და ისე მოქცა, რომ უცხოელთა თვალში მოლოტოვი დამომოხი, ხოლო საბჭოთა მთავრობა და სტალინი არადამომოხი პოლიტიკის მომხრეები გამოვიდნენ“. ამ ბრალდებებს თანამებრძოლებმა, თავის მხრივ, დაამატეს კიდევ ერთი:

**„7 ნოემბერს გამართულ ბანკეტზე თანხმობა მიეცა ჩერჩილის ვაჟის მიღებაზე... მიღება არ შედგა, იმიტომ, რომ ჩვენ გამოეთქვეთ სანინალმდეგო მოსაზრება“** (ჩერჩილის ვაჟი — რენდოლფი იმ პერიოდში უფრანგისტად იყო მოსკოვში ჩასული).

„სამეფოს“ ნევრები ბელადის უშუალო დავლების უბრალოდ შესრულებით როდი შემოიფარგლნენ: მათ კარგად იცოდნენ, რომ იგი, ამასთანავე, „სამეფოს“ სცდიდა, ამიტომ კიდევ უფრო შორს ნავიდნენ და გადაწყვიტეს, მოლოტოვის საქციელი პოლიტიკურად შეეფასებინათ და ეს შეფასება დემთხვევოდა მათ მიერ ამოცნობილ სტალინის თვალსაზრისს. **„ბოლოს ჩვენ ვუთხარით მოლოტოვს, რომ ბოლო ხანს მის მიერ დაშვებული ყველა შეცდომა, მათ შორის, შეცდომები ცენზურის საკითხში, ინგლისისა და ამერიკისთვის დამომოხების პოლიტიკის ენმაურება, და, რომ უცხოელებს უჩნდებოდა აზრი, თითქოს მოლოტოვსა და სტალინის პოლიტიკისგან განსხვავებული პოლიტიკა აქვს, რომლის წყალობითაც მასთან საქმეების მოგვარება შეიძლება“.** ბრალდება მძიმე იყო, მაგრამ „სამეფო“ თავი შეიკავა საორგანიზაციო დასკვნებისგან, რადგან სტალინის საბოლოო განაჩენს ელოდებოდა. იმავე დღეს სტალინიმ აგარაკზე მიიღო მონაწილების წერილი მოლოტოვისგან. მისთვის ეს, ალბათ, ერთ-ერთი გულში ჩამწვდომი დოკუმენტი იყო, რომელსაც მოლოტოვისეული პათოსის აპოთეოზი ავეირვინებდა:



www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

# სტალინმა 55 წლის იუბილის აღნიშვნაზე უარი განაცხადა. მისი მე-60 წლისთავი სსრკ-ფინეთის ომს დაემთხვა, 65-ე წლისთავი კი — დიდ სამამულო ომს. იმ დროისათვის პომპეზური დღესასწაულებისთვის სრულიად შეუსაბამო წლები იყო. 1949 წელს კი სტალინი თავისი 70 წლის იუბილის აღნიშვნის წინააღმდეგი იყო.

«შენი დაშიფრული დეპეშა ჩემი, როგორც ბოლშევიკისა და ადამიანის, მიმართ დიდი უნდობლობით არის გამსჭვალული, რასაც ვიღებ, როგორც ძალზე სერიოზულ პარტიულ ფაქტორს იღებებს ჩემი მომავალი მუშაობისთვის, სადაც უნდა ვიმუშაო. ვეცდები, საქმით მოვიპოვო შენი ნდობა, რომელშიც ყოველი პარტიოსანი ბოლშევიკი, უბრალოდ, პირად ნდობას კი არა, პარტიის ნდობას ხედავს, რომელიც ჩემთვის სიცოცხლეზე ძვირფასია.  
**აპტი მუსაბა.**

სტალინმა ორდღიანი პაუზა გააკეთა (ადგილი წარმოსადგენია, რა განიცადა ამ ხნის განმავლობაში მოლოტოვმა). მერე გვიან ღამით უპასუხა დეპეშით, რომლის ადრესატი უკვე «ოთხეული» იყო და ამით ერთგვარად დააბრუნა მოლოტოვი თავის ახლო წრეში. საჭირო ექვეტი მიღწეულია, ახლა სულგრძელობის გამოიყენებინა და მომხდარისთვის საკუთარი საბოლოო შეფასების მიცემის დროა.

სტალინი განაგრძობს თხრობას:  
1. «ჩვენი სიმტიკიცის წყალობით მოვიგეთ ბრძოლა მოსკოვის თათბირის შემადგენლობის შესახებ», ვინაიდან ამ შემადგენლობიდან ჩინეთისა და საფრანგეთის გამოორიცხვა იმას ნიშნავს, რომ «ამერიკამ და ინგლისმა უკან დაიხიეს ლონდონში დაკავებული პოზიციებიდან».

2. «მოვიგეთ ბრძოლა ბულგარეთსა და იუგოსლავიაში, ამას მოწმობს ამ ქვეყნებში ჩატარებული არჩევნების შედეგები. ხსენებული ქვეყნების საკითხებში ყოყმანი რომ დაგვწყნო და სიმტიკიცე არ გამოგვეჩინა ბრძოლას აუცილებლად წავაგებდით».

3. «რალაქ პერიოდში თქვენ დაემორჩილეთ დაშინებებსა და ზემოქმედებას ამერიკის მხრიდან, დაიწყეთ ყოყმანი, დაიჭრეთ ლიბერალური კურსი უცხოელი კორესპონდენტების მიმართ და აშშ-ისა და ინგლისის გულის მოსაგებად საკუთარი მთავრობა სალანდოვად მიუგდეთ ამ კორესპონდენტებს. თქვენი ანგარიში, ცხადია, მიაბნელებოდა. მე შემინოდა, რომ ამ ლიბერალიზმით ძირს გამოუთხრიდით ჩვენი მტიკიცე პოლიტიკას და დააღალატებდით ჩვენს სახელმწიფოს».

4. «სწორედ იმავე სიმტიკიცისა და გამძლეობის პოლიტიკით უნდა ვიხეილდებოდეთ თანამდინასტრის მომავალი კონფერენციის მუშაობისას». **(გლადნიკის პარტიის მასალებიდან)**

ეს მასალა აქ იმით მოვიტანე, რომ მკითხველს უფრო ნათელი წარმოადგენა შექმნას, რა მალა იდგა სტალინი თავისი აზროვნებითა და პრაქტიკული საქმიანობით თანამედროვეობის შედარებით და რასაკვირველია ადამიანებს ჰქონდათ გათვლილი, რა პატივისცემა ეკუთვნოდა მათ. თუმცა სტალინი ყოველთვის შეუვალად იყო და თავისი განმარტებისა და უზომო ქების წინააღმდეგ გამოდიოდა.

აქვე მოვიყვან ზოგიერთ მაგალითს:  
**\*1943 წლის 8 ნოემბერს დამტიკიცებულ ცნობად ორდღიან «დიდება» თავდაპირველად სტალინის ბარელიეფის განთავსებას გეგმავდნენ, მაგრამ სტალინმა ეს ვარიანტი დაბლოკა:** «ესკიზის



ბანამთავისუფლების ქაგლი ბარელინის ტრეპტოვ-პარკში

გადაკეთება მოგვიწია. რასაც მოსკალიოვი სამ დღეს მოუწადა. შედეგად ორდღიანე გაჩნდა სიტყვა «დიდება», რომელმაც ახალი სახელმწიფო ჯილდოს სახელი დაიმკვიდრა, ბარელიეფის ცენტრში გამოსახული ბაგრატიონი კი მოსკალიოვმა სტალინით შეცვალა.

როგორც **რაზნიჩენკო** თავის მოგონებებში წერდა, მოსკალიოვის ნამუშევარი სტალინს **სრულიოვმა** მიუტანა. სტალინი თავის გამოსახულებას დააკვირდა და უთხრა:

«ჩვენ გვაქვს სპასკის კოშკი. შემდეგ ბელადმა შეისვენა და დასძინა: ეს მოსკოვის შუაგულია. აქ სწორედ სპასკის კოშკი უნდა მოვთავსოთ!»

«დიდებას» ორდღიანე ერთად «გამარჯვების» ორდღიანე დამტიკიცდა. თავდაპირველად მასზე ლენინისა და სტალინის გამოსახულებების განთავსება იგეგმებოდა, მაგრამ, ბელადის მოთხოვნით, ისინი სპასკის კოშკით ჩანაცვლეს. მოგვიანებით სტალინის გამოსახულება მაინც განათავსეს მედლებზე: «გერმანიაზე გამარჯვებისთვის», «იაპონიაზე გამარჯვებისთვის» და «დიდ სამამულო ომში განუღებელი დვანლისთვის». ლენინისა და სტალინის ბარელიეფები კი — «დიდი სამამულო ომის პარტიზანის» და «საბჭოთა არმიისა და ფლოტის 30 წლის» საიუბილეო მედლებზე.

სამამულო ომის დასრულების შემდეგ უმაღლესი ხელმძღვანელი ჯგუფი გამოვიდა შემდეგი ინიციატივებით:

1. დაჯილდოვდეს ამხანაგი სტალინი «გამარჯვების» ორდენით;
2. ამხანაგ სტალინს მიენიჭოს საბჭოთა კავშირის გმირის ნოდება;
3. დაწესდეს სტალინის სახელობის ორდენი;
4. მოსკოვი-მინსკის ავტოსტრადაზე, ქალაქის შესასვლელთან, დაიდგას სტალინის სახელობის თალი.

გთავაზობთ, შესაბამისი მითითებები უმაღლესი საბჭოს მე-12 სესიაზე იქნას მიღებული.

1945 წელი. ვ. მოლოტოვი, ლ. ბერია, გ. მალენკოვი, ა. მიქოიანი.  
მარცხენა კუთხეში წითელი ფანქრით მიწერულია სტალინის შენიშვნა:  
**«ჩემს არქივში. ი.სტალინი».** სტალინისთვის პირველი პუნქტი მიუღებელი არ ყოფილა, რადგან უმაღლეს მთავარსარდალს «გამარჯვების» ორდენი სრულიად შეესაბამებოდა.  
რაც შეეხება საბჭოთა კავშირის გმირის ნოდებას, სტა-

## საეულა «ხალიჩაზე» გაყოიასა შარისული მოვალეობის აღსრულება და სტალინის დაეუბ ნაუითსა. შაგიკლიათ ნაგოიდიოთ ეს სხანა, როგლით შაქსიკსაბ კი დაინტეკისეგა, — ნიუნის მოგაბის, შიუნისა და თანაგკროვის ნაკვი უკითი მხრიდან და სსიკვილო დაგნეულოგა — მეოკადან. ამ პიკაუში საზიოო მოქადაბის ყვალა მონანილას მუენიკად ესეოდა, რა განსხვავება იყო «პატრონის» მიერ მოწყობილ რიგით შეხუკაბებსა და «ახანაგაბის წინაშე» პოლიტიკური უნდოვლოგის გამოხატვას შორის

ლინი საკუთარ თავს ამ ნოდების ღირსად არ თვლიდა და «ოქროს ვარსკვლავი» არასოდეს გაუკეთებია.  
აი რას ყვება მოლოტოვი მწერალ **ჩუპიტან** საუბრისას:  
**«სტალინმა გვითხრა, რომ საბჭოთა კავშირის გმირის ნოდება სულაც არ შეეფერებოდა, რადგან, როგორც წესი, გმირობას პირადად გამოჩენილი სიმამაცისთვის ანიჭებენ. მე ასეთი სიმამაცე არ გამომიჩენია», — თქვა სტალინმა და ვარსკვლავისთვის ხელი არ უხლია. ამ ვარსკვლავს სტალინის პორტრეტზე მხოლოდ მისი გარდაცვალების შემდეგ ხატავდნენ. როცა გარდაიცვალა, საბჭოთა კავშირის გმირის ოქროს ვარსკვლავი ბალიშზე დაკრული გამოიტანეს და დაკრძალვაზე ისე წაიღეს. სტალინი მხოლოდ ერთ ვარსკვლავს ატარებდა და ეს სოციალისტური შრომის გმირის ვარსკვლავი იყო.»**



მოლოტოვი, სტალინი და ვოროშილოვი. 1937 წ.

ლით დასრულდა. სიცოცხლის ბოლომდე მარშლის ფორმას ატარებდა, რომელიც ბოლოს მხატვარ პ. ვასილიევს მისცა.  
ასე რომ, სტალინის ორდენის შესახებ ბოლო ორი პუნქტიც უარყოფილი იქნა.  
სხვათა შორის, ოთხი წლის შემდეგ, ბელადმა 70 წლისთავის გამო სტალინის ორდენის დაწესების საკითხი კვლავ დადგა დღის წესრიგში. დამზადდა სამკერდე ნიშნების ნიმუშები, მომზადდა უმაღლესი პრეზიდენტი საბჭოს მითითება, მაგრამ «ტირანმა» თავისი სახელობის ორდენის დამტიკიცებაზე კვლავ უარი თქვა.  
ყველაასათვის ცნობილია ბერლინის ტრეპტოვ-პარკში ცრად დაღალაპარაკა, — საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობა არ მიმიღია, გმირობა არ ჩამიდენია, მე, უბრალოდ, ხელმძღვანელი ვარ. როგორც უმაღლესმა მთავარსარდალმა, მხოლოდ გენერალისიმუსის ნოდება მიიღო. შტაბის თანამშრომელთა მხრიდან მისი ნოდებისთვის სპეციალური ფორმის მოძებნის ყველა დანარჩენი მცდელობა სკანდა-

ლით დასრულდა. სიცოცხლის ბოლომდე მარშლის ფორმას ატარებდა, რომელიც ბოლოს მხატვარ პ. ვასილიევს მისცა.  
ასე რომ, სტალინის ორდენის შესახებ ბოლო ორი პუნქტიც უარყოფილი იქნა.  
სხვათა შორის, ოთხი წლის შემდეგ, ბელადმა 70 წლისთავის გამო სტალინის ორდენის დაწესების საკითხი კვლავ დადგა დღის წესრიგში. დამზადდა სამკერდე ნიშნების ნიმუშები, მომზადდა უმაღლესი პრეზიდენტი საბჭოს მითითება, მაგრამ «ტირანმა» თავისი სახელობის ორდენის დამტიკიცებაზე კვლავ უარი თქვა.  
ყველაასათვის ცნობილია ბერლინის ტრეპტოვ-პარკში ცრად დაღალაპარაკა, — საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობა არ მიმიღია, გმირობა არ ჩამიდენია, მე, უბრალოდ, ხელმძღვანელი ვარ. როგორც უმაღლესმა მთავარსარდალმა, მხოლოდ გენერალისიმუსის ნოდება მიიღო. შტაბის თანამშრომელთა მხრიდან მისი ნოდებისთვის სპეციალური ფორმის მოძებნის ყველა დანარჩენი მცდელობა სკანდა-

ლით დასრულდა. სიცოცხლის ბოლომდე მარშლის ფორმას ატარებდა, რომელიც ბოლოს მხატვარ პ. ვასილიევს მისცა.  
ასე რომ, სტალინის ორდენის შესახებ ბოლო ორი პუნქტიც უარყოფილი იქნა.  
სხვათა შორის, ოთხი წლის შემდეგ, ბელადმა 70 წლისთავის გამო სტალინის ორდენის დაწესების საკითხი კვლავ დადგა დღის წესრიგში. დამზადდა სამკერდე ნიშნების ნიმუშები, მომზადდა უმაღლესი პრეზიდენტი საბჭოს მითითება, მაგრამ «ტირანმა» თავისი სახელობის ორდენის დამტიკიცებაზე კვლავ უარი თქვა.  
ყველაასათვის ცნობილია ბერლინის ტრეპტოვ-პარკში ცრად დაღალაპარაკა, — საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობა არ მიმიღია, გმირობა არ ჩამიდენია, მე, უბრალოდ, ხელმძღვანელი ვარ. როგორც უმაღლესმა მთავარსარდალმა, მხოლოდ გენერალისიმუსის ნოდება მიიღო. შტაბის თანამშრომელთა მხრიდან მისი ნოდებისთვის სპეციალური ფორმის მოძებნის ყველა დანარჩენი მცდელობა სკანდა-

მოსმენის შემდეგ «ჯარისკაცი ბავშვით ხელში» შექმნა.  
მან მეომარი გულდასმით გამოაქანდაკა და გენერალისიმუსის გვერდით დააყენა: ჯერ თავის სახელოსნოში, შემდეგ — მოსკოვში, კრემლის ერთ-ერთ დარბაზში.  
სამხატვრო საბჭოს წევრებმა ყურადღება გენერალისიმუსის მეტრ-ნახევრიან ფიგურას მიაპყრეს, თითქოს ჯარისკაცს ბავშვით ხელში ვერც კი ხედავდნენ. გამოჩნდა სტალინი. მაგიდას, რომელზეც ესკიზები ელაგა აურქარებლად შემოუარა, მოქანდაკეს მიუბრუნდა და ჰკითხა:  
— მისმინეთ, ვურჩევთ, ეს... ულვაშიანი არ მოგებზრდათ? და ჩიბუხით თავისი ფიგურისკენ მიუთითა.

— ეს მხოლოდ ესკიზია, — ვილაცამ მოქანდაკის დაცვა სცადა.  
— ავტორი ომში დაიჭრა, ენა კი არ დაუყარავს, — შეანყვეტინა სტალინმა და პოლიტიკის ქვეშ დაბალულ ფიგურას მიაჩერდა. — ეს რა არის?  
— ესეც ესკიზია, — უპასუხა ვურჩევთმა.  
— როგორც ჩანს, ეს სულ სხვა რამ არის, — შენიშნა სტალინმა, — მაჩვენეთ...  
ვურჩევთმა ჯარისკაცის ფიგურას პოლიტიკური ჩამოხსნა. სტალინმა ძუნწად გაიღიმა და თქვა:

— აი ამ ჯარისკაცს დავდგამთ ბერლინის ცენტრში, ყველაზე უმაღლესულ ადგილზე... ასეც გადაწყდა... დაე, ამ გამარჯვებულ გოლიათს ჭიქროს ხელში პატარა გოგონა, რომელიც მსოფლიო ხალხებისთვის ნათელ მომავალს ნიშნავს».

სტალინმა 55 წლის იუბილის აღნიშვნაზე უარი განაცხადა. მისი მე-60 წლისთავი სსრკ-ფინეთის ომს დაემთხვა, 65-ე წლისთავი კი — დიდ სამამულო ომს. იმ დროისთვის პომპეზური დღესასწაულებისთვის სრულიად შეუსაბამო წლები იყო. 1949 წელს კი სტალინი თავისი 70 წლის იუბილის აღნიშვნის წინააღმდეგი იყო.

«სტალინს შეატყობინეს, პოლიტიკური წევრები გამოთქვამენ მისი იმის შესახებ, რომ აზის დაბადების სამოცდაათი წლის იუბილე ფართოდ აღნიშნონ. სტალინი კატეგორიული წინააღმდეგი იყო.

— ვფიქრობ, — თქვა **პოსკრაბიშვიმამა**, რომ პოლიტიკური ამ გადაწყვეტილებას მაინც მიიღებს და ამხანაგ სტალინს დათმობა მოუწევს. მის იუბილეს ხომ დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობა აქვს. პირველ რიგში, კომუნისტური მენტის დაპროექტების შესახებ რამდენიმე დეტალი მოგვიჩვენებდა. და მეორე — ეს მშვენიერი მიზეზია იმისათვის, რომ მოსკოვში შეიკრიბოს კომუნისტური და მუშათა პარტიების ყველა ლიდერი, როგორ აქტუალურ თემებსაც განიხილავენ. სტალინი ამ გარემოების იგნორირებას ვერ შეძლებდა და ნამდვილად დაგეთანხმებდა...  
როცა პოსკრაბიშვიმ შეეცადა, მომავალი იუბილეზე საუბარი წამოეწყო, სტალინმა შეაჩერა:

— სხვა თემა შეარჩიეთ!  
მიუხედავად სტალინის უარისა, პოლიტიკურმა მაინც მიიღო გადაწყვეტილება, რომ სამოცდაათი წლის იუბილე მაინც აღინიშნა.



www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ოცდაათიან წლებში წარმატებით განხორციელებული ინდუსტრიალიზაციის წყალობით საბჭოთა კავშირმა შექმნილი მნიშვნელოვანი უმცირესობის უცხოეთიდან ტექნიკისა და მოწყობილობა-დანადგარების შემოტანა, მწყობრში ჩადება 9 800 მსხვილი სანარმო, სსრკ-ში შეიქმნა ისეთი სანარმოო ბაზა, რომელიც თითქმის სრულად გათავისუფლდა იმპორტზე დამოკიდებულებისგან.

**ლავრენტი ბერია** — რევოლუციონერი, საბჭოთა სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე, სახელმწიფო უშიშროების გენერალური კომისარის, საბჭოთა კავშირის მარშალი, სოციალისტური შრომის გმირი. 1941 წლიდან — საბჭოთა კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე; 1953 წლის მარტიდან — საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე და სსრკ შინაგან საქმეთა მინისტრი. სსრკ თავდაცვის კომიტეტის წევრი და ამავე კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე. სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი, სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი. საკ. კპ (ბ) ცენტრალური კომიტეტის წევრი, ცკ-ის პოლიტიბიუროს წევრობის კანდიდატი, შემდეგ — პოლიტიბიუროს წევრი. 1945 წლის 20 აგვისტოდან — სსრ კავშირის ბირთვული პროგრამის რეალიზაციის ხელმძღვანელი. 1953 წლის 23 დეკემბერს დახვრიტეს სამშობლოს ღალატის ბრალდებით.



# იუბილე, როგორც აღნიშვნის დირსია

## ფაშაბაგი

120 წლის წინათ, 1899 წ. 29 მარტს მიყრუებულ ქართულ სოფელ მერხულში, სოხუმის მახლობლად, პავლე ბერიასა და მართა ჯაყელის ოჯახში ბიჭი დაიბადა — ლავრენტი.

მამინ აქ მეგრელები ცხოვრობდნენ, გასული საუკუნის 90-იანი წლების მოვლენების შემდეგ კი ქართველების ხსენებაც არ არის.

პავლე ღარიბი გლეხი იყო, მართა — გაღატაკებული თავადების გვარიდან, რომელიც დადიანებს ენათესავებოდა.

ლავრენტი მშობლების მეორე ვაჟი იყო. პირველი ორი წლისა ყვავილისგან გარდაეცვალა. და გადატანილი ავადმყოფობის შემდეგ დაყრუვდა და დაუმჯდა.

სსრკ შინაგან საქმის მომავალი შიშველი სოხუმის რეალურ სასწავლებელში შეიყვანეს, რომელიც 15 წლისამ წარმატებით დაამთავრა. ბაქოს მექანიკა-სამშენებლო ტექნიკუმში შეიღობა მოსაწყობად მამამ სახლის ნახევარი გაყიდა.

ახალგაზრდა ლავრენტი ინჟინერის კარიერაზე ოცნებობდა, მაგრამ, როგორც მისი ბიოგრაფიები წერენ, 1917 წლის რევოლუციამ მომავლის გზა შეუცვალა — ბაქოს მექანიკა-სამშენებლო სასწავლებელში ყოფნისას იგი ბოლშევიკებს მიეკედლა და პროფესიონალი ჩეკისტად გახდა.

პარტიულმა ხელმძღვანელობამ სათანადოდ შეაფასა საქმიანობა მისი ერთგულება და ფინანსობა. წარმატებით ჩაახშო ანტისაბჭოთა ამბოხებები მთელი რიგი და სწრაფად დაინაწიურდა: 33 წლისა იგი ამიერკავკასიის პარტიულ ორგანიზაციას ხელმძღვანელობდა და ამ მხარის სამეურნეო საქმიანობას ედგა სათავეში.

## „და სხალ იყო ომი“

1941 წლის 22 ივნისის დღის 5 საათსა და 45 წუთზე სტალინის სამუშაო ოთახში შევიდნენ მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე ბერია, საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარის მოლოტოვი, თავდაცვის სახალხო კომისარის ტიმოშენკო და მისი ორი მოადგილე — მებლისი და ჟუკოვი.

ამ ერთ შტრიხს ვიხსენებთ იმის გამო, რომ ხრუშჩოვის ანტი-სტალინიანის ავტორ-შემხრულეებელთა და პროპაგანდისტული მანქანის მიერ ფართოდ გირაჟირებული „მტკიცება“, თითქოს ომის დაწყებისთანავე სტალინი აბსოლუტურ პროსტრაციამ ჩავარდა, დაიბნა და რამდენიმე დღის განმავლობაში არსად გამოჩენილა, იყო სრულიად უსაფუძვლო და ბოროტგანზრახული ცილისწამება.

**ფაშისტური გერმანიის მიერ საბჭოთა კავშირზე ვერაგული თავდასხმის პირველივე წუთებიდან სტალინმა ქვეყნის თავდაცვის საქმე თავის ხელში აიღო და, როგორც ცნობილია, გამარჯვებამდე მიიყვანა.**

დაიწყო დიდი სამამულო ომი, დიდი გამოცდა ქვეყნისა და ხალხის სიმტკიცის, რიგითი ჯარისკაცების და გენერლების, მუშების და გლეხების, ინჟინერებისა და მთავრობის წევრების, — აღნიშნავენ ანალიტიკოსები.

ბერია იცოდა, რომ გამარჯვების მოპოვება ფაშისტურ გერმანიაზე, რომელსაც იმხანად, ფაქტობრივად, მთელი ევროპა დაპყრობილი ჰქონდა, იოლი არ იქნებოდა, რომ წყდებოდა უდიდესი სახელმწიფოს ყოფნა-არყოფნის საკითხი, რომ ამ ომში დაშვებულ შეცდომების შედეგები შეიძლება საბედისწერო გამხდარიყო არა მარტო საბჭოთა კავშირისთვის, არამედ მსოფლიოსთვის.

ომის პირველსავე დღეებში ლავრენტი ბერიას 16 წლის ვაჟმა **სერგომ** განაცხადა, რომ მოხალისედ წავიდოდა ფრონტზე და დაზვერვის სკოლაში შეიტანდა განცხადება. მშობლებმა შვილს მოუწონეს გადაწყვეტილება.

## ლავრენტი ბერია, როგორც თავდასხმის სახელმწიფო კომიტატის წევრი, თავდასხმის მკანველობას ქუატროვად და ქვეყნის სამხედრო ძლიერების განმტკიცებაში მისი წვლილი ფრიად მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი იყო. 1943 წლის 30 სექტემბერს შეიარაღებისა და საბრძოლო მასალების წარმოების დარგში მიღწეული წარმატებისთვის მას სოციალისტური შრომის გმირის წოდება მიენიჭა.



ლავრენტი ბერია ოჯახთან — მამი სერგომ, მუშავე წინა და რძალი მართა

## თემურ ფრუნჯი

ორივენი ომში დაიღუპნენ. სერგო ბერია, როგორც მზვერავი, მონაწილეობდა სპეცოპერაციებში ფრონტის ხაზს იქით, მტრის ზურგში განხორციელებულ ოპერაციებში, დაჯილდოვებული იყო ნიჟელი ვარსკვლავის ორდენით.

მამამის სულ უფრო რთული და მასშტაბური ამოცანების გადაჭრა უხდებოდა. იგი თავდაცვის სახელმწიფო კომიტეტის წევრი იყო და ევალებოდა სამრეწველო სანარმოთა ევაკუაცია და თითქმის ყველა სახის შეიარაღების, თვითმფრინავებისა და სარაკეტო ტექნიკის წარმოება.

ოცდაათიან წლებში წარმატებით განხორციელებული ინდუსტრიალიზაციის წყალობით საბჭოთა კავშირმა შექმნილი მნიშვნელოვანი უმცირესობის უცხოეთიდან ტექნიკისა და მოწყობილობა-დანადგარების შემოტანა, მწყობრში ჩადება 9800 მსხვილი სანარმო, სსრკ-ში შეიქმნა ისეთი სანარმოო ბაზა, რომელიც თითქმის სრულად გათავისუფლდა იმპორტზე დამოკიდებულებისგან. ომამდელი 10 წლის განმავლობაში საბჭოთა კავშირის ქარხნებში დამზადდა 700 000 ტრაქტორი, ანუ მსოფლიოში წარმოებული მათი საერთო რაოდენობის თითქმის 40 პროცენტი. ომის დაწყებისთანავე ეს ქარხნები ტანკების წარმოებაზე გადავიდა. ამ პერიოდში საბჭოთა კავშირში დაიწყო ახალი სახის სამხედრო ტექნიკის გამოშვება: მძიმე ტანკი — KB, საშუალო ტანკი — T-34, ავიგამანადგურებელი — ЯК-1, ЛАК-3, МиГ-3, მოიერიშე თვითმფრინავი — ИЛ-2, ბომბდამშენი — И-2 და რაკეტული დანადგარები — „კავთიუმები“. ამ ყველაფრის წარმოება შესაძლებელი გახდა საბჭოთა კავშირში სამეცნიერო-ტექნიკური კადრების მომზადების სისტემის დანერგვის, ასევე, სამეცნიერო-ტექნიკური ბიუროებისა და საცდელი საამქროების ამოქმედების შედეგად.

მიტეტის წევრი, თავდაცვის მრეწველობას კურატორობდა და ქვეყნის სამხედრო ძლიერების განმტკიცებაში მისი წვლილი ფრიად მნიშვნელოვანი და ნაყოფიერი იყო. 1943 წლის 30 სექტემბერს შეიარაღებისა და საბრძოლო მასალების წარმოების დარგში მიღწეული წარმატებისთვის მას სოციალისტური შრომის გმირის წოდება მიენიჭა.

ბერია ამასთან ერთად უწინდებურად ხელმძღვანელობდა დაზვერვისა და კონტრდაზვერვის ორგანოებს. სწორედ ომის წლებში განსაკუთრებული აქტიურობითა და წარმატებით გამოირჩა მის მიერ შექმნილი აგენტურული ქსელი. მაგალითად, კურსკის რკალზე მოსალოდნელი შეტევის შესახებ ინფორმაცია ცენტრმა საბჭოთა დაზვერვის რამდენიმე წყაროსგან მიიღო. მათგან ზოგიერთი დღემდე გასაიდუმლოებულია.

1942 წლის 23 აგვისტოს ლავრენტი ბერია მოსკოვიდან თბილისს გაფრინდა. მას ახლდა რამდენიმე ქართველი ოფიცერი, რომლებიც კავკასიის დასაცავად პირადად შეარჩია. ბაქოს რომ მიუახლოვდნენ, თვითმფრინავს ცეცხლი გაუჩნდა. ბერიას პირადმა პოლკოვნიკმა, პოლკოვნიკმა გრაიოვმა თავისი სესტატობისა და გამოცდილების წყალობით შეძლო ხანძრის ჰაერშივე ჩაქრობა. გვიან ღამით თვითმფრინავი საქართველოს დედაქალაქში დაეშვა.

აქედან ბერია და მისი თანმხლებნი დაუყოვნებლივ გაემგზავრნენ მოზდოკს. ქალაქის მისადგომებთან უკვე მიმდინარეობდა ბრძოლები.

კავკასიის დაცვა პრაქტიკულად ბერიამ აიღო ხელში. უწინარეს ყოვლისა, კადრების ჩანაცვლება-გადაადგილება განახორციელა, არმიებს სათავეში ახალგაზრდა და უნარიანი მეთაურები ჩაუყენა.

აქვე შევიწინოთ, რომ, მართალია, ლავრენტი ბერია ყოველთვის დაკავებული იყო მნიშვნელოვანი სამხედრო საკითხების გადაწყვეტით და საბჭოთა კავშირის მარშალის უმაღლესი წოდება ჰქონდა მინიჭებული, მაგრამ მხედართმთავრის როლი თითქმის არასოდეს შეუსრულებია. გამონაკლისი იყო 1942-1943 წლების კავკასიის გათავისუფლების ოპერაცია, რომელსაც იგი, ფაქტობრივად, ხელმძღვანელობდა როგორც მთავარსარდალი. ხოლო სუვეროვის პირველი ხარისხის ორდენი, მთავარ-

ბერიას მიაჩნდა, რომ, თუ გერმანელები შეიკლავდნენ ამიერკავკასიაში...

სარდლების უმაღლესი ფილოლოგი, აღნიშნული ოპერაციის წარმატებით განხორციელებისთვის კი არ მიიღო...

ლიტერატურული უბედობა

აქ ღირს ერთი დიპლომატიური თემაზე ჩავრთოთ, რომელსაც ბერია ომის დაწყების პირველ თვეებში განახორციელებდა...

სინამდვილეში რაც მოხდა, ამაზე უშიშროების გენერლის სულთახლოების წერილშია ნათქვამი...

...1941 წლის დაახლოებით 25-27 ივლისს გამომიძახა საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა მინისტრმა...

ბერიამ მიიხრა, რომ საბჭოთა მთავრობის გადაწყვეტილებით, აუცილებელია არაოფიციალური გზით გავარკვიოთ...

და შევთანხმდით, რომ მაიაკოვსკის მოედანზე, ჩაიკოვსკის დარბაზთან შეხვედრით ერთმანეთს...

„სტამენოვი ყურადღებით მისმენდა, მაგრამ თავის აზრი ამ ოთხი საკითხის შესახებ არ გამოუთქვამს...“

სტამენოვთან შეხვედრის შემდეგ, დაუყოვნებლივ, იმავე საღამოს შედეგების შესახებ მოვახსენე მამინდელ სახელმწიფო კომისარს ბერიას...

დაბეჯითებით რამეს თქმა, მოწყვეტე თუ არა რამ შედეგი სულთახლოებისა და სტამენოვის ამ შეხვედრას, არავის ძალუძს...

დაუკლებელი ბასტიონი

და ვუბარებ ყველა ქართველს: მისი წმინდა ვალი არი — მოკვდეს, მაგრამ მკერდით შეკრას დერბენტი და დარიალი.

მოსკოვიდან თბილისში ჩამოსვლა მხოლოდ ცენტრალური აზიიდან შეიძლებოდა, რადგან პირდაპირი გზა გერმანელებს უკვე გადაკეტილი ჰქონდა...

საქართველოს დედაქალაქიდან, როგორც ვთქვით, ბერია და მისი თანმხლებნი მანქანებით ჩრდილოეთ კავკასიაში გაემგზავრნენ...

ლავერენტი ბერიას იქ, განსაკუთრებით კი, სამხრეთის ფრონტზე, რომლის სარდალი სამოქალაქო ომის გმირი სემიონ ბუდიონი იყო...

სერგო ბერია იხსენებს, რომ არმიების სარდლებად მამამისმა ორი ახალგაზრდა მეთაური დანიშნა...

«ლავერენტი ბერია ამჯობინებდა, ჯარისკაცები და მეთაურები არ დაეხრებინათ და წესრიგი უფრო სივილიზებული მეთოდებით დაეყარებინა...»



ლავერენტი ბერია მავზოლეუმის ტრიბუნაზე

გორც მივხვდი, მასზე კარგი შთაბეჭდილება დატოვა თავიანთი კომპეტენტურობითა და შეუპოვრობით...

„ჯერ კიდევ მოსკოვში ყოფნისას, — განაგრძობს სერგო ბერია, — გამოფრენამდე რამდენიმე საათით ადრე, მამამ ვასცა პრადანა სხვადასხვა ფრონტებიდან შეეკრიბათ ქართველი სამხედრო მოსამსახურეები...“

„გენერალ ლესელიძის სარდალად დანიშნა ამ პრინციპით მოხდა. ქართველი ოფიცრების მიერ ფორმირებული ნაწილებისთვის ქართველ გენერალს უნდა ესარდლა...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

განწყობილთა დეპორტაცია 1944 წლისთვის გადაიდო. ადგილობრივი ბანდოორმირებები თავს ესხმოდნენ...

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“

„ფრონტზე ბერიას ყოფნის მასალად როცა ეცნობი, — წერს ბერიას სოკოლოვი თავის წიგნში „ყოფლისშემქმნელ სახალხო კომისარის ბედი“...“



**ეკლესიური განხეთქილება**

www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ჰორტალი TELEPOLIS-ი მიმდინარე წლის იანვარში წერდა: „ეკლესიური განხეთქილება უკრაინაში ძალიან სასიყვარლოა, ხოლო ბრძოლა მიმდინარეობს არა მხოლოდ კიევისა და მოსკოვის შორის, არამედ ამ ბრძოლაში ამერიკის შეერთებული შტატებიც არის ჩართული“. გამოცემა ხაზს უსვამდა, რომ გერმანიის საპარტიო-საპროპაგანდო ნიუ-იორკში, „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს მთავარი სპონსორი, შესაძლოა, კულისებს მიღმა ლობივებდა მოსკოვისგან უკრაინის მართლმადიდებლობის გამოყოფას“. და არ გამოვიცხადებოდა ამოპერაციის აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაწილეობას.

# ბერლინი — კიევს: თავი უორს დაიჭირა კონსტანტინოპოლის პატრიარქისგან როგორ გამოიყენა ბერლინი პეტრე I-ის სიგელი

გერმანია უკრაინას დაუბრუნა სიგელი, რომელიც პეტრე I-მა 1708 წელს გადასცა კიევის მიტროპოლიტი იოსაფს (კროკოვსკის) კიევის მიტროპოლიაში დანიშვნის შესახებ. ზოგიერთი უკრაინული გამოცემა იუწყება, რომ ეს გაკეთდა ბადენ-ვიურტენბერგის მიწის კულტურის მინისტრ ტერენზ ბაუერის ინიციატივითა და გერმანიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს, აგრეთვე, ქალაქ ტიუბინგენის უნივერსიტეტის მხარდაჭერით.

სიგელი სამხედრო ნადავლის სახით 1941 წელს გაიტაცეს ნაცისტებმა კიევიდან. ახლა ის დაბრუნეს — ისტორიული დოკუმენტი გერმანიაში უკრაინის ელჩს, ანდრეი მელნიკს გადაეცა. აქ მთავარი ინტრიგა არის ის, როგორი კომენტარი გაუკეთა უკრაინის ელჩმა ამ მოვლენას. სოციალურ ქსელში მან დაწერა: „მართლაც ისტორიული დღეა: გერმანია უკრაინას დაუბრუნა პეტრეს მიერ 1708 წელს გაცემული სიგელი, რომელიც კიევის მიტროპოლიტი იოსაფ კროკოვსკის მოუწოდებდა, არ გადაიხაროს მსოფლიოს პატრიარქის მხარეს. არ გამოვიდა: ის (სიგელი — გ.გ.) უკვე რამდენიმე დღეში კიევ-

ში გაეცნობა ჩვენს ტომოსს))) Danke Deutschland“.

სწორად გაშიფრა თუ არა კიევის სიგელი, რომელიც გაუგზავნა ბერლინი, როცა ძველი სიგელი ახლა გადასცა? **გერმანია ზომავარ მახვილგონივრულად ხუმრობს. ისევე, როგორც ისუ-მარა შარშან, როდესაც ლიტვას 5 წლის იჯარით გადასცა 1918 წლის 16 თებერვლის აქტი ლიტვის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის შესახებ. ისეთი შთაბეჭდილება დარჩა, რომ ბერლინი თანამედროვე ლიტვას დანახვას, სინამდვილეში ვინ არის მათი დამოუკიდებლობის შთა-**



კიევის მიტროპოლიტი იოსაფი

ობედი, და რომ ის იჯარით გადასცეს. რაზე მიუთითებს მონოდება „არ გადაიხაროს მსოფლიოს პატრიარქის მხარეს“? განსხვავებით პოლონეთისგან, სადაც ხელისუფ-

ლებამ და კათოლიკურმა ოფიციალურმა (პოლონეთის ავტოკეფალიური მართლმადიდებელი ეკლესიისგან განსხვავებით) მხარი დაუჭირეს უკრაინის მართლმადიდებელი ეკლ-

ესის შექმნას იმ იმედით, რომ ეს უფრო დააშორებდა უკრაინას რუსეთისგან, გერმანიაში ამ ისტორიას დიდი სკეპსისით უყურებდნენ. 2018 წლის დეკემბერში Deutsche Welle-სთვის მიცემულ ინტერვიუში ვენის უნივერსიტეტის პროფესორმა **რუდოლფ პროკში** განაცხადა: „მეჩვენება, რომ მსოფლიოს პატრიარქი იმყოფება აშშ-ის გავლენის ქვეშ, სადაც ბევრი მართლმადიდებელი მორწმუნე ცხოვრობს“.

კიევის საპატრიარქოს უკრაინის მართლმადიდებელი ეკლესიისა და უკრაინის ავტოკეფალიური მართლმადიდებელი ეკლესიისგან შემდგარი უკრაინის მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის ტომოსის მიცემის აღქმა, როგორც „ამერიკული ოპერაციისა“, გერმანული პრესისთვისაც დამახასიათებელია. პორტალი Telepolis-ი მიმდინარე წლის იანვარში წერდა: „**ეკლესიური განხეთქილება უკრაინაში ძალიან სასიყვარლოა, ხოლო ბრძოლა მიმდინარეობს არა მხოლოდ კიევისა და მოსკოვის შორის, არამედ ამ ბრძო-**

ლაში ამერიკის შეერთებული შტატებიც არის ჩართული“. გამოცემა ხაზს უსვამდა, რომ ბერლინი საარქივო კოპიის ნიუ-იორკში, „კონსტანტინოპოლის საპატრიარქოს მთავარი სპონსორი, შესაძლოა, კულისებს მიღმა ლობივებდა მოსკოვისგან უკრაინის მართლმადიდებლობის გამოყოფას“. და არ გამოვიცხადებოდა ამოპერაციის აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის მონაწილეობას.

იმის გათვალისწინებით, რომ ამჟამად ბერლინისა და ვაშინგტონის ურთიერთობა სერიოზულ კრიზისშია, რომელმაც შეიძლება შეიძინოს სტრატეგიული დაპირისპირების ხასიათი, საკვარაუდოა, რომ გერმანული საზოგადოების მნიშვნელოვანი ნაწილი და, ალბათ, პოლიტიკური და ეკონომიკური ელიტების გარკვეული ნაწილიმდგენლებიც, ეჭვით მოეკიდებიან ამერიკელთა ნებისმიერ მცდელობას, ინტრიგები მოქსოვონ კონტინენტზე, მათ შორის, პოსტსაბჭოთა სფეროში, განსაკუთრებით კონკურენტის ისეთი არაკონვენციური მეთოდების გამოყენებით, როგორიც არის „რელიგიური ომები“.

როგორც ჩანს, სწორედ ეს პეტრე I-ის სიგელის გადაცემისას, როცა საკმაოდ გამჭვირვალედ მიუთითა კიევს, რომ თავი შორს უნდა დაიჭიროს კონსტანტინოპოლის პატრიარქისგან.

**ვებგვერდ Regnum.ru-ზე გამოქვეყნებული მასალის მიხედვით მოაშუადა ნიკა კორინთელა**



პეტრე პოროშენკო და ბართოლომეოსი

**იმის გათვალისწინებით, რომ ამჟამად ბერლინისა და ვაშინგტონის ურთიერთობა სერიოზულ კრიზისშია, რომელმაც შეიძლება შეიძინოს სტრატეგიული დაპირისპირების ხასიათი, საკვარაუდოა, რომ გერმანული საზოგადოების მნიშვნელოვანი ნაწილი და, ალბათ, პოლიტიკური და ეკონომიკური ელიტების ნაწილიმდგენლებიც, ეჭვით მოეკიდებიან ამერიკელთა ნებისმიერ მცდელობას, ინტრიგები მოქსოვონ კონტინენტზე, მათ შორის, პოსტსაბჭოთა სფეროში, განსაკუთრებით კონკურენტის ისეთი არაკონვენციური მეთოდების გამოყენებით, როგორიც არის «რელიგიური ომები».**

# როგორ აღიქვამენ და ექსპონან აპრიკალები სხვათა: აპრიკალებს სამხედროებმა ლატვიის მთავარ ქანდაკებას საჯაროდ მიუხარდეს

ლატვიაში დააპატიმრეს ორი ამერიკელი სამხედრო, რომლებმაც ქვეყნის მთავარ მონუმენტს — თავისუფლების ქანდაკებას — მიუხარდეს.

„საზოგადოებრივი წესრიგის თითოეული დამრღვევი 400 ევროთი დაჯარიმდა“, — განაცხადა რიგის მუნიციპალური პოლიციის პრესმდივანმა **ტომას სადოვსკისმა**.

ინციდენტი მოხდა 8 მარტს, საღამოს. რიგის მუნიციპალური პოლიციის ვიდეოდაკვირ-

ნი მთვრალეები იყვნენ. ლატვიის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო-საზოგადოებრივი ურთიერთობების დეპარტამენტის დირექტორმა **კასპარს ბალკინსმა**ც დაადასტურა, რომ ამერიკელი სამხედროები, რომლებიც ლატვიაში სწავლებებში მონაწილეობისთვის ჩავიდნენ, საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევისთვის დააჯარიმეს.

„სამწუხაროდ, ამ ორი ადა-

მიანის ქმედება აფუჭებს რეპუტაციას იმ ათასი ჯარისკაცისა, რომლებიც ცხოვრობდნენ ლატვიაში, მონაწილეობდნენ სწავლებებში და პატიოსნად ასრულებდნენ თავიანთ მოვალეობას. საელჩო და სამხედრო კოლეგები განაგრძობენ მჭიდრო ურთიერთობას ლატვიის თანამდებობის პირებთან, რათა გამოიძიონ ეს შემთხვევა. აშშ-ის არმიის წარმომადგენლები გვარწმუნე-



ბენ, რომ გამოძიების დასრულების შემდეგ გადადგამენ შესაბამის ნაბიჯებს“, — ასეთი იყო ლატვიაში აშშ-ის საელჩოს რეაქცია.

აღსანიშნავია, რომ 2017

წლის დეკემბერში მთვრალმა ნატოელმა სამხედროებმა ჩუბი აუტეხეს პოლიციელებს ლატვიის ქალაქ კლაიპედაშიც.

**მოაშუადა ნიკა კორინთელა**



„ქართული კონფედერაცია“ მოვლენების განვითარების სრულიად შესაძლო სცენარია, ქურთების განსახლების გათვალისწინებით კი მათ სურთ, ხალხი ჩაიბდონ თურქეთის სამხრეთ-აღმოსავლეთის დიდი ნაწილი, ეს სისხლისმღვრელ ომსაც რომ მოასწავებდეს. დაიწყება ორი ძველის ჩამოყალიბება. გაჩნდება პროდასავლური თურქეთი, რომელიც განაგრძობს ნატოს გაზაფხულს და მიიღება ევროკავშირში შესვლის შესახებ. ძველის აღმოსავლეთში კი ჩამოყალიბდება აღმოსავლეთ თურქეთის კონსერვატიული სახელმწიფო, მსგავსი სასულთნოსი, რომელიც, ალბათ, ქურსს აიღებს სპარსეთის ყურის არაბულ ძველებთან დაახლოებაზე.

**საქართველო**  
www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

# ახალ ზელანდიის ტერაქტის კვლადკვალ

თურქეთის პრეზიდენტმა რეჯეფ თაიფ ერდოღანმა (ისევე, როგორც სხვა ქვეყნების ლიდერებმა) „საზიზღარი და უზნეო უნოდა მოქმედებას ტერორისტებისა, რომლებიც 15 მარტს ახალი ზელანდიის ორ მეჩეთში ლოცვისას თავს დაესხნენ უიარაღო მუსლიმანებს“. მან განაცხადა, რომ მომხდარი არის „მტრობის დაუფარავი გამოვლინება ისლამის მიმართ და დაგეგმილი იყო წინასწარ“, და რომ „დასავლელი საზოგადოება განიცდის გავლენას იდეოლოგიისა, რომელსაც ემსახურება მკვლელი, ამ მკვლელს კი სამიზნეში ჰყავს ამოღებული ჩვენი ქვეყანა, ხალხი და პირადად მე“.

# ერდოღანს თურქეთის დანაწევრებით ემუქრებიან რა ელის საქართველოს?

ახალი ზელანდიის ტრაგედიაში მკვეთრად ჩანს თურქული კვალი. ერდოღანს შემთხვევით არ გაუზგავნია ახალ ზელანდიაში ვიცეპრეზიდენტი და საგარეო საქმეთა მინისტრი **მეველუტი ჩაქუშოვლუ**. ერთ-ერთი თავდასხმელი, ავსტრალიელი ულტრამემარჯვენე ნაციონალისტი, 28 წლის **ბრენტონ ტარანტი** 17 წუთის განმავლობაში მკვლელობების პირდაპირ ტრანსლაციას აწარმოებდა ქსელში. ვიდეოში ჩანს იარაღსა და საბრძოლო მასალებზე სხვადასხვა ენაზე წარწერები, რომლებიც მიუთითებს რეალური ადამიანების სახელებსა და ისტორიულ მოვლენებზე, დაკავშირებულს თურქეთთან. ესენი არიან **მიღწეობილი, სიბიზოვლუ, ქსამაშაბაძე, კახიმიჩი, პოლტოვი** და სხვ. ბევრი ექსპერტის ვარაუდით, ტერორისტებმა გადაწყვიტეს, მოეწყოთ „ცივილიზებული ტერაქტი რელიგიურ ნიადაგზე“. ამას გარდა, ცოტა ხნით ადრე **ტარანტის შემსრულებელი მრავალგვარიანი მანქანის ტერორიზმის ისლამური სამყაროს, თურქეთისა და პირადად ერდოღანს, რომელიც მან დაასახსინა, რომლის კაცობრივის ყველაზე კვლევი მტარი და ევროპაში ისლამური ჯგუფის ლიდერი**. ჩანს, რომ თურქეთის პრეზიდენტს გააცნეს ამ დოკუმენტის ფრაგმენტები, შემდეგ კი მან განაცხადა, როგორც თურქული გამოცემა **Yenicag-ი** ციტირებს, რომ „არსებობს ტერორისტი და მკვლელი, რომელსაც სურს გაყოს ჩამოყალიბება ანატოლია და დასავლეთი“ და, „თუ ეს დაუყოვნებლივ არ აღიკვეთება, ჩვენ შეიძლება ვიყოთ ახალი ტრაგედიების მომხდენი“. თუმცა, ტერორისტი, ალბათ, არ უნდა ჩაითვალოს იდეოლოგიად, თანაც თურქეთში მორსაა ახალი ზელანდიისგან. ეს მაშინ შეიძლება რაღაც ვერსიების შემთხვევა და მოვლენების დაკავშირება გარე ძალებთან, როცა, მაგალითად, 2013 წლის მარტში ანკარაში განხორციელდა ტერაქტი, მაგრამ თურქულმა სპეცსამსახურმა შეძლო ერდოღანზე თავდასხმის თავიდან აცილება, თუმცა იმხანად ეს გარე ძალები საჯაროდ იდენტიფიცირებული არ ყოფილან.

**„მისტიკური საზოგადოების ჰიპოთეზის შემთხვევაში რეალიზირებულ ე.წ. ახალ ისლამთან, ამით დაუპირისპირდა ქვეყნის მთავრობა და ნაციონალისტებს, და ქვეყანა გადაიყვანოს შოქის ეპოქაში“.** დასავლურ გამოცემებში სწორედ ამ პერიოდში გაჩნდა უამრავი წერილი, რომლებშიც დაუფარავად მსჯელობდნენ თურქეთის დაშლის სცენარებზე „სეკულარულ დასავლეთად“ და „ისლამურ აღმოსავლეთად“. ვარაუდობდნენ, რომ თურქეთის ჩათრევა „არაბული გაზაფხულის“ მოვლენებსა და სირიის კრიზისში წარმოადგენდა მხოლოდ ახლო აღმოსავლეთის გადახრების ნოველიზაციას, რომელსაც დაერთოდა მისი ურთიერთობების გაფუჭება აშშ-სა და ევროკავშირთან“. ეს ერთი მხრივ; მეორე მხრივ — ბრძოლის გამწვავებას საკუთარი კონსერვატიული-ისლამური მოძრაობის შიგნით, შემდეგ კი წინ წამოსწევდნენ აშშ-ის მიერ მხარდაჭერილ ქურთულ პროექტს.

აი, რას წერდა ამის თაობაზე ავსტრალიელი ექსპერტი **მაკო მაიერი**:

„ქურთული კონფედერაცია“ მოვლენების განვითარების სრულიად შესაძლო სცენარია. ქურთების განსახლების გათვალისწინებით კი მათ სურთ, ხელში ჩაიგდონ თურქეთის სამხრეთ-აღმოსავლეთის დიდი ნაწილი, ეს სისხლისმღვრელ ომსაც რომ მოასწავებდეს. დაიწყება ორი ძველის ჩამოყალიბება. გაჩნდება პროდასავლური თურქეთი, რომელიც განაგრძობს ნატოს გაზაფხულს და მიიღება ევროკავშირში შესვლის შესახებ. ძველის აღმოსავლეთში კი ჩამოყალიბდება აღმოსავლეთ თურქეთის კონსერვატიული სახელმწიფო, მსგავსი სასულთნოსი, რომელიც, ალბათ, ქურსს აიღებს სპარსეთის ყურის არაბულ ძველებთან დაახლოებაზე. ასეთ სცენარს, გეოპოლიტიკური თვალსაზრისით, რა თქმა უნდა, აქვს აზრი, მით უმეტეს, რომ საჭიროა, უბრალოდ, გაერთიანო თავსატეხის ხელთ არსებული ნაწილები, ის ნაწილები კი, რომლებიც აკლია, მოგვიანებით გამოჩნდება. 10-20 წლის შემდეგ ახლო აღმოსავლეთის რუკა სრულიად სხვაგვარი იქნება და ცვლილებები ყველაზე მეტად შეეხება სირიას, ერაყსა და თურქეთს“.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო წლებში ასეთი ტიპის მსჯელობა ბევრი იყო დასავლეთში, რასაც სპეციალური ანალიზისტი რედაქტორი, ანუ ახალ ზელან-



**«პოლიტიკურ ისლამს», რომელიც შეიხავს «ანტიიშვილიანობას» ბრძოლის ყველა ნიშანს, უბიძგებენ ისლამოფობიისა და ისლამთან დაკავშირებული ყველაფრის სიკვდილიან ზონაში. სხვა ისლამური სახელმწიფოები, კერძოდ, არაბული ქვეყნები და სხვა ისლამური სახელმწიფოები, კერძოდ, არაბული ქვეყნები რატომღაც კვლავ რჩებიან დასავლეთის საუკეთესო მეგობრებად და არ განიცდიან ასეთ შეტევებს. ასე რომ, ანკარას სერიოზული დაფიქრება და ბევრი რამის გარკვევა მართებ, რათა „ახალ ზელანდიური მოვლენა“ უკონტროლოდ არ გაფართოვდეს.**



დიელი ტერორისტის მუქარა „თურქეთის დასავლეთად და ანატოლიად“ გაყოფის შესახებ ექსკლუზიური არ ყოფილა.

ამ მსჯელობაში იმეორებენ მხოლოდ იმას, რაც, დიდი ხანია, არსებობს დასავლურ საინფორმაციო სივრცეში, მაგრამ აი რა არის ინტრიგა: ერდოღანს არაერთხელ განუცხადებია, რომ „ჩვენ ვევახებებით ახალ, გაცილებით გრან-

დოზულ სცენარს, რომლის მიზანია ჩვენი ქვეყნის გაყოფა“. თუმცა ამას ამბობდა შიგა მოხმარებისთვის, გარეშე მტრის სახის შესაქმნელად, ამით განზრახული ჰქონდა თავის გარშემო მოქალაქეების შემოკრება და დარაზმვა. მაგრამ, როდესაც ერდოღანი **ლაპარაკობს 1923 წლის ლოზანის შეთანხმების შეცვლის აუცილებლობაზე ან გაუქმებაზე, რომლითაც განისაზღ-**

**ვრა თურქეთის თანამედროვე საზღვრები, რომლის ფარგლებს გარეთ დარჩა ჩვენი მეჩეთები და სინმინდები“, ამას დასავლეთში აღიქვამენ, როგორც „თურქეთის საზღვრის“ პროექტის რეანიმაციასა და მისწრაფებას, შეცვალოს თურქეთის როლი არა მხოლოდ ახლო აღმოსავლეთში, არამედ ევროპაშიც. და ამაში ახალ ზელანდიელი ტერორისტი, რომელიც ერდოღანს „ევროპაში ისლამისტური ჯგუფის ლიდერად“ მიიჩნევს, ორიგინალური არ არის. საფრთხე მდგომარეობს იმაში, რომ ტერორისტი ცდილობს, თურქეთის პრობლემების რეტრანსლაციას დანარჩენ ისლამურ სამყაროზე, და ამით, ფაქტობრივად, უპირისპირებს მას, როგორც ევროპას, ისე ახლო აღმოსავლეთს. ეს — ერთი მხრივ, მეორე მხრივ, ტერაქტის ადგილად ახალი ზელანდიის არჩევით გარკვეული ძალები ქმნიან ახალ პოლიტიკურ ტურბულენტურობას სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში, სა-**

**სტანისლავ ტარანტი**  
Regnum.ru  
რედაქციისგან: როდესაც თურქეთს, ამ 80-მილიონიანი მოსახლეობის მქონე ქვეყანას ასეთ დღეში ჩაგდება უბიძგებ, „კეთილი ძია სემი“ და სრულიად დასავლეთი, ხომ წარმოგიდგენიათ, რას დამართებენ პატარა საქართველოს, თუკი ის დასავლეთის დაკრულზე არ იცეკვებს?!

„რასაც გლახი იმეტივს მამულის სასყიდლად, იმოდენას თავის-დღეუბი სხვა კაცი ვერ გაიმეტივს. ფასის აღმატებაში გლახს სხვა კაცი წინ ვერ ნაუვა და ვერც შეეცილება. ...ცხადია, რომ ესე გულუხვად ფასის გამომეტივა განსაკუთრებით გლახის მიდრეკილებისაგან არის წარმომდგარი, და ამ სხვა რაიმე ეკონომიური მოსაზრება და ანგარიში არ მოქმედებს“.

# გუოგლიურო რეგო მინავ...

როგორც კონსტიტუციაში, ასევე, „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საკუთრების შესახებ“ ორგანულ კანონში განსაკუთრებულ ყურადღებას „მიწის საკითხი“ იპყრობს.

„საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი მიწის განსაკუთრებული მნიშვნელობის სახელმწიფო რესურსად აღიარებს და მისი დაცვის მაღალ სტანდარტებს ადგენს. აქედან გამომდინარე, კონსტიტუციის კანონის პროექტის თანახმად, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე საკუთრების უფლების რეგულირება გავალისწინებული იქნება ორგანული კანონით. შესაბამისად, სწორედ ამ ორგანულ კანონში უნდა ჩაიწეროს ის გამონაკლისი შემთხვევები, რომლებიც დღეს მოქმედი მორატორიუმით არ არის გათვალისწინებული. თუმცა, ორგანული კანონის ამოქმედებამდე, გარდამავალ ეტაპზე, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების მოპოვების ზოგიერთი საკითხი ჯერ კიდევ მოსაწესრიგებელია.

გამომდინარე, გამონაკლისის სახით და საბანკო საქმიანობის ფარგლებში განსაზღვრული პირობით, გარდამავალ ეტაპზე მიენიჭება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე საკუთრების შექმნის ლეგიტიმური უფლებამოსილება, — წერია კანონში მიწის საკუთრების შესახებ. ეს რას ნიშნავს?  
რა „გამონაკლისზე“ საუბარი და ვის აქვს „საკუთრების შექმნის ლეგიტიმური უფლებამოსილება“?  
დავუშვათ, მიწის შესყიდვა სურს გლახს. მას შეუძლია შეიძინოს მიწის ნაკვეთის გვერდით მდებარე მიწის ნაკვეთი?  
არა, გლახს მიწას იოლად ვერ იყიდის! კანონის თანახმად, გლახს მხოლოდ პარლამენტისა და მთავრობის დასტურით შეუძლია შეიძინოს მიწა და ისიც განსაკუთრებულ შემთხვევაში, მაგრამ, „განსაკუთრებული შემთხვევა“ რა არის, არავინ იცის.

## ქართული მიწის არც ერთი გოჯი არ უნდა ჩაუვარდეს უსსოელს ხელში



ჩვენებური გლახი, რაკი მამულის სასყიდლად გაიწვევს, მას არა ფასი არ აშინებს, უკან არ დაახვედრებს. და ამის გამო, რასაც გლახი იმეტივს მამულის სასყიდლად, იმოდენას თავის-დღეუბი სხვა კაცი ვერ გაიმეტივს. ფასის აღმატებაში გლახს სხვა კაცი წინ ვერ ნაუვა და ვერც შეეცილება. ეს ყველასაგან ცნობილია. ჩვენ იმისთანა მაგალითიც ვიცით, რომ ასს საუფენს სოფლის ცარიელს მიწაში გლახს ოცი თუმანი მიეცეს. ეს თქვათ, რომ ეს მხოლოდობით შემთხვევაა, მაგრამ მაინც ყველამ იცის, რომ ჩვენებური გლახი, რაკი ღონისძიებას ხელთ იგდება, გიჟურის ფასის მძლეველია. ცხადია, რომ ესე გულუხვად ფასის გამომეტივა განსაკუთრებით გლახის მიდრეკილებისაგან არის წარმომდგარი, და აქ სხვა რაიმე ეკონომიური მოსაზრება და ანგარიში არ მოქმედებს.

**კანონი დამატებითი და საეჭვო, რადგან, ერთი მხრივ, კონსტიტუციაში წერია, რომ «ქართული მიწა არ გაიყიდება» და არ გაიყიდება არა მხოლოდ სასოფლო-სამეურნეო მიწა, არამედ ტყე, მთა, მდინარე, წყალი. მაგრამ პარლამენტის თავმჯდომარეც კი, ირაკლი კობახიძე, ძალიან მონადირეული იყო, რომ კანონში არ ჩაწერილიყო ფრაზა, რომლის მიხედვით, უცხოელებისთვის მიწის მიყიდვა კატეგორიულად აკრძალულია. საბედნიეროდ, კონსტიტუციაში ჩაიწერა: «ქართული მიწა უცხოელებზე არ გაიყიდება», თუმცა კონსტიტუცია ჯერ ხელმოწერილი არ არის.**

როგორც ჩანს, აღნიშნული კანონის თანახმად, ნაცვლად იმისა, რომ ქართული მიწის მეპატრონე ყოფილიყო მხოლოდ ქართველი, მიწის მეპატრონეები იქნებიან საქართველოში არსებული უცხოური ბანკები. რადგან სესხის გაცემის სანაცვლოდ, ბანკში მიწა ჩადებულია და, შესაბამისად, ადამიანს, რომელიც ვალს ვერ იხდის, ბანკი მიწას გაუყიდის.

კანონი დამატებითი და საეჭვოა, რადგან, ერთი მხრივ, კონსტიტუციაში წერია, რომ «ქართული მიწა უცხოელებზე არ გაიყიდება» — მიწის ყიდვა-გაყიდვის უფლება საქართველოში მოქმედ უცხოურ ბანკებს უკანონოდება.

ეს მიწა კი ჩვენია — ქართველი ხალხის! ქართული მიწის არც ერთი გოჯი არ უნდა ჩაუვარდეს უცხოელს ხელში, რადგან, როგორც დიდი ილია ბრძანებდა, „ჩვენი ძალ-ღონე, ჩვენი ცხოვრების და ვინაობის ბურჯი, ჩვენი მკვიდრი და უტყუარი შემსახველი, ჩვენი სიკეთე და სიმდიდრე — მიწა და გუთნაა“ — და საშინელებაა, „ამისთანა განათლებულ საუკუნეში გვიარდით მშვიდ-მწყურვალნი და სიცივიტო დამზრალ-წვალებული ადამიანნი იხანჯებოდნენ და იმხანადავი არავინ იყო“ — ო.

ეს ყველასაგან ცნობილია. ჩვენ იმისთანა მაგალითიც ვიცით, რომ ასს საუფენს სოფლის ცარიელს მიწაში გლახს ოცი თუმანი მიეცეს. ეს თქვათ, რომ ეს მხოლოდობით შემთხვევაა, მაგრამ მაინც ყველამ იცის, რომ ჩვენებური გლახი, რაკი ღონისძიებას ხელთ იგდება, გიჟურის ფასის მძლეველია. ცხადია, რომ ესე გულუხვად ფასის გამომეტივა განსაკუთრებით გლახის მიდრეკილებისაგან არის წარმომდგარი, და აქ სხვა რაიმე ეკონომიური მოსაზრება და ანგარიში არ მოქმედებს.

აუარებული ნასყიდობის ქალაქები წარმოადგინა ჩვენმა ნაყმე გლახობამ საგლეხო სასამართლოში დასამტკიცებლად იმ მამულების თაობაზე, რომელნიც ჯერ კიდევ ბატონ-ყმობის გადავარდნის უწინ იყიდნათ; ესე იგი მაინც, როცა გლახების საკუთარი და ამგვარად შექმნილი მამულიც ბატონის ნებაზედ იყო მიწებებული და ბატონის საკუთრებად ითვლებოდა, ჩვეულებით თუ არა, კანონით მაინც, და როცა კანონი გლახს საკუთრების სიმტკიცისათვის მფარველობას არც ჰპირდებოდა და არც უწევდა. რა ძლიერი მიდრეკილება უნდა ჰქონოდა, რომ ამგვარის წყობილების წინაშე გლახი მამულის სყიდვასი მაინც უკან არ იხვედა და მიწის მამულს ყიდულობდა.

აუარებული ნასყიდობის ქალაქები წარმოადგინა ჩვენმა ნაყმე გლახობამ საგლეხო სასამართლოში დასამტკიცებლად იმ მამულების თაობაზე, რომელნიც ჯერ კიდევ ბატონ-ყმობის გადავარდნის უწინ იყიდნათ; ესე იგი მაინც, როცა გლახების საკუთარი და ამგვარად შექმნილი მამულიც ბატონის ნებაზედ იყო მიწებებული და ბატონის საკუთრებად ითვლებოდა, ჩვეულებით თუ არა, კანონით მაინც, და როცა კანონი გლახს საკუთრების სიმტკიცისათვის მფარველობას არც ჰპირდებოდა და არც უწევდა. რა ძლიერი მიდრეკილება უნდა ჰქონოდა, რომ ამგვარის წყობილების წინაშე გლახი მამულის სყიდვასი მაინც უკან არ იხვედა და მიწის მამულს ყიდულობდა.

ბანკებს მორატორიუმი არ ეხება, არც ონლაინსესხების ორგანიზაციებს. კანონპროექტის მიხედვით, „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საკუთრების შესახებ“ საქართველოს კანონში ისეთი ობიექტური შემთხვევების გათვალისწინება, როდესაც კომერციულ ბანკებს, მათი საქმიანობის სპეციფიკიდან

ცნობილი წერილების სერიამი „ცხოვრება და კანონი“ ილიამ დიდი ხნის ნაფიქრ-ნააზრევი გაუზიარა მკითხველს, როცა მრავალი კუთხით გააშუქა საგლეხო რეფორმის ცხოველმყოფელი პრობლემა.

აქედამ სჩანს, რომ ის კი არ უნდა ეფიქრათ, გლახი მამულს სყიდვას არ ინდომებსო, ფიქრი მეტატონისა უნდა ჰქონოდათ, რომ იგი მამულს არ გაჰყიდდა. ამის ნამალი უნდა მოეპოვებინათ. ყველგან ყოველის ხალხის კანონებში ის კი

თქმულაო, ამბობს ერთი რუსის მწერალი, რომ სახელმწიფო საჭიროებისათვის, საყოველთაო სიკეთისათვის, ძალად გააყიდვიან ადგილ-მამულიო, და ძალად აყიდვიან კი — ეგ არსად გავიწყობია. ჩვენის ფიქრით, მეორე შიშაც — რომ გლახი პირნათლად ვერ გამოვაო მთავრობისაგან ნასესხის ფულის გადახდამო, ჩვენის გლახკაცის აკრედიტაციისაზედ არ არის დამყარებული. ოღონდ გაუადვილდეს გლახს მამულის სყიდვა, ოღონდ კისერზედ ნუ მოეხვევა უხეირო, უხმარი მამულები, და ამითი გული ნუ გაუტყდება, და იგი ნასესხის ფულის გადახდის თაობაზედ პირშავად არ გამოვა. სასოფლო ბანკები, თითო-ორთა მაგალითი სახელმწიფო ბანკისა ცხადად გვიმტკიცებენ, რომ გლახნი ვალის მოშორებაში უტყუარნი არიან. ეგ იციან არამც თუ მათ, ვისაც გლახთან გულმემატიკვრად საქმე დაუჭერიათ, არამედ იმათაც, ვისაც მათთვის მამასისხლად ფული უსესხებიათ. ამიტომაც სესხის ჯეროვანს ვადას გარდამეტებული თორმეტი წელიწადი, რომელიც წინ მოვიხსენიეთ, მეტისმეტი სიფრთხი-

აუარებული ნასყიდობის ქალაქები წარმოადგინა ჩვენმა ნაყმე გლახობამ საგლეხო სასამართლოში დასამტკიცებლად იმ მამულების თაობაზე, რომელნიც ჯერ კიდევ ბატონ-ყმობის გადავარდნის უწინ იყიდნათ; ესე იგი მაინც, როცა გლახების საკუთარი და ამგვარად შექმნილი მამულიც ბატონის ნებაზედ იყო მიწებებული და ბატონის საკუთრებად ითვლებოდა, ჩვეულებით თუ არა, კანონით მაინც, და როცა კანონი გლახს საკუთრების სიმტკიცისათვის მფარველობას არც ჰპირდებოდა და არც უწევდა. რა ძლიერი მიდრეკილება უნდა ჰქონოდა, რომ ამგვარის წყობილების წინაშე გლახი მამულის სყიდვასი მაინც უკან არ იხვედა და მიწის მამულს ყიდულობდა.

აუარებული ნასყიდობის ქალაქები წარმოადგინა ჩვენმა ნაყმე გლახობამ საგლეხო სასამართლოში დასამტკიცებლად იმ მამულების თაობაზე, რომელნიც ჯერ კიდევ ბატონ-ყმობის გადავარდნის უწინ იყიდნათ; ესე იგი მაინც, როცა გლახების საკუთარი და ამგვარად შექმნილი მამულიც ბატონის ნებაზედ იყო მიწებებული და ბატონის საკუთრებად ითვლებოდა, ჩვეულებით თუ არა, კანონით მაინც, და როცა კანონი გლახს საკუთრების სიმტკიცისათვის მფარველობას არც ჰპირდებოდა და არც უწევდა. რა ძლიერი მიდრეკილება უნდა ჰქონოდა, რომ ამგვარის წყობილების წინაშე გლახი მამულის სყიდვასი მაინც უკან არ იხვედა და მიწის მამულს ყიდულობდა.

კანონით, ნაცემესა ორის გზით შეუძლიან მამულის სყიდვა: ერთი — თავისი ფულით, მთავრობის შეუწყველად, და მეორე — მთავრობისაგან ნასესხის ფულითა. გლახი ერიდება თავისი მამულის დასხნას საკუთარს ფულით, იმიტომ

იხარებოდა გლახაკობა ერთ მილიონზე მეტი ფული მისცა თავის მამულს დასახსნელად ისე, რომ მთავრობას ერთი გროვი არ ეძახდა. თუმცა ტფილისის გუბერნიის ათას ორას ოცმა (1220) კომლმა გამოიხილა მამული და ამისათვის მთავრობისაგან საბაჟო მოთხოვნა ათას ცხრაას ოთხმოცდახუთი (314.985) მანეთი იხსნა, მაგრამ ამათაც კი გამოუცხადებიათ სურვილი, რომ ეს ფული სულ ერთბაშად შეიტანონ ხაზინაში. გულდაჯერებულნი უნდა ვიყვნეთ, რომ ამ ორს ზამოსხანებულს შემთხვევითი გლახი ვალის აღებას არ გადაურჩებოდა და იმავად იფარდა, როგორც მთავრობას განუზრახავს, სად იშოვის გლახი მამულსა?

რომ ბევრს მაგალითებს ხედავს, რომ ამრიგად მამულის შექმნისათვის კანონიერის სიგელის გამოტანა უძნელდება და უგვიანდება, რადგანაც ამგვარად სყიდვაშია მომრიგებელი შუამდგომელი და ერთობ საგლახო გამგეობა, არ ვიცით რისთვის, ერევა\* და უამისოდაც რთულს საქმეს სიგელის დამტკიცებისას საზოგადო კანონისამებრ უფრო აძნელებს. მაგალითებზე, თვით მთავრობას ცნობილი აქვს, რომ ქუთაისის საგლახო გამგეობას თითქმის 1877 წლამდე არც ერთი ამგვარი სიგელი არამც თუ დამტკიცებია, არც კი განუხილავს. ნუ დავივიწყებთ, რომ 8.075 კომლის სიგელი მანინც უნდა იყოს ქუთაისის გუბერნიის ამჟამად. რასაკვირველია, გლახაკობას ამგვარი საქმის გაძნელება და დაგვიანება ყოველს ხალისს თუ არ მოუკლავდა, სყიდვის სურვილს მაინცდამაინც დიდად შეუყენებდა.

საკვირველია, რომ მთავრობის შემწევობით სყიდვას გლახი უფრო ერიდება, თუმცა, ადგილობრივის მიხედვით კვალად, მთავრობა ბევრით იაფად აძლევს გლახს სესხსა. ამის მიზეზი ის არის, რომ სესხის გადასახდელად ურთიერთის თავდებობა კანონად დადგინდა. ეგ ჩვენებურის გლახის ჩვეულების პირდაპირი წინააღმდეგია. წინააღმდეგია მისი მურნეობის გამართულობისა, მისი ეკონომიურის მდგომარეობისა და მოწყობილებისა. რუსეთში მაგას თავისი ადგილი აქვს და თავისი ჯეროვანი საბუთიცა. იქ მამულების საერთოდ-სასოფლოდ მფლობე-

ლობა არის და საერთოდ-სასოფლოდ მფლობელობას საერთოდ მოვალეობაც მოსდევს. კარგია თუ ავია საერთოდ-სასოფლოდ მფლობელობა მინისა, ჩვენ ამის გამოძიებაში არ შევალთ. ჩვენ მხოლოდ ამას ვიტყვი, რომ ურთიერთის თავდებობა უსაბუთოა იქ, სადა საერთოდ, თანასწორი მინისმფლობელობა არ არის. ლაველე ამბობს, რომ ურთიერთის თავდებობას მაშინ აქვს ადგილი და საბუთო, როცა მინის საერთოდ-მფლობელობად არის წარმოდგარით. ჩვენში მფლობელობა ადგილ-მამულისა, მეურნეობის გამართულობა, ეკონომიური მოწყობილება — კომლეულია, განსაკუთრებით საოჯახო და არა საერთოდ-სასოფლო. ამის გამო ჩვენში ურთიერთის თავდებობას მარტო მოვალეობის თვისება აქვს გლახისათვის, და რაც მაგ მოვალეობას უფლება მოსდევს, იმ უფლებას კი ჩვენებური გლახი მოკლებულია. რადგანაც ჩვენს დებულებაში ისევე ის ჩვეულებრივი კომლეული მინისმფლობელობა ჩვენის გლახის მდგომარეობის დედაბოძით მიღებული, ამის გამო არავითარი საბუთი არ იყო, რომ ურთიერთი თავდებობა შემოეღოთ და ვალის ხდა კომლეულით არ მოესაზრათ. ჩვენებურს გლახს არ ესმის და, სწორედ გითხრათ, ვერც გაიგებს, რისთვის უნდა იხადოს სხვის მამული ვალი, მაშინ როდესაც იმ სხვას თავისი საკუთარი ბინა აქვს, თავისი მინა და ქონება; იმ მინასა და ქონებაზე თვით არავითარი უფლება არ მოუძღვის, არც საზოგადოებრივი, არც კერძობრივი. ერთობ, ეგ ურთიერ-



### «ჩვენი კალ-ლონე, ჩვენი სხოვრების და ვინაობის ბუჯი, ჩვენი მკვიდრი და უცხოური შეხანება, ჩვენი სიკეთე და სიძლიერა — მინა და გუთანი»

თის თავდებობა დიდად იმას მოვიყვანთ, რომ იმერეთში გლახაკობამ ერთ მილიონზე მეტი ფული მისცა თავის მამულების დასახსნელად ისე, რომ მთავრობას ერთი გროვიც არ ეძახდა. თუმცა ტფილისის გუბერნიის ათას ორას ოცმა (1220) კომლმა გამოიხილა მამული და ამისათვის მთავრობისაგან საბაჟო მოთხოვნა ათას ცხრაას ოთხმოცდახუთი (314.985) მანეთი იხსნა, მაგრამ ამათაც კი გამოუცხადებიათ სურვილი, რომ ეს ფული სულ ერთბაშად შეიტანონ ხაზინაში. გულდაჯერებულნი უნდა ვიყვნეთ, რომ ამ ორს ზემოსხანებულს შემთხვევითი გლახი ვალის აღებას არ გადაურჩებოდა და იმავად იფარდა, როგორც მთავრობას განუზრახავს, სად იშოვის გლახი მამულსა? არსად, და მაინც, როგორც ეტყობა, გლახაკობა მამასისხლად ვალის აღებას უფრო რჩებოდა, ვიდრე ხაზინისგან შეღავათით ხელის გამართვასა.

ყველაზე უმთავრესი მიზეზი, რომელიც ნაყმით მამულს დასახსნის ხელს უშლის და დიდად აბრკოლებს, ის არის, რომ ნაყმით მამულს ვერ იყიდის, თუ მამულს ვერ იყიდის, თუ მამულს ვერ იყიდის, თუ მამულს ვერ იყიდის. ამ საგანზედ ჩვენ ჩვენი აზრი ზემოთ გამოვსთქვით. აქ მხოლოდ იმას აღვნიშნავთ, თუ რა აბრკოლებს, რომ აქამომდე ეგ ნადილი იმოდენად ფეხადგული არ არის, რამოდენადაც სასურველია. აი, ჩვენის ფიქრით, რა აბრკოლებს. ზოგი მებატონეა დღე-

საც, რომ მისი დღეობა, როცა გლახი მასთან სახეწრად მოვა და მიძიდ თავს დაუკრავს. აწინდელი მიზეზით სავსე კავშირი მათ შორის ამ თავმოყვანებაში ცოტად თუ ბევრად, ხელს უშლის და მებატონე ამით კმაყოფილია. ბატონ-ყმობაში დაბადებულს, ბატონ-ყმობაში გამოზრდილს მებატონეს, რასაკვირველია, ეძნელება, გული ეთანაღრება, რომ მის გარეშე ბატონობას ავალა აღარ აქვს და ფიქრობს, რაეც წყალს მიყვებარო, ხავსად კიდევ მიზეზიანი მეოთხედობა გაუხდია და ამას მაგრად ეჭიდება. ჩვენდა სასახლოდ, ამისთანა ბევრნი არ არიან. ზოგი მებატონეა, რომ თუმცა დებულების ოქმში მეოთხედობა მოუხსენებია, მაგრამ ამ მიზეზიანი მოვალეობის შემწევობით გლახი იქამდე მოყვანა, რომ იგი ძალაუვნებურად მორიგებია მებატონეს შინაურულად, სიტყვით, და უწინდებულად გაუბეგრავს თავი, ესე იგი, გარდა გადაკვეთილის ღელისა და კულუხისა, გლახს მებატონისათვის მუშაობაც უკნისრია. რასაკვირველია, ამგვარის მებატონისათვის მამულის გასყიდვა, რომელიც გლახის სრულს განთავისუფლებას მოასწავებს, სანატრული არ იქნება, რადგანაც ამით მისი პაპის მიზეზი, რამ მიზეზითაც დღეს გლახი ძალაუვნებურად ბეგარასა უნებს. ზოგი მებატონეა და, ჩვენდა სასურველად, მომეტებული ნაწილია, რომ მამულის გასყიდვა უნდა და მარტო იმისთვის არ აცხადებს სურვილს, რომ ეშინიან, დავიწყებ საქმესო, ტყუილბრალოდ გავებშიო, თრევას და ხარჯს ველარ გაუფალო და ბოლო კი არ მოეღებო. ორს პირველს მიზეზს კბილს მოსჭრის ის, რომ, ზემოსხანებული 172 მუხლის ძალით, აწინდელი ნილაობილი გლახის გარდასახადი ყოველგან მალე გადიკვეთოს და განისაზღვროს ადგილობრივის ჩვეულების მიხედვითა, — და მესამეს კი ის, რომ ერთობ უსაბუთოდ რთული და დაუბოლოებელი წარმოება მამულის დახსნის თაობაზედ გამარტივდეს და სწრაფად აღსრულებაში მოდიოდეს.

ამ უკანასკნელის მიზეზის მოსახსობლად ამ ახლო ხანებში ჩვენის მთავრობის წინაშე წარდგინდა ახალი წინადადება. ამ წინადადების ქვაკუთხედი და დედააზრი იგია, რომ მთავრობამ ნაყმით მამულის დასახსნელად, თუ რომ იმ განკარგულებას ბანკისათვის რაიმე ზარალი და ვნება მოსდევდა. 1841 წლიდან 1850 წლამდე, ესე იგი ათის წლის განმავლობაში, ამ ბანკმა შეიდ მილიონზედ მეტის ფასის (7.249.779 ტალერი) მამულები დაახსნევინა ნაყმელებსა.

ჩვენი პირდაპირი საგანი, რომელსაც, ცოტად თუ ბევრად, ამ წერილების სათაური აცხადებს, სულ სხვა არის. ამიტომაც ზემოსხანებულს წინადადებას ამჟამად ჯეროვანად და ვრცლად ვერ გამოვიძიებთ.

ბატონ-ყმობის გაუქმებას ჩვენში ზედ მოჰყვა სასოფლო მმართველობის ახალი წესდებულება. ამავდროულად ლაპარაკი შემდეგ გვექნება.

„ცხოვრება და კანონი“, წერილი მესამე (ნაწილი 2) რუბრიკას უძღვება დარეკანს ანდრიაშვილს



ბანკში შესანიშნავი ორი რამ არის. ერთი ის, რომ სესხის მოსაშორებლად ერთი ვადა კი არ იყო დაწესებული, არამედ რამდენიმე; მესამე კი ის, რომ ნაყმი მამულს ვერ იყიდის, თუ მამულს ვერ იყიდის, თუ მამულს ვერ იყიდის. ამ საგანზედ ჩვენ ჩვენი აზრი ზემოთ გამოვსთქვით. აქ მხოლოდ იმას აღვნიშნავთ, თუ რა აბრკოლებს, რომ აქამომდე ეგ ნადილი იმოდენად ფეხადგული არ არის, რამოდენადაც სასურველია. აი, ჩვენის ფიქრით, რა აბრკოლებს. ზოგი მებატონეა დღე-

**ეს არის  
პოლიტიკა**



www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

აღვსილნი არიან ყოველგვარი უსამართლოებით, ბოროტებით, ანგარებითა და სიავით, სავსენი შურიტ, მკვლელობით, შუღლიტ, ვერაბობით, უხეობითა და მახუზარობით. ცილისმნამებელნი, ღვთის მოძულენი, შეურაცხემყოფენი, ამპარტავენნი, მკვეხარნი, ბოროტბამზარახველნი, მმოზლავის ურჩნი.

*(მოციქულ პავლეს წერილი რომაელთა მიმართ, 1,29-30)*



## 12 წლის ბიჭი იკუთხა საგონალოდ გააჩნეს

დიდ ბრიტანეთში, ქალაქ სუინტონში (უილშირის საგონალო) 12 წლის ბიჭმა რამდენჯერმე გააუპატიურა თავისი 6 წლის და, იძალადა თავის უმცროს ძმაზეც, — იუწყება ტაბლოიდი The Sun.

ბიჭი ამხილეს მას შემდეგ, რაც გოგონამ ძალადობის შესახებ მასწავლებლებს უამბო. თავდაპირველად ყმანვილი ბრალს უარყოფდა, მაგრამ შემდეგ აღიარა, რომ უნდოდა ისე გაეკეთებინა, როგორც ეს „კომპიუტერულ თამაშში იყო ნაჩვენები“. იგი სუიტონის არასრულწლოვანთა სასამართლოს წინაშე წარდგა. სასამართლო სხდომის მიმდინარეობისას გაირკვა, რომ მოძალადე ბიჭს ფეხბურთელობა სურდა.

მოსამართლემ 12 თვით იძულებითი თერაპიული მკურნალობა მიუსაჯა. დარბაზში მყოფმა ჟურნალისტებმა შენიშნეს, რომ პროცესის მიმდინარეობისას ბიჭი მშვიდად იჯდა განსასჯელთა სკამზე, არ რეაგირებდა არაფერზე და მხოლოდ მაშინ გამოცოცხლდა, როცა მოსამართლე საფეხურით კარიერაზე შეეკითხა. მშობლებმა განაჩინეს მხარი დაუჭირეს. **ჩვენ მხოლოდ ის გვსურს, რომ ყველაფერი ნორმალურ კალაპოტში ჩაგვას. ვიბადლოვნებით, რომ რომელიმე მომენტში კვლავ ნორმალური მოხსნა გავხადებთ**, — აღიარა ბავშვების დედამ პროცესის დასრულების შემდეგ.



## ბიჭი, რომელზეც გაიკლჯეხსონი დაქორწინდა

ამერიკელმა ჯეიმ სეიფრაკმა, რომელმაც ბრალი გაუპატიურებაში დასდო მაიკლ ჯექსონს, გაასაჯაროვა პოპმეფესთან თავისი ურთიერთობის გულსამრევი ფაქტები. გაირკვა, რომ, როცა ბიჭი მხოლოდ ათი წლის იყო, გარყვნილმა მომღერალმა მორიგი გაუპატიურებების შემდეგ თავის საძინებელ ოთახში მასთან ფიქტიური დაქორწინების მიკლ ჯექსონმა ბავშვს „როლექსის“ ბეჭედი აჩუქა და დაიფიცა, რომ ყოველთვის ეყვარებოდა ჯეიმსი.

„მაშინ მე ძალიან მომონდა საიუველირო სამკაულები. მან მითხრა, რომ მომცემდა ძვირად ღირებულ საჩუქარს, მაგრამ მანამდე მისთვის სანაცვლოდ ზოგი რამ უნდა მიმეცა. მაჩუქა ბეჭედი სექსუალური ქმედებისთვის. ჩვენ ერთმანეთს საუკუნო ერთგულება

შეფიცეთ. ბეჭედი ღამაში იყო, საქორწინო“, — აღიარა ჯეიმს სეიფრაკმა. მის სიტყვებს ბეჭედავს ტაბლოიდი Daily Mail.

სეიფრაკს თუ დავუჯერებთ, ჯექსონმა იგი 1987 წელს „პეპსის“ რეკლამის გადაღების დროს გაიცნო. რამდენიმე თვის შემდეგ მომღერალმა განაახლა ურთიერთობა ბიჭთან და დაიწყო მასზე „ემოციური მანიპულირება“. ჯეიმსი ამბობს, რომ მას უცებ შეუყვარდა მუსიკოსი და ურთიერთსასიყვარულო აქტის დროს ორივენი „სიყვარულით იყვნენ აღვსილნი“.

ჩვენ ვსერიოზობდით ან მოპინგით ვერთობოდით, შემდეგ კი მთელ ღამეს ერთად ვატარებდით ან ვესტუდის მის აპარტამენტებში მივდიოდით და იქ რამდენიმე ღამეს ვავატარებდით ხოლმე“, — აღნიშნავს სეიფრაკი და აცხადებს, რომ იმ ძველი ამბების გახსენება დღესაც უჭირს.

# ნეოლიბერალური შენობა

## მოდელი, რომელიც გავლენას ადამიანებს კედოფილიაში ახდენდა, მკვლარი იპოვეს

არგენტინელი მოდელი და მსახიობი ნატასა ჰაიტი, რომელიც ესპანეთში პროგრამა „დიდი ძმა-6“-ის წყალობით გახდა პოპულარული, მკვდარი იპოვეს. ქალის გაშიშვლებულ გვამს, რომელიც სანოლზე იყო დასვენებული ბუნის აირესის შემოგარენის ერთ-ერთი კლუბის ნომერში, ძალადობის ნიშნები არ ემჩნეოდა. გარდაცვალების მიზეზი, როგორც გაკვეთის შედეგად დადასტურდა, ალკოჰოლისა და კოკაინის მიღება აღმოჩნდა, ადამიანები, რომლებიც გარდაცვლილს იცნობდნენ, ეჭვობდნენ, რომ მოდელმა თავი მოიწამლა.



„ფეიქრობ, იგი მოკლეს“, — განაცხადა სატელევიზიო ინტერვიუში ადვოკატმა ალან-ანდრო ჩიპოლამ. უფლებადამცველმა საზოგადოებრიობას შეახსენა, რომ თავის დროზე ჰაიტმა ცნობილი ჟურნალისტები და პოლიტიკოსები არასრულწლოვანების გახრწნაში ამხილა.

ყველა მოწმე ადასტურებს, რომ თავისი ცხოვრების უკანასკნელ საათებში ჰაიტი ნარკოტიკით ერთობოდა და სვამდა შამპანურს. ქალაქკარეთ მდებარე კლუბში იგი თავის მეგობარ რაულთან ერთად მივიდა, რომელიც ტელევიზი-

ის პროდიუსერია. თავდაპირველად რაული დააკავეს, როგორც ეჭვმიტანილი. იგი ჩვენებას ცვლიდა: ჯერ ამტკიცებდა, რომ ნატასას ტელეფონი თვალთვალ არ უნახავს, მაგრამ სათვალთვალო ვიდეოკამერების მიერ ჩაწერილ ფირზე აღბეჭდილია, რომ იგი მობილურს ნატასას ჩანთიდან იღებს. ამას გარდა, პროდიუსერი ვერ იხსენებს, ჰაიტის ცხედარი ზურგზე ესვენა თუ გულად?

ნატასამ არგენტინაში შარშან მოიხვეჭა პოპულარობა. ყოფილი ესკორტელი ამტკიცებდა, რომ იცნობდა რამდენიმე პოლიტიკოსსა და გამოჩენილ სპორტსმენს, რომლებიც არასრულწლოვანთა პროსტიტუციასთან იყვნენ დაკავშირებული. ამბობდა, რომ შეუძლია დაასახელოს მათი გვარები, მაგრამ ეშინია, რადგან უნდა დაასახელოს პროსტიტუციის შეიძლება ამის გამო სიცოცხლის გამოასაღონ.

ჰაიტი „ტვიტერში“ წერდა, რომ, თუ მას მკვდარს იპოვიან, უნდა იცოდნენ, რომ ეს მისი გადარჩევის ილუზია არ მომხდარა: „მე არ ვაპირებ თავის მოკვლას, არ ვაპირებ ბაზარში სიარულს (ნარკოტიკებისთვის) და აბაზანაში თავის დაბრწყინებას ან იარაღით განგმირვას, ამიტომ, როცა ეს მოხდება, გაიხსენეთ ეს „ტვიტი““.



## მილიონარი სასიკო სოხიალური ქსელის მეშვეობით ეკავს

ექვს არა პირმშენიერ მილიარდერ საქმროს თავისი ქალიშვილისთვის, არამედ თავმდაბალ და შრომისმოყვარე ახალგაზრდას. პრეტენდენტი ცხოვრების ჯანსაღ წესს უნდა მისდევდეს, განათლებული უნდა იყოს და ერთკვირის დურის — ეგზოტიკური ხილის — მოყვანა-მომწევაში.

ტილიანდელმა სასიკოს პონის კონკურსი სოცქსელში გამოაცხადა. პოტენციურ სასიკოს 10 მილიონ ბათს (ტილი-



ზენასელა და სელფის გადაღება. განსაკუთრებით ღამაში არ ვარ, ამიტომ ნებისმიერი გარეგნობის კაცს გავყვები.



# ჩვენ ვნახეთ, 1999 წლის გაზაფხულზე ნატოს ავიაციამ ჯოჯოხეთური ხანძარი რომ გაუჩინა მაშინდელ იუგოსლავიას: აღდგომის დღესასწაულზე ბელგრადს თავზე დააყარეს ბომბები ცინიკური წარწერით „გილოცავთ აღდგომას“.

ასეთია ჩემი, როგორც საქართველოს ერთ-ერთი მოქალაქის აზრი ნატოს გენერალური მდივნის თბილისში ერთდღიან ვიზიტზე: ვიყავით და კვლავაც ვრჩებით დაპირებების იმედად. აქამდე რაც გვინახავს, იგივე პერსპექტივა გველოდება. ახალი — არაფერი!

70 წელიწადია, რაც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსი არსებობს. 70 წლის განმავლობაში რამდენი ბოროტება ჩაიდინა ამ სამხედრო-აგრესიულმა ბლოკმა, ჩამოთვლაც კი გაგვიჭირდება.

ყველას ვურჩევ, რეგულარულად წაიკითხოთ საქართველოში გამოჩენილი, ინტელექტუალურ-ანალიტიკური გაზეთი „საქართველო და მსოფლიო“, რომელიც დღიდან დაარსებისა, 2009 წლის თებერვლიდან, აქვეყნებს ნატოს „გმირულ“ საქმეთა შესახებ ანალიტიკურ მასალებს. ამ მხრივ დიდ ინტერესს იწვევს გაზეთის 2016 წლის 37 ნომრიდან 46 ნომრის ჩათვლით გა-

მოქვეყნებული ვრცელი წარკვევი სახელწოდებით — „ნატოს საიდუმლო არმიები“, რომლის ავტორია ცნობილი პუბლიცისტი **დანიელ განსარი**.

ჩვენ ვნახეთ, 1999 წლის გაზაფხულზე ნატოს ავიაციამ ჯოჯოხეთური ხანძარი რომ გაუჩინა მაშინდელ იუგოსლავიას: აღდგომის დღესასწაულზე ბელგრადს თავზე დააყარეს ბომბები ცინიკური წარწერით „გილოცავთ აღდგომას“.

ნატოს ავიაციამ შავი კვამლით დაფარა არა მხოლოდ იუგოსლავია, არამედ მეზობელი ქვეყნებიც. იუგოსლავიის პრეზიდენტი **მილოშმიჩი**

## რას გვინახავს, იმას ვნახავთ!



ვაშია, ობიექტურად საზიანოა.

ნატო შეუთავსებელია საქართველოსთვის თუნდაც იმიტომ, რომ მას 700-კილომეტრიანი საერთო საზღვარი აქვს ზესახელმწიფო რუსეთთან, რომელიც ნატოს გამოჩენას მის საზღვრებთან კატეგორიულად ეწინააღმდეგება.

ნატოზე მეყვარებულ გზაბნეულ ხელისუფალს, შვილებს, შეეშინა ნატოს, ინამეთ მისი უწმინდესობის — ილია მეორის რჩევა, რომელიც ჯერ კიდევ 2001 წლის სააღდგომო ეპისტოლეში თქვა: **„ისეთი პატარა ქვეყნისთვის, როგორც საქართველოა, ყველაზე უკეთესი პოზიცია ნეიტრალიტეტია“**.

მე, 90-ე წელში გადაბიჯებული ისტორიკოსი, მოგინოდებთ:

არა — ნატოს, კი — სამხედრო ნეიტრალიტეტის ფინურ ვარიანტს!

დიპლომატიური ურთიერთობის აღდგენა და კეთილშობილება რუსეთთან არის გზა საქართველოს გამთლიანებისკენ!

ბატონებო, ნატოში არავინ მიგიღებს, უსირცხვილოდ გვატყუებენ, — ნატოს კარილიაო. იენს სტოლტენბერგმა იგივე გაგვიმეორა. რაც დღემდე გვინახავს, იმასვე ვნახავთ ხვალ!

**გივი ბურაუიძე**, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, ქუთაისი

ბელგრადი, 1999 წელი



მოკლეს იმისათვის, რომ თავგამოდებით იბრძოდა ისტორიულად კუთვნილი კოსოვოს შესანარჩუნებლად. ამერიკამ იარაღად გამოიყენა ნატოს ძალები, ნაპვლიჯა იუგოსლავიას კოსოვო, გამოაცხადა დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ და მის ტერიტორიაზე აავსო ევროპაში უდიდესი სამხედრო ბაზა, 7200 სამხედრო მოსამსახურით. აშშ-ის მიერ ნატოს ავიაცია გამოყენებულ იქნა ლიბიისა და ერაყის წინააღმდეგაც; დაამხო ამერიკისთვის არასასურველი **კადაფისა** და **სადამ ჰუსეინის** მთავრობები;

დაეპატრონა ამ ქვეყნების სიმდიდრეს, დასვა მისთვის სასურველი ხელისუფლება.

საქართველოს უბედურებაა, რომ თითქმის მეთექვსმეტე საუკუნე ქვეყნის ხელისუფალნი და მათ მიერ გაბრძოებული ქართველები თავდავინწყებით ეთაყვანებიან ნატოს და მასთან ჩახუტებაზე ოცნებობენ. არადა, ნატოში გაერთიანება ქართული გეოსივრცისთვის, რომელიც სამხრეთ კავკასიაში ნატოს მოწინააღმდეგე ქვეყნების — რუსეთის, სომხეთის, აზერბაიჯანისა და ირანის სამეზობლო გარემოც-

# ნიდერლანდები ევროსკავშირისთვის გაიგარჯვენს

პროვინციული მმართველობითი ორგანოების არჩევნებში, რომლებიც გასულ კვირაში აქ გაიმართა, პირველ ადგილზე გავიდა ევროსკავშირის არასისტემური პარტია „ფორუმი დემოკრატიისთვის“. ეს პოლიტიკური გაერთიანება პირველად მონაწილეობდა საარჩევნო კამპანიაში. მისი გამარჯვება ადასტურებს ევროსკავშირის ძალების გაძლიერების ტენდენციას ახალ ევროპარლამენტში, რაც თავისთავად ძალიან აშფოთებს ელიტებს.

პარტია „ფორუმი დემოკრატიისთვის“ (FvD) 2016 წლის რეფერენდუმის ტალღაზე იშვა, მაშინ, როცა ჰოლანდიელმა ამომრჩევლებმა უარი თქვეს უკრაინა-ევროკავშირის ასოციაციის ხელშეკრულებაზე. ახალგაზრდა ევროსკავშირის კოსტუმმა, რომლებმაც ეს კამპანია წამოიწყეს, სწორედ ამ მოძრაობის საფუძველზე შექმნეს „ფორუმი დემოკრატიისთვის“. პარტიას სათავეში ჩაუყენეს ქარიზმული ახალგაზრდა (ამჟამად 36 წლის) მასწავლებელი და კომუნისტი **ტიმ ბოლდე**. მან ოპერატიულად ჩაატარა საპარლამენტო კამპანია და შედეგად ქვედა პალატაში ამ პარტიის ორი წევრი აირჩიეს. ერთ-ერთი თვით ბოდე იყო.

მას შემდეგ ჩვენ ამ ორგანიზაციის სწრაფი ზრდის მოწმენი ვართ. პარტიამ წამოაყენა მიზანმიმართული საპარლამენტო კამპანია **შეზღუდვის, რუსეთთან ურთიერთობის მოგვარების (რომელმაც ოპონენტებს საფუძველი**

მისცა, პარტიის ლიდერი **კრამლის აგენსად მოუნათლა**), **ბრიუსელელი ბიუროკრატების დიქტატის წინააღმდეგ ბრძოლის საპროგრამო**. ნიდერლანდების ევროკავშირის განმარტების (ა.ნ. NEXIT-ის) **საკითხი ჯერჯერობით FvD-ს პროგრამაში ოფიციალურად არ შეუტანი** ათ, მაგრამ ბოლდე არაერთხელ განაცხადა, რომ არ გამოირიცხავს ამ საკითხის დაყენებას, რომელიც მან გამომწვევით შეისწავლა **ბრუსელის პარტიების მხარეში**.

შეიძლება ვინმეს ეგონოს, რომ პროვინციული დამონიციპალური არჩევნები ბევრს არაფერს ნიშნავს, მაგრამ საქმე ის არის, რომ მათი (არჩევნების) შედეგებით მათში განისაზღვრება ქვეყნის სენატის შემადგენლობა (რომელსაც ოფიციალურად ეწოდება გენერალური მთავრობის პირველი პალატა). შესაბამისად, მომავალ სენატ-

## პარტია «ფორუმი დემოკრატიისთვის» (FvD) 2016 წლის რეფერენდუმის ტალღაზე იშვა, მაშინ, როცა ოპონენტებმა უარი თქვეს უკრაინა-ევროკავშირის ასოციაციის ხელშეკრულებაზე



**ნიდერლანდის ევროპარლამენტისთვის გაიგარჯვენს გამანადგურებელი დამარცხება განიცადეს, როგორც „უკრაინის რეფერენდუმის“ შემთხვევაში. განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, თუ როგორი გაცოფებული იყო გაჩაღებული თითქმის ყველა მეინსტრიმული მედიაში „ფორუმი დემოკრატიისთვის“ წინააღმდეგ.**

**ვლადიმერ კორნილოვი**



# ახალი მსოფლიო

www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საბჭოთა კავშირში ყველაზე დაუფასებელი გამოგონება აღმოჩნდა მოგილური ტელეფონი, რომელიც შექმნა ინჟინერმა ლეონიდ კუპრიანოვიჩმა ჯერ კიდევ 1957 წელს. 3 კგ-იან აპარატს ყოველგვარი სადენის გარეშე შეიძლო ხმოვანი შეტყობინების გადაცემა ანტენის მოქმედების ზონაში. მოგვიანებით გამოგონებულმა აპარატის წონა 70 გრამამდე შეამცირა.

საიდუმლო არავისთვის არის, რომ საბჭოთა კავშირი თავის დროზე უცერემონიოდ ითვისებდა ბევრ დასავლურ ტექნოლოგიას — კომპიუტერებით დაწყებული, ავტომობილებით დამთავრებული, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ დასავლეთი გულხელდაკრეფილი იჯდა და სსრკ-ისგან არაფერს ითვისებდა. ჰიდროსადგურები, ავტომატები და მობილური ტელეფონებიც კი — ეს და საბჭოთა მეცნიერების ბევრი სხვა გამოგონება დასავლეთმა წარმატებით „აითვისა“, ოღონდ ამის შესახებ ცოტამ თუ იცის.



## 1. ხეხლასარკი იარაღი

საბჭოთა პერიოდში სპეციალისტებმა ბევრი ლეგენდარული იარაღი შექმნეს. დიდი სამამულო ომის დასაწყისში ტოკარევის თვითდამმუხტველის ფუნქციის მქონე შაშხანამ გერმანელებზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. ვერმახტმა გადაწყვიტა, რა-დაც უნდა დაჯდომოდა, შეექმნა CBT-40-ის ანალოგი. და უკვე 1943 წელს გერმანიამ დაიწყო ნახევრადავტომატური Gewehr-43-ის სერიული წარმოება. ამ იარაღში გამოყენებული იყო ტულის იარაღის ქარხნისგან „ნასესხები“ ტექნოლოგია.

მეორე მსოფლიო ომის ერთ-ერთი საუკეთესო პისტოლეტ-ტყვიამფრქვევიც — ППС-43, საბჭოელებისგან სწრაფად „გაითავისეს“ ჯერ ფინელებმა, შემდეგ — გერმანელებმა და ესპანელებმა. კალაშნიკოვის ავტომატურ იარაღზე ხომ ლაპარაკიც არ არის — უამრავი ქვეყანა თავის ქარხნებში აწარმოებს AK-47-ს.



## 2. ჰიდროაქუსტიკური სადგური

სახელმწიფო საიდუმლოებები ზოგჯერ ჯაშუშების გარეშეც გამოიხეურდება ხოლმე. მაგალითად, 1982 წელს ბრიტანულმა წყალქვეშა ნავმა Conguoror-მა შეძლო, შეუმჩნეველად მიახლოებოდა საბჭოთა სამხედრო ხომალდს და მოეპარა სსრკ-ის უახლესი გამოგონება — ჰიდროაქუსტიკური სადგური. იმ მომენტში ჩრდილოეთის ცინულოვან ოკეანეში ხომალდს ბუქსირით მიჰყავდა ჰიდროაქუსტიკური სადგური. ვერავინ შენიშნა, როგორ გადაჭრეს ბრიტანელებმა ტროსი და მოიპარეს აპარატი. ეს სადგური სწორედ იმისთვის იქმნებოდა, რომ ეთვალთვალათ მტრის წყალქვეშა ნავებისთვის. მოგვიანებით ამ ინციდენტზე დაწერა ბრიტანელმა **სტიუარტ პრაბლმა** თავის ნივთში „კონსუეროსის საიდუმლოებები“. პრებლი აღნიშნავდა, რომ ამის შემდეგ ბრიტანეთმა ჰიდროაქუსტიკური სადგური გადასცა აშშ-ს, რომელსაც საბჭოელების გამოგონება ძალიან დაეხმარა უხმაურო წყალქვეშა ნავების შექმნის საქმეში. სსრკ-ში კი დიდი ხნის განმავლობაში მიიჩნეოდნენ, რომ ჰიდროაქუსტიკური სადგური შემთხვევით დაიკარგა არქტიკის ცივ წყლებში.

# «სტელსი», კატაპულტა და მოგილური ტელეფონი —

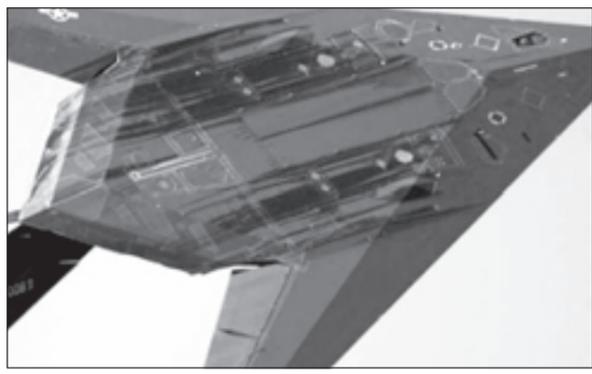
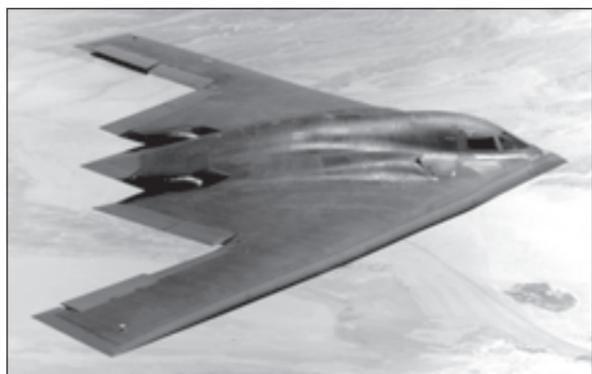
## 5 ტექნოლოგია, რომლებიც დასავლეთმა საბჭოთა კავშირისგან «ისესხა»



## 3. კატაპულტა

1970-იანი წლების ბოლოს სამეცნიერო-საწარმო გაერთიანება „ზევზდას“ ინჟინრებმა ზებგერთი თვითმფრინავებისთვის შექმნეს მსოფლიოში პირველი კატაპულტა K-36DM. კატაპულტირების სავარძელი პირველად აჩვენეს 1989 წელს ავიასალონზე ბერლინში. გამანადგურებელი „მიგ-29“ შეეჯახა ფრინველს, რომელმაც დააზიანა ძრავა და მფრინავი იძულებული შეიქმნა, კატაპულტა გამოეყენებინა. ამ ინოვაციამ ამერიკელების ყურადღება მიიპყრო და 1990-იან წლებში ამერიკელების დელეგაცია რუსეთში ჩავიდა. კატაპულტის გულდასმით შესწავლის შემდეგ ამერიკელებმა შეიძინეს K-36DM-ის პატარა პარტია და მალე გამოუმუშვეს საკუთარი კატაპულტა ACES-2. საქმე ის არის, რომ იმხანად სსრკ-ში არ იყო პატენტის გაფორმების მკაცრი წესები და ამერიკელებმა ძალიან იაფად ჩაიდგეს ხელში უახლესი ტექნოლოგია.

**1982 წელს ბრიტანულმა წყალქვეშა ნავმა Conguoror-მა შეძლო, შეუმჩნეველად მიახლოებოდა საბჭოთა სამხედრო ხომალდს და მოეპარა სსრკ-ის უახლესი გამოგონება — ჰიდროაქუსტიკური სადგური. იმ მომენტში ჩრდილოეთის ცინულოვან ოკეანეში ხომალდს ბუქსირით მიჰყავდა ჰიდროაქუსტიკური სადგური. ვერავინ შენიშნა, როგორ გადაჭრეს ბრიტანელებმა ტროსი და მოიპარეს აპარატი. ეს სადგური სწორედ იმისთვის იქმნებოდა, რომ ეთვალთვალათ მტრის წყალქვეშა ნავებისთვის. მოგვიანებით ამ ინციდენტზე დაწერა ბრიტანელმა სტიუარტ პრაბლმა თავის ნივთში „კონსუეროსის საიდუმლოებები“. პრებლი აღნიშნავდა, რომ ამის შემდეგ ბრიტანეთმა ჰიდროაქუსტიკური სადგური გადასცა აშშ-ს, რომელსაც საბჭოელების გამოგონება ძალიან დაეხმარა უხმაურო წყალქვეშა ნავების შექმნის საქმეში. სსრკ-ში კი დიდი ხნის განმავლობაში მიიჩნეოდნენ, რომ ჰიდროაქუსტიკური სადგური შემთხვევით დაიკარგა არქტიკის ცივ წყლებში.**



## 4. სტელს-ტექნოლოგია

1960-იან წლებში საბჭოთა ფიზიკოსმა **პეტრა უზინცაევმა** წამოაყენა წინადადება, შეექმნათ უნიკალური ფორმის თვითმფრინავი, რომელიც უხილავი იქნებოდა რადარებისთვის. საბჭოთა ავიაკონსტრუქტორები ფიზიკოსის ამ იდეას ცივად შეხედნენ — ასეთი ძვირად ღირებული აპარატის შექმნა მიზანშეუწონლად მიიჩნდა, რადგან უფიმცვეის თეორიები აღწერილი იყო ნივთებში, რომლებიც თავისუფლად იყიდებოდა, პროექტის რეალიზაცია მხოლოდ დროის ამბავი იყო.

ამერიკულმა საავიაციო ბიურომ „ლოკჰიდ-მარტინმა“ უფიმცვეის კონცეფციას ხორცი შეასხა და შექმნა უჩინარი თვითმფრინავი F-117. დროთა განმავლობაში გამოგონება პროექტად იქცა, F-117-მ კი ნამდვილი ფურორი მოახდინა სპარსეთის ყურეში, როცა მიმდინარეობდა ოპერაცია „ქარიშხალი უდაბნოში“.



## 5. მოგილური ტელეფონი

საბჭოთა კავშირში ყველაზე დაუფასებელი გამოგონება აღმოჩნდა მობილური ტელეფონი, რომელიც შექმნა ინჟინერმა ლეონიდ კუპრიანოვიჩმა ჯერ კიდევ 1957 წელს. 3 კგ-იან აპარატს ყოველგვარი სადენის გარეშე შეეძლო ხმოვანი შეტყობინების გადაცემა ანტენის მოქმედების ზონაში. მოგვიანებით გამოგონებულმა აპარატის წონა 70 გრამამდე შეამცირა.

XX საუკუნის შუა წლებში სხვა ადამიანთან დარეკვა სეირნობისას ან ავტომობილიდან ფანტასტიკად ჩანდა. და, საბჭოეთის ხელმძღვანელობამ კვლავ ვერ დაინახა ამ პერსპექტიული მონუმენტის პოტენციალი. კუპრიანოვი თავის გამოგონებაზე საჯაროდ ლაპარაკობდა სხვადასხვა სამეცნიერო ჟურნალისთვის მიცემულ ინტერვიუებში. უსადენო ტელეფონის ტექნოლოგიის რეალიზება შეძლეს ბულგარეთში 1966 წელს, 1983 წელს კი გამოვიდა მსგავს პრინციპზე მომუშავე პირველი მობილური ტელეფონი Motorola Dyna Tac-ი.

მოამზადა ნიკა კორინთელმა

2010 წლის მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატის ფინალში ჰოლანდიელთა კარში გამარჯვების მომთანი ბურთის გატანის შემდეგ ინიესტამ ესპანეთის ეროვნული ნაკრების მაისურა გაიძრო და გამოაჩინა წარწერა: „დანი ხარკე ყოველთვის ჩვენთანაა“ (DANI YARQUE CON NOSOTROS). ინიესტას მეგობარი ხარკე „ესპანიოლში“ თამაშობდა და 2009 წელს გულის შეტევით გარდაიცვალა.

# სპორტი



www.geworld.ge  
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ფეხბურთის ისტორიაში იშვიათად, მაგრამ მაინც არის მაგალითები, როცა ფეხბურთელს დაუმსახურებია მონიწიანად გუნდის გულშემატკივართა ოცნებები. ფეხბურთში ძალიან ძნელია ყველას პატივისცემის მოპოვება, მაგრამ გულშემატკივრები ზოგჯერ მზად არიან, გვერდით გადადონ ემოციები და ღირსეულად შეაფასონ ნამდვილი გენიოსი. ზუსტად ასეთი რამ მოხდა ამა წლის 17 მარტს სევილიაში, სტადიონ „ბენიტო ვილამარინზე“ გამართულ „რეალ ბეტისისა“ და „ბარსელონას“ შეხვედრაში, როცა „ბარსელონას“ კაპიტნის, არგენტინელი ლიონელ მესის შესანიშნავი თამაშით აღტაცებული გულშემატკივრები ფეხზე წამოდგნენ და სკანდირებდნენ: „მე-სი, მე-სი, მე-სი“.

# ფეხბურთელები, როგორც მატკივრების გულშემატკივრების აპლოდისმენტები დაიხსნა



## ლიგო მარაღონა.

1983 წ. „სანტიაგო ბერნაბეუ“, „რეალი“ (მადრიდი) — „ბარსელონა“ (ბარსელონა) 2:2.

მადრიდელი კლუბის გულშემატკივრებმა ოცნებები მოუწყვეს დიეგო მარაღონას, როცა მან ესპანეთის სამეფო თასის პირველ ფინალურ მატჩში (იმხანად თასის ფინალი ორი მატჩისგან შედგებოდა) მეორე ბურთი გაიტანა „რეალის“ კარში. იმ შეხვედრაში „რეალმა“ შეძლო, თავი დაეღწია დამარცხებისგან, მაგრამ საპასუხო მატჩში ბარსელონას „კამპ ნოუზე“ დამარცხდა — 1:2.



## რონალდო.

2003 წ. „ოლ ტრაფორდი“, „მანჩესტერ იუნაიტედი“ — „რეალი“ 4:3

საკულტო მატჩი („მანჩესტერ იუნაიტედი“ მოიგო, მაგრამ ჩემპიონთა ლიგის ნახევარფინალში გადავიდა მადრიდის „რეალი“) და რონალდოს საკულტო ჰეთ-თრიკი. ბრაზილიელმა მოედანი 67-ე წუთზე დატოვა — მას ტაშს უკრავდა მთელი სტადიონი.



## რონალდინიო.

2005 წ. „სანტიაგო ბერნაბეუ“, „რეალი“ — „ბარსელონა“ 0:3 „სანტიაგო ბერნაბეუ“ სამინელი ადგილია სტუმრებისთვის, მაგრამ „რეალის“ თავგადაკლულ გულშემატკივრებსაც კი მოუწიათ „ბარსელონას“ ვარსკვლავის ბრწყინვალე თამაშის აღიარება. ბრაზილიელმა ფანტასტიკური თამაში აჩვენა და 2 ბურთი გაიტანა. კატალონიელებმა მატჩი მოიგეს ანგარიშით 3:0. რონალდინიომ მადრიდელთა აპლოდისმენტების ქვეშ ჩვეული ფართო ღიმილი დატოვა მოედანი.



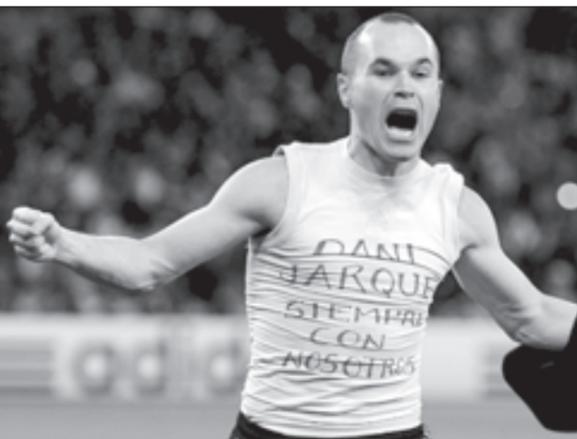
## ალსანდრო დელ პიერო.

2008 წ. „სანტიაგო ბერნაბეუ“, „რეალი“ — იუვენტუსი 0:3 34 წლის დელ პიერომ შესანიშნავად ითამაშა, ჯერ მარცხენა ფეხით დაარტყა და ფანტასტიკური სილამაზის ბურთი გაიტანა, შემდეგ კი შეძლო საჯარიმო დარტყმის რეალიზება — 0:2. მადრიდელთა ალსანდრო ოვაციებით დააჯილდოვეს, როცა მოედანს ტოვებდა.



## ლიონელ მესი.

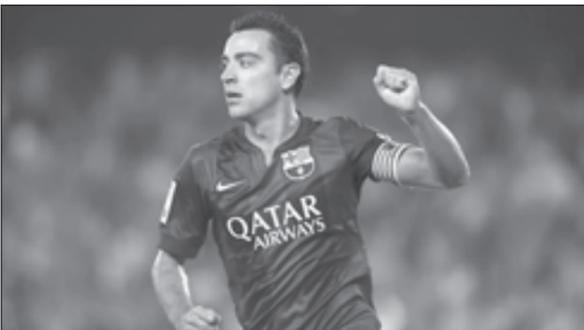
2009 წ. „ვისენტე კალდერონი“, „ატლეტიკო“ — ბარსელონა 1:5 ერთ-ერთი შესანიშნავი თამაში შედარებით ადრინდელი მესისგან, ლეონ პეტ-თრიკი გაიფორმა და მცველები გაანაშა. მეორე ტაიმში გვარდიოლამ (ეს იყო მისი მწვრთნელობის პირველი სეზონი „ბარსელონაში“) შეცვალა არგენტინელი, რომელიც ათასობით მადრიდელმა გულშემატკივარმა აპლოდისმენტებით გააცილა მოედნიდან.



## ანდრეს ინიესტა.

2010 წ. „კორნელია — ელ პრავი“, „ესპანიოლი“ — „ბარსელონა“ 1:5

2010 წლის მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატის ფინალში ჰოლანდიელთა კარში გამარჯვების მომთანი ბურთის გატანის შემდეგ ინიესტამ ესპანეთის ეროვნული ნაკრების მაისურა გაიძრო და გამოაჩინა წარწერა: „დანი ხარკე ყოველთვის ჩვენთანაა“ (Dani Yarque con nosotros). ინიესტას მეგობარი ხარკე „ესპანიოლში“ თამაშობდა და 2009 წელს გულის შეტევით გარდაიცვალა. იმ მატჩში „ბარსელონამ“ გაანადგურა მეტოქე, მაგრამ „ესპანიოლის“ გულშემატკივრებმა ინიესტა აპლოდისმენტებით დააჯილდოვეს მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალში გამოჩენილი გულისხმიერებისთვის.



## ჩაპი.

2015 წ. „სან-მამესი“, „ატლეტიკი“ — „ბარსელონა“ 2:5 ესპანური ფეხბურთის ვარსკვლავის ბოლო სეზონი „ბარსელონაში“ — „ატლეტიკის“ გულშემატკივრებმა ოვაციები არ დაიშურეს ლეგენდისთვის.



## კრიუტიანუ რონალდუ.

2018 წ. „იუვენტუს სტადიუმი“, „იუვენტუსი“ — „რეალი“ 0:3 ეს მომენტი ახლახან მოხდა და კარგად ემხსოვრება ფეხბურთის მოყვარულებს. „იუვენს“ გულშემატკივრებმა აპლოდისმენტებით დააჯილდოვეს კრიუტიანუ რონალდუ იტალიელთა კარში მატკივრებით გატანილი ბურთისთვის. როგორც ჩანს, სწორედ ამ ეპიზოდმა გადააწყვეტინა მადრიდის „რეალის“ პორტუგალიელ თავდამხმელს „იუვენტუსში“ გადაბარება.



## ლიონელ მესი.

2019, „ბენიტო ვილამარინი“, „რეალ ბეტისი“ — „ბარსელონა“ 1:4

31 წლის არგენტინელმა ამ მატჩში ჰეთ-თრიკი შეასრულა. თავდაპირველად ბრწყინვალედ დაარტყა საჯარიმო, შემდეგ სუპრასის პასით ერთი შეხებით გააზავა ბურთი სევილიელთა კარში, ბოლოს კი ფეხბურთის ყველაზე მოყვარულს შედეგრი აჩუქა — ფილიგრანული დარტყმით გაიტანა მესამე გოლი. სტადიონზე შეკრებილი „ბეტისის“ გულშემატკივრებმა აპლოდისმენტები არ დაიშურეს არგენტინელი გენიოსისთვის.

მოამზადა ნიკა კორინთელა

# «ავტოკეფალია რომ არ ყოფილიყო, არავინ იცის, რა შეიქცევა მომხდარიყო ჩვენს სხოვრებაში»



სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია მეორემ 25 მარტს სიონის ღვთისმშობლის მიძინების ტაძარში მრევლს საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის დღე მიულოცა და მის მნიშვნელობაზე ისაუბრა.

«ჩვენ ქედსა და მუხლს ვიყვართ იმ ჩვენი წინაპრების წინაშე, რომელთაც იღვანეს ავტოკეფალიის აღდგენისთვის. ეს იყო კირიონი, ლეონიდე, ამბროსი, ქრისტეფორე, კალისტრატე და მრავალი სხვა», — განაცხადა უნმინდესმა.

მისივე თქმით, საქართველოს ეკლესიამ ავტოკეფალია ანტიოქიის ეკლესიისგან მე-5 საუკუნეში, ვახტანგ გორგას-

ლის მეფობის ხანაში, მიიღო. პირველი კათალიკოსი პეტრე იყო, შემდგომ საქართველო საუკუნეების განმავლობაში იცავდა ეკლესიის ავტოკეფალიას. პატრიარქის თქმით, 1500 წელი დასჭირდა იმას, რომ კონსტანტინეპოლის მაშინდელ მსოფლიო პატრიარქს ეცნო საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალია.

«ავტოკეფალია რომ არ ყოფილიყო, არავინ იცის, რა შეიქცევა მომხდარიყო ჩვენს ცხოვრებაში. ღმერთმა დაგლოცოთ. ყველას გილოცავთ ამ დიდებულ თარიღს და ჩვენი წინაპრების ლოცვით ღმერთმა დალოცოს, გააძლიეროს, გაამთლიანოს სრულიად საქართველო!» — განაცხადა პატრიარქმა.

# საქართველო

თუ გსურთ, გაზიაროთ «საქართველო» და მსოფლიოში მიიღოთ სახლიდან გაუსვლელად და ისარგებლოთ უფასო საკურიერო მომსახურებით, შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ შემდეგ კომპანიებს:

«ელვა.ჯი» — ტელ: 2 38 26 73; 2 38 26 74  
«ჯეოქაი» — ტელ: 593 209 526  
«მაცნე» — ტელ: 599 982 773; 2 14 74 22



# იტალიაში ვეროსკაპტიკოსთა პარტიის მხარდამჭერთა რაოდენობა გაორმაგდა

იტალიის ნაციონალისტი, ევროსკეპტიკოსი ვიცეპრემიერის, მატეო სალვინის პარტია «ლიგის» მხარდამჭერთა რაოდენობა შარშანდელი არჩევნების შემდეგ გაორმაგდა. 2018 წლის მარტში ჩატარებულ არჩევნებში მატეო სალვინის პარტია «ლიგის» მხარე ამომრჩეველთა 17%-მა დაუჭირა, ხო-

ლო დღეს, გამოკითხვის თანახმად, ამ პარტიას 33,9% უჭერს მხარს. ამ მანქანებით «ჩრდილოეთის ლიგა» ქვეყნის ყველაზე პოპულარული პარტიაა და დიდი უპირატესობით უსწრებს მეორე ყველაზე პოპულარულ «დემოკრატიულ პარტიას», რომელსაც 21,1% უჭერს მხარს.

# «სერბეთი ნატოს წევრი არასდროს გახდება»

ნატოს ძალების მიერ იუგოსლავიის დაბომბვის 20 წლისთავისადმი მიძღვნილ ღონისძიებაზე ალექსანდრე ვუჩიჩმა აღნიშნა, რომ სამხედრო ნეიტრალიტეტი სერბეთისთვის ერთადერთი არჩევანია. ამ საკითხზე საუბრისას პრეზიდენტმა დასძინა, რომ ქვეყნის ნატოში გაწევრება სერბ ხალხს არ სურს.

ნატოს წევრობაზე უარის თქმის მიზეზად ბელგრადში 1999 წლის ივნისში მომხდარ მოვლენებსა და ნატოს ძალების მიერ იუგოსლავიის დაბომბვას ასახელებენ. ევროატლანტიკურ პერსპექტივაზე თავდაცვის მინისტრმა ილაპარაკა. ალექსანდრე ვუჩიჩის თქმით, სერბეთი ნატოს წევრი არასდროს გახდება.



# საქსიალური პროკურორის ორწლიანმა გამომძიებამ დაასკვნა, რომ პრეზიდენტ ტრამპსა და რუსეთს შორის ბარიერები არ ყოფილა



სპეციალური პროკურორის, რობერტ მიულერის, ანგარიშის თანახმად, რომელიც კვირას კონგრესს გადაეცა, პრეზიდენტ ტრამპის კამპანია 2016 წლის არჩევნებზე არ ყოფილა ფარულად გარიგებული რუსეთთან. ანგარიშის მთავარი საკითხების შეჯამებული ვარიანტი კონგრესს გენერალურმა პროკურორმა უილიამ ბარდმ მიანოდა. ტრამპმა, რომელმაც გა-

მოძიებას არაერთხელ უწოდებდა «კუდიანებზე ნადირობა», განაცხადა, რომ «სირცხვილი იყო, ეს ქვეყანას გაეფლო». მიულერის ანგარიში ორწლიანი გამოძიების კულმინაციას წარმოადგენს. ამ ხნის განმავლობაში მისი გამოძიების ფარგლებში პრეზიდენტ ტრამპის უახლოესი ყოფილი თანამშემრეები გასამართლდნენ, მათ შორის, ზოგიერთს პატიმრობა მიუსჯვეს.

# ყველაზე უსაფრთხო ავიაკომპანიები

პორტალმა Airlineratings.com-მა 2019 წლის ყველაზე უსაფრთხო ავიაკომპანიების სარეიტინგო სია შეადგინა. TOP-20-ში მოხვდნენ ისეთი ავიაკომპანიები, როგორცაა British Airways-ი, Emirates-ი, Qatar Airways-ი. სარეიტინგო სიის შედგენისას Airlineratings-ი ავიაპარკის წლიურ განახლებასა და საავიაციო შემთხვევების სტატისტიკას ეყრდნობოდა. კომპანიებისთვის უმაღლესი შეფასების სისტემა 7 ვარსკვლავია, საიტის

ექსპერტებს კი მონაცემები თითქმის ყველა ავიაკომპანიაზე აქვთ და ამასთანავე მათ შესახებ შესაბამისი ანალიზიც გაკეთებული. ყველაზე უსაფრთხო ავიაკომპანიების სარეიტინგო სიაში Air New Zealand-ი, მესამეზე – Alaska Airlines-ი. აღსანიშნავია, რომ მსოფლიოს ყველაზე უსაფრთხო ავიაკომპანიების ოცეულში რეიტინგიდან საქართველოში ორი ოპერირებს.

**ს ი ა ს ლ ა !**

**ტივბატური მედიცინით მკურნალობა**

ლიცენზია N 036121

- პროსტატი, პოტენციის დაქვეითება, გაქანდებული შარდვა;
- ფიზიკური, მასტობათია, მენსტრუალური ციკლის მოშლა, გართულებული კლიმაქსი, უშვილობა;
- ნეკროზი, მენსტრუაციის და შრომის უნარის დაქვეითება, უძილობა, დეპრესია;
- თავის, ხერხემლის, წელის ტკივილები, სახსრებისა და ძვლების ტკივილი, ართროზი, ოსტეოპოროზი, სკოლიოზი.

მკურნალობა მაღალეფექტური, ორგანიზმისთვის უვნებელი მეთოდებით. ექიმური წარმომადგენლისა და პროგრამული პრეპარატების გარეშე.

☎ 599-54-18-30, 247-57-18

**სიმაღლეში მოხატება!**

**გაქვთ კოვლექსი სიდაბლის გამო?**

დახეხეთ ახლავე!

☎ 574 47 39 04  
☎ 0790 30 94 35

**ქვალ-სახსრთა პათოლოგიისა და გახლოება-განსუქების წენტრი**

კოქსარტროზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპარეზის, ოსტეოართროზის, რემატოიდული არტროზის, ანკილოზური სპონდილიტის, პოდაგრული არტრიტისა და პოლიარტრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციებე სახსრებზე უახლესი მეთოდებით.

ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მაღალეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.

გახლოება-გასუქება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონერეგებით, ქოლესტერინისგან განწმენდით, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკურვინების გარეშე.

☎ 599-722-138; 247-58-83  
მის.: წარბისი №142, I სართ.  
კაბინები №6. ქალაქი ქუთაისი